

”How England fell in love with the Lionesses”

Mediebevakningen av damfotbolls-EM 2022 i ett könsperspektiv

Gabrielle Nyholm

Statskunskap med medier och
kommunikation

Avhandling för magisterexamen

Handledare: Tom Carlson och Klas
Backholm

Fakulteten för samhällsvetenskaper,
ekonomi och juridik

Åbo Akademi

Vasa, 2023

Abstrakt

Författare: Gabrielle Nyholm	Årtal: 2023
Arbetets titel: "How England fell in love with the Lionesses": Mediebevakningen av damfotbolls-EM 2022 i ett könsperspektiv	
Publicerad avhandling för magisterexamen i statskunskap med medier och kommunikation	Sidantal (tot.): 105
Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för samhällsvetenskaper, ekonomi och juridik	
Ev. projekt inom vilket arbetet gjorts: –	
<p>Abstrakt:</p> <p>Utgångspunkten för avhandlingen var att undersöka hur könsdiskrimineringen förändrats inom mediebevakningen av damfotboll. Tidigare forskning visade hur damfotbollens historia skiljer sig från herrfotbollens historia, vilket innebär att sporterna inte kan jämföras direkt med varandra. Mediebevakningen av damfotboll har utvecklats mot en mer jämlik sådan, men den tidigare forskningen har varit oense om könsdiskrimineringen kan anses ha försvunnit. Avhandlingens forskningsfråga var att undersöka huruvida könsdiskriminering fortfarande förekommer i modern mediebevakning av en elitturnering inom damfotboll, samt analysera hur en eventuellt kvarvarande könsdiskriminering framkommer i materialet. Studien utfördes som en kvalitativ, tematiserande textanalys. Objektet för studien var tidningen The Daily Telegraphs webbavakning av det Europeiska mästerskapet i damfotboll år 2022. I resultatanalysen steg ambivalens fram som ett huvudtema. Det innebär att The Daily Telegraph innehöll bevakning som lyfte fram könsfrågor på ett positivt sätt vilket antyder att mediebevakningen utvecklats till att vara mer jämlik. Ambivalensen innebär dock även att The Daily Telegraph innehöll könsdiskriminerande bevakning av damfotbollen. Ambivalensen byggdes således upp av två underkategorier: Positiv bevakning och Negativ bevakning. Könsdiskrimineringen i tidningens innehåll tematiserades ytterligare till fyra underteman där förekomsten analyserades.</p>	

Avhandlingens slutsats är att könsdiskriminering fortfarande förekommer i mediebevakningen av damfotboll, men att framsteg i utvecklingen mot en mer jämlik bevakning även kan noteras. I resultatanalysen noterades även en positiv säregenskap för mediebevakningen av damfotboll som eventuellt kan tyda på en ny typ av sportkultur. Kulturen inom damfotboll identifierades i resultatanalysen som mer inkluderande, familjevänlig och mindre våldsam än herrfotbollens kultur. Avhandlingen föreslår att vidare forskning av sportkulturer skulle kunna utföras. En jämförande analys skulle kunna undersöka huruvida betydande skillnader i språkbruket i mediebevakning av damsport jämfört med herrsport förekommer. En sådan analys skulle kunna bidra med kunskap om huruvida språkbruket inom mediebevakningen damsport kan ha bidragit till att en damsportskultur har utformats.

Sökord/indexord/nyckelord:

Damfotboll, Damспорт, Medieinnehåll, Sportmedia, Könsdiskriminering, Jämlikhet, Utveckling.

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Tematiken och intresseformulering.....	1
1.2 Syfte och frågeställning.....	3
1.3 Studiens empiriska fokus och teoretiska linser	4
1.4 Avgränsningar	6
1.5 Avhandlingens disposition	7
2 Studiens referensram	9
2.1 Damfotboll – en historisk och ekonomisk inblick.....	9
2.1.2 Uefas och Fifas elitevenemang.....	10
2.1.3 Några försök till en utvecklad jämlikhet under år 2000–2020	12
2.1.4 Fifas rapport över damfotboll år 2018.....	12
2.1.5 Sammanfattning.....	15
2.2 Könsnormer som påverkar fotboll.....	16
2.2.1 Publikens uppfattning om den maskulina fotbollen	16
2.2.2 USA: Ett undantag från fotbollens könsnorm?.....	18
2.2.3 Finansieringen bakom en hegemonistiskt maskulin sport.....	19
2.2.5 Sammanfattning.....	21
2.3 Mediebevakning av sport i ett könsperspektiv: tidigare forskning.....	21
2.3.1 Dagstidningar och sporttidningar	24
2.3.2 Medias påverkan på samhället.....	25
2.3.3 Medieutrymme i ett könsperspektiv	26
2.3.4 Medieinnehåll i ett könsperspektiv	28
2.3.5 Benämningar i media i ett könsperspektiv	32
2.3.6 Mediebilder i ett könsperspektiv	34
2.3.7 Medias ansvar gentemot mediemarknadens efterfrågan	36
2.3.8 Damfotbollens behov av marknadsföring gör sexualiseringen acceptabel	37
2.4 Sammanfattning.....	39
2.5 Preciserade frågeställningar.....	43
3 Den empiriska studiens upplägg, material och metod	45
3.1 Studiens design	45
3.2 Material.....	46
3.2.1 Avgränsning av materialet.....	49
3.3 Metod.....	49
3.3.1 Tematiserande textanalys	50
3.3.2 Kodnings- och analysprocessen.....	54
3.3.3 Kodningsresultat	57
3.4 Kvalitetsaspekter	58
3.5 Sammanfattning	60
4 Resultatanalys	61
4.1 Ambivalens.....	63

4.2 Positiv bevakning	66
4.2.1 Könsdiskrimineringen uppmärksammas	66
4.2.2 Utbildande ambition	67
4.3 Negativ bevakning	69
4.3.1 Könsmarkeringar	69
4.3.2 Feminin karaktärisering	72
4.3.3 Ambivalenta krav på damfotboll	82
4.3.4 Patriarkal maktstruktur	84
4.4 Sammanfattning	88
5 Diskussion	90
Litteraturlista	93

Figurer

Figur 1 <i>Temakarta</i>	62
Figur 2 <i>Artikelfokus i The Daily Telegraphs bevakning av EM 2022 (%)</i>	63
Figur 3 <i>Juniorfotografi och EM-fotografi av Beth Mead</i>	65
Figur 4 <i>Feminin karaktärisering av sammanhållning</i>	75
Figur 5 <i>Chloe Kellys firargest</i>	80
Figur 6 <i>Korta shorts på EM 2022</i>	81

Tabeller

Tabell 1 <i>Fifas och Uefas finansiering</i>	11
Tabell 2 <i>Jämlikhet inom fotboll enligt Fifa</i>	14
Tabell 3 <i>Könsnormsbaserade aspekter i sportmedia inom damsport</i>	42
Tabell 4 <i>De sex oskrivna reglerna</i>	52
Tabell 5 <i>Könsdiskrimineringar i resultatanalysen av DT:s bevakning av EM 2022</i>	89

1 Inledning

1.1 Tematiken och intresseformulering

Ännu under 2020-talet förs med jämna mellanrum debatter i medier kring könsmässiga jämlikhetsfrågor inom sport (Cooky & Antunovid, 2020; McConnell et al., 2022). Ett exempel på detta är fotboll där damfotboll står i skuggan av herrfotboll (McConnell et al., 2022). Detta till trots spelade omkring 13 miljoner flickor och kvinnor världen över organiserad fotboll år 2018 (Fifa, 2019b). Nyhetsbevakningen av idrott, däribland fotboll, är ett område där kvinnliga sportutövare marginaliseras och behandlas annorlunda än sina manliga kolleger (Black & Fielding-Lloyd, 2017; McConnell et al., 2022).

Sexism, objektifiering och hegemonistisk maskulinitet är så integrerat i samhället att konsumenter inte noterar det när de möts av det i medieinnehåll (Cintron et al., 2019). Marginaliserande innehåll kan innebära något så enkelt som att kvinnliga sportutövare benämns enbart med sitt förnamn eller att de är fotograferade ur andra vinklar än manliga idrottare (Cintron et al., 2019; Wensing & Bruce, 2003). Människor uppfattar samhället enligt den norm de ser omkring sig, det vill säga att medieinnehåll bidrar till att skapa samhällliga normer (McQuail, 2010). Om medieanvändare konsumerar innehåll som marginaliserar kvinnliga sportutövare blir det en norm, varpå det kan bli svårt att urskilja problematiken (McQuail, 2010).

Utrymmet som herrfotboll får i media är omfattande i och med ett stort publikintresse *(Duncan, 2006). Det intresset beror delvis på att sport blivit en underhållande mediekategori för "killsnack", skapat för den maskulina publiken (Reinardy & Wanta, 2015). I västerländsk mediebevakning består damsport av mindre än 5 % av innehållet (Cooky et al., 2015). Medierapporteringen av damfotboll påverkar uppfattningen om ett jämlikt samhälle, vilket i sin tur påverkar kvinnors möjlighet att ta sig fram inom sport (Bernstein, 2003).

Denna avhandling fokuserar på hur sportjournalistik bevakar damfotboll utifrån ett perspektiv av könsjämlighet. Forskarobservationer visar att kvinnliga fotbollsspelare internationellt sett tenderar att porträtteras i nyhetsmedia på sätt som marginaliserar, objektifierar och sexualiserar dem. Det tyska damfotbollslandslaget fick smeknamnet *sport kitties* av media (Schaaf, 2013, refererad i Kaelberer, 2018) och ett australiensiskt fotbollslag började snabbt kallas för *Bini's girls* i media som en

hänvisning till deras manliga tränare Bruno Bini (Ravel & Gareau, 2016). Det är svårt att hitta jämförbara situationer där de intervjuade eller porträtterade spelarna varit män (Valenti et al., 2018). Ännu år 2012 i den amerikanska mediebevakningen av OS bestod 96 % av damsporten i media av den normaliserat feminina gymnastiken (Coche & Tuggle, 2016). Inför fotbolls-VM 2011 marknadsfördes det tyska damlandslaget i en erotisk kontext i herrtidningen Playboy (Petty & Pope, 2018).

Exemplen ovan indikerar alltså att nyhetsmedierna i sin sportbevakning behandlar damfotboll och kvinnliga fotbollsspelare på ett sätt som avviker från bevakningen av herrfotboll. Forskningsintresset för denna avhandling rör utvecklingen över tid gällande nyhetsbevakningen av damfotboll. Tanken är att, utgående från tidigare forskning som redogjort för hur mediebevakningen av damfotboll i ett könsperspektiv har sett ut förr och hur den har utvecklats, undersöka hur jämlik och könsneutral dagens sportjournalistik kring damfotboll de facto är. Förhoppningsvis går det att se att mediebevakningen har blivit mer jämlik och att de som motsätter sig teorier om marginaliserande media har rätt; det vill säga att media i dagens läge verkligen inte längre marginaliserar kvinnliga sportutövare.

I och med de konservativa uppfattningarna av vad i samhället som är stereotypiskt manligt och kvinnligt hamnar kvinnor automatiskt utanför sportkontexten. För att vara bra på sport krävs att utövarna innehar egenskaper som enligt den konservativa uppfattningen är manliga (Duncan, 2006). Det här innebär att kvinnliga sportutövare först har behövt hävda sin rätt på sportarenan innan de kan bedömas enligt sin sportsliga prestation (Hjelseth & Hovden, 2014). En kvinna kunde på så vis anses vara bra på idrott "trots" sitt kön, medan en man aldrig ifrågasattes på samma vis. Kvinnors idrottsprestationer har naturligt blivit lägre värderade, eftersom de tillhört en minoritet både sett till antal och till nivå av prestation (Peeters & Elling, 2014). Den huvudsakliga idrotten tillhörde männen, som ansågs vara naturligt lämpade för idrott och alltid ansågs prestera bättre än kvinnor (Devonport et al., 2019). Könsstereotyper och marginalisering av damsport inom sportbevakning i media påverkar den allmänna samhällssynen på jämlikhet mellan könen. Det här kan motiveras genom en hänvisning till Denis McQuails (2010) beskrivning av sitt teoretiska ramverk: "the audience is thought to adopt the frames of reference offered by journalists and to see the world in a similar way" (McQuail, 2010, s. 557).

Valenti et al. (2018) presenterade en överblick av omfattningen av forskning som utförts om fotboll tidigare. Under de senaste två decennierna har det blivit ett

populärare forskningsobjekt. Desto fler kvinnor som börjar spela fotboll, desto större konkurrens utsätts de högsta ligorna för, vilket skapar möjlighet för bättre prestationer och större publikintresse (Pollard & Gómez, 2014). Trots att forskningen ökat i mängd finns behov av ytterligare undersökningar av damfotboll kopplade till media (Valenti et al., 2018). Forskning som analyserat modern nutida nyhetsbevakning av damfotboll är inte helt enig om hur stora framsteg som gjorts; vissa forskare säger att en ny, jämlik era för mediebevakningen av damfotboll redan uppstått (Petty & Pope, 2018), medan andra studier visar att damsport fortfarande får övervägande lågt utrymme i media och låg finansiering jämfört med herrsport (Cooky et al., 2015; Valenti et al., 2018).

1.2 Syfte och frågeställning

Journalistik ska utföras objektivt utan underliggande föreställningar om exempelvis könsroller (Finlands journalistförbund, 2014). Den här avhandlingen belyser hur uppfattningen av objektiv sportjournalistik har förändrats i takt med den växande jämlikheten inom fotboll. Det övervägande intresset ligger i hur medierapporteringen av damfotboll har utvecklats. Syftet med avhandlingen är att bidra med kunskap om förekomsten av könsnormer och kvinnlig marginalisering i den moderna journalistiska mediebevakningen av damfotboll på internationell elitnivå. Den övergripande forskningsfrågan som relaterar till syftet är den följande: Har sportjournalistiken i ett könsperspektiv blivit jämlik eller finns könsdiskriminering fortfarande med på mediearenan i nyhetsrapporteringen av internationell elitfotboll?

Elitfotboll bevakas av media till stor del på grund av supporterintresset. Det motiverar även studiens fokus på internationell elitfotboll – elitnivån är den nivå av fotboll som bevakas mest av media. Supporterintresset utgör grunden för mediebevakningen, utan läsarintresse finns inget medieintresse. I och med intresset för att analysera hur mediebevakningen utvecklats är det därmed även mest relevant att studera damfotbollens internationella elitnivå. Avhandlingens referensram behandlar i synnerhet forskning som undersökt hur tidigare elitfotbollsturneringar för damer framställts i nyhetsmedia i termer av kön (se avsnitt 2.3). Utgående från referensramen presenteras forskningsfrågan mer preciserat i form av konkreta frågeställningar och teoretiska linser i avsnitt 2.5 inför för den empiriska analysen.

1.3 Studiens empiriska fokus och teoretiska linser

Den empiriska studien i denna avhandling riktas mot ett nutida aktuellt fall: de europeiska mästerskapen (EM) för damfotboll år 2022. En djupanalys av rapporteringen kring turneringen görs utgående från en nationell brittisk dagstidning, The Daily Telegraph. För att kunna analysera huruvida mediebevakningen av damfotboll fortfarande innehåller marginaliseringar eller könsnormeringar, tar analysen utgångspunkt från forskningsresultat som uppmärksammat tidigare damfotbollsturneringar. Analys av personporträtt, spelarpresentationer, matchbevakning och foton ingår i den empiriska studien. Vad gäller de olika aspekterna av hur kvinnor marginaliseras i media kommer en del specifika termer att användas för att beskriva fenomenen beroende på hur de uttrycks i text. Dessa termer presenteras närmare nedan, men för att enkelt kunna beskriva ojämlikt medieinnehåll används i avhandlingen ”könsdiskriminering” som ett paraplybegrepp.

I tidigare forskning finns det flera aspekter som tillsammans bygger uppfattningen om jämlikhet, marginalisering och objektifierande medieinnehåll (McConnell et al., 2022). Härnäst listas därmed vilka fenomen som är av intresse för avhandlingens analys och genom vilka teoretiska linser de kommer att betraktas.

- Medieutrymmet som tillägnas ämnet är av intresse i och med att det till stor del avslöjar hur viktigt ämnet anses vara i samhället och vilken professionell status det har (McQuail, 2010).
- Skillnader i val av ögonblick i fotografier och fotovinklar är relevant eftersom de visar på huruvida media försöker öka publikintresset med hjälp av sexualisering (Bissell & Duke, 2007)
- Benämningar som används i medieinnehållet för att beskriva damspelare visar på hur de gestaltas i media (Schaaf, 2013, refererad i Kaelberer, 2018). Huruvida spelarna beskrivs med könsneutrala eller stereotypiskt feminina benämningar spelar en stor roll för hur deras professionella status upplevs (Petty & Pope, 2018; Kaelberer, 2018 och källa refererad i Kaelberer, 2018: Schaaf, 2013). Ifall benämningen är nedvärderande blir spelarna och sporten trivialiserad (Kaelberer, 2018).

Ovanstående presentation av teoretiska utgångspunkter bygger tillsammans upp den omfattande problematik som damsport i media präglas av. Det här sammanfattas av Cintron et al. (2019) som menar att media ofta ser på damsport genom en misogyn

lins. Kategoriseringen utökas i avsnitt 2.3 med ytterligare teman som kunnat urskiljas i den tidigare forskningen. Nedan presenteras även sex oskrivna regler genom vilka media förhindrar eller skadar damsportens framgång och utveckling. Dessa är könsmarkering (*gender marking*), obligatorisk heterosexualitet (*compulsory heterosexuality*), feminin karaktärisering (*appropriate femininity*), infantilisering, fokus på icke-sportrelaterade aspekter (*non-sport-related aspects*) och ambivalens (Wensing & Bruce, 2003) Dessa presenteras närmare i avsnitt 2.3.

Simone de Beauvoir (1953) utgör ett avstamp för hur djupa rötter könsnormerna inom sport har; ett heteronormativt samhälle där kvinnor är förpassade till en lägre position i samhället än män. Beauvoir blev en omstridd författare när hon påstod att heterosexualitet är en social konstruktion som finns till för att upprätthålla männens makt och kvinnors behov av att imponera och tillfredsställa män. På så vis är homosexuella kvinnor ett hot mot patriarkatet och maktordningen. De kan utöva sin egen makt, fria från behov av bekräftelse av män, enligt Beauvoirs teori. Eftersom det finns ett samband mellan damfotboll och fördomar om homosexualitet kan den här specifika sporten anses vara speciellt ”hotfull” för den manliga maktstrukturen. Homosexuella damfotbollsspelare som bär maskulina attribut kan alltså bara i sin existens bli provokativa enligt Beauvoirs teori. De blir provokativa både för fotbollsåskådare och för medborgare i övrigt, eftersom de enligt Beauvoirs teori (1953) rubbar maktstrukturen inte bara inom sporten, utan även i samhället som helhet. Det här exemplifieras även i avsnitt 2.2 där Duncan (2006) använder liknande motiveringar för att tolka en manlig publiks nedvärderande syn på damfotboll.

I avhandlingen talas det ibland om medie- eller nyhetsrapportering av sport utan att typen av media kategoriseras. Det beror på att den tidigare forskningen som avhandlingen behandlar delvis inte uttryckligen nämner vilken typ av media som avsetts. Avhandlingens referensram behandlar tidigare forskning utförd på både tidnings- och tv-innehåll. Forskning som gjorts kring tidningsinnehåll har använt sig av både sport- och dagstidningar. I avhandlingen ligger intresset främst på tidningsinnehållet. Sportmedia i tidningar kan i stora drag delas in i tre kategorier enligt vem artiklarna är skrivna av och var de är publicerade. 1. Sportartiklar skrivna av sportjournalister och publicerade i sporttidningar, 2. Sportartiklar skrivna av sportjournalister inom en sportsektion i en dagstidning, eller 3. Sportartiklar skrivna av allmänna journalister i en dagstidning (Duncan, 2006; Reinardy & Wanta, 2015).

I presentationen av tidigare forskning med anknytning till avhandlingens tema ovan förekommer främst studier med fokus på television och artiklar skrivna av sportjournalister i sporttidningar eller i sportsektionen av en dagstidning. För avhandlingens syfte spelar dessa faktorer inte stor roll, i och med att syftet är att undersöka huruvida innehållet som publiceras innehåller könsskillnader, inte hur medieinnehållet skapas eller till vem det riktas.

En jämförelse av sportbevakningen mellan olika medier är således inte avhandlingens intresseområde. Däremot är det viktigt att koppla skillnader i resultat till innehållets ursprung. Sportsektionen i dagstidningar jämförs ibland med underhållning och har inte alltid genomgått en lika noggrann granskning som exempelvis politiskt innehåll (Duncan, 2006). I sporttidningar är journalisterna däremot mer insatta (Reinardy & Wanta, 2015), men man kan även anta att dessa tidningar konsumeras främst av sportintresserade, inte av den allmänna befolkningen.

1.4 Avgränsningar

Studiens objekt, EM 2022, är en av många elitturneringar som ordnas. I ramverket kommer därför flera internationella turneringar att beaktas, eftersom de överensstämmer med varandra i fråga om bevakning. Alla damfotbollsturneringar är växande evenemang som fortfarande inte kan mäta sig med herrarnas version av respektive turnering (Kaelberer, 2018). För att göra studien mer lätthanterlig har däremot enbart EM 2022 valts ut som studieobjekt. Valet av tidning som genomgår medieanalysen har gjorts enligt en kritisk granskning av utbudet av sportmedia som bevakade EM 2022 (se kap. 3.2). Utgångspunkten var att välja en dagstidning som konsumeras av en större del av befolkningen och som kan utgöra en måttstock för förekomsten av könsdiskriminering i sportjournalistik generellt.

Frågeställningen gäller den internationella fotbollseliten. Trots det är även nationell mediebevakning relevant eftersom det ger en inblick i mediekulturen (Messner, 2002; Petty & Pope, 2018). De ekonomiska skillnaderna i finansiering och utdelning i de internationella ligorna kan inte jämföras på långt håll med herrfotbollen (Valenti et al., 2018). I denna avhandling kommer betydelsen som finansieringen har att noteras. Finansiering spelar en stor roll för framgång, mediesynlighet och professionell status (Pollard & Gómez, 2014, refererad i Valenti et al., 2018). Det

kommer däremot inte utgöra en betydande del av avhandlingens innehåll. Avhandlingens främsta syfte är att analysera medierapporteringen, inte ekonomin.

1.5 Avhandlingens disposition

Avhandlingen inleddes ovan med en presentation av tematik, syfte och frågeställning. Avgränsningarna behandlas kortfattat för att sedan specificeras närmare i avsnitt 3.2.1 med fokus på avhandlingens egen studie. Efter denna inledning följer studiens referensram (se kapitel 2). I referensramen presenteras ett omfattande upplägg av relevant tidigare forskning. Orsaken till kapitlets omfattning är avhandlingens strävan att se på könsdiskrimineringens utveckling över tid trots att studien i avhandlingen är en fallstudie. Referensramen ger på så vis både en bakgrund till frågeställningen samtidigt som det besvarar frågan om hur könsdiskrimineringen sett ut inom mediebevakningen genom åren.

Referensramen inleds med en presentation av damfotbollens historia och de två största internationella fotbollsförbunden, Uefa och Fifa. Därefter ges en inblick i hur könsnormerna styr sportmedia. I båda av dessa avsnitt diskuterar fotbollens finansiering. Avsnitt 2.1 och 2.2 är relevanta för att ge den bakgrund som krävs för förståelsen av följande avsnitt. I avsnitt 2.3 fortsätter referensramen med att behandla den forskning som är mest relevant för avhandlingens egen studie: forskning om mediebevakning i ett könsperspektiv. Det kapitlet är indelat i avsnitt som ger läsaren inblick i vad mediebevakningen innebär för samhällsopinionen samt hur sportmedia är uppbyggt. Därefter presenteras tidigare forsknings resultat kring könsdiskriminering (se kap. 2.3.3 – 2.3.6). Fallen är indelade temavis beroende på typ av könsdiskriminering samt hur den uttrycks.

Avhandlingen fortsätter därefter med att presentera de preciserade frågeställningarna för den empiriska studien. Det här leder läsaren in på avhandlingens metodkapitel (kapitel 3) som ger en överblick av hur studien är uppbyggd. I metodkapitlet presenteras materialet samt dess avgränsningar, operationaliseringen samt kodningsprocessens resultat. Studien utfördes som en kvalitativ textanalys där resultatet presenterades som en tematisering av innehållet. I kapitel 4 presenteras avhandlingens resultat och analys. Detta kapitel inleds med en presentation av analysens huvudtema samt en tematisk genomgång av positiva aspekter som framkommit. Därefter presenteras tematiskt de fall av könsdiskriminering som

framkommit. Den tidigare forskningen tillämpas som stöd för resultatanalysen och diskussionen. Avhandlingen avslutas med en diskussion i kapitel 5.

2 Studiens referensram

I avhandlingens ramverk presenteras en bakgrund till forskningsfrågan. Nedan framgår varför forskningsfrågan är relevant och hur den relevansen har växt fram. Härnäst presenteras damfotbollens historia och utveckling (kap. 2.1) samt hur könsnormerna inom fotboll har sett ut (kap. 2.2). Här framkommer hur damfotboll marginaliserats från herrfotboll (Hjelseth & Hovden, 2014). Damfotboll särskiljs även från övrig damsport i hur deras relation till herrsporten ser ut (Devonport et al., 2019). Mediebevakningens utveckling behandlas i avsnitt 2.3 med huvudsakligt fokus på damfotboll. Damsport generellt analyseras även eftersom paralleller kan dras mellan det och damfotboll. För att motivera behovet av mediegranskning av damsport behandlas även kortfattat hur stor påverkan medieinnehåll har på läsarnas samhällsuppfattning.

2.1 Damfotboll – en historisk och ekonomisk inblick

När det kommer till damsport i media har främst sådana sporter som ansetts socialt acceptabla för kvinnor förekommit. Uppfattningen om vad som ansetts feminint och maskulint inom sport har gått långt tillbaka i historien och var vedertaget redan år 1895 när British Ladies Football Club skulle premiärspela, den första officiella damfotbollsmatchen i västerländsk historia (Lee, 2013). Kvinnorna mötte redan då ett stort motstånd i media både från journalister och genom insändare av briter som motsatte sig damfotbollen (Lee, 2013). Lady Florence Dixie och Nettie Honeyball, British Ladies Football Clubs grundare, hann inte ens uttala sig om den annalkande matchen år 1895 till media innan tidningarna i England hade format en egen uppfattning om vilken skymf damfotboll innebar för medelklassen (Lee, 2013).

Under 1920-talet inträffade det första stora uppsvinget för damfotboll enligt Alexander (2005). Det här kännetecknades enligt Alexander av det icke-officiella laget Dick, Kerr's Ladies. Matcherna drog stundom fler åskådare än herrmatcherna, vilket nådde sin kulmen år 1920 när 53 000 personer samlades till en match (Alexander, 2005). På det här följde ett motstånd. Följande år infördes ett förbud mot damfotboll på planer, arenor och inom medlemsklubbarna av det engelska fotbollsförbundet (O'Brien, 2019). Förbudet höll i sig fram till år 1970 (BBC Sport, 2021). Liknande förbud infördes även i andra länder under ungefär samma tidsperiod (O'Brien, 2019).

Förbuden förhindrade damfotbollen från att växa och utvecklas till en professionell elitsport (Coche, 2022).

Att känna lagtillhörighet, vara tävlingsinriktad, uthållig och stark var maskulina egenskaper enligt Postovs analys (1980). På så vis blev individuella sporter mer socialt acceptabla för kvinnor jämfört med lagsporter. Fotboll, en sport som kräver både styrka och uthållighet samt närkontakt med motståndaren och lagtillhörighet, ansågs onekligen maskulin enligt denna kategorisering. Den här generaliseringen av en könsstereotypisk idrottsarena höll i sig långt efter att förbuden slopats. Den utkristalliserar i den här avhandlingens studie, vars syfte är att undersöka ifall generaliseringar av ovanstående art fortfarande gäller i dagens sportvärld ur en mediasynvinkel. När förbuden revs i länderna runtom världen under tidigt 1970-tal blev det Asiatiska mästerskapet i fotboll för damer ett av de första damfotbollsmästerskapen i modern tid (AFC, 2022).

2.1.2 Uefas och Fifas elitevenemang

Det globala Fifa och det europeiskt förankrade Uefa är de största fotbollsorganisationerna för sina respektive områden (Pouliopoulos & Georgiadis, 2021; Tomlinson, 2014). För att ge en överblick över hur elitnivån av damfotboll ser ut idag presenteras här nedan de största turneringarna i dagsläget, när de uppkom och vilken ekonomisk omsättning de har haft (se Tabell 1). För att göra omsättningen mer översiktlig kommer den jämföras med omsättningen som den motsvarande turneringen på herrsidan har haft.

År 1991 ordnade Fifa de första världsmästerskapen i damfotboll. År 2018 investerades fortfarande ett 22 gånger större belopp i herr-VM än i dam-VM av Fifa (se Tabell 1) (Fifa, 2019a). Detta var på Fifas president i en intervju motiverade Fifas låga investering i damfotboll med att damfotbollen inte behövde välgörenhet utan måste kunna försörja sig själv och få en självgående omsättning (Homewood, 2016). Hur det argumentet fungerade tillsammans med det enorma finansiella stöd som Fifa gett herr-VM är svårt att förstå. Fifa menade att herr-VM var en investering genom årtiondena (Krech, 2020). Skillnaderna i beloppen som cirkulerat i herrfotboll jämfört med damfotboll går inte att väga direkt mot varandra. Sporterna har olika historia, förutsättningar och uppsättning (Kaelberer, 2018; Smith, 2004). Dam- och herrfotboll

är inte paralleller inom samma idrott, utan två helt skilda idrotter (Devonport et al., 2019).

Damernas Champions League av Uefa ordnades för första gången under säsongen 2001–2002, men kallades då Uefa Women's cup. Inför säsongen 2009–2010 ändrades namnet till Women's Champions League (Uefa, 2022). Uefas investering i damernas Champions League under säsongen 2020–2021 var 6,6 miljoner euro. Investeringen för EM U21 var ett par miljoner lägre. Herrarnas Champions League under samma säsong låg på 2 miljarder euro (se Tabell 1)(Uefa, 2021). Damernas Europamästerskap som spelas vart fjärde år innebar för EM 2017 en satsning på 8 miljoner för Uefa (Uefa, 2018b). Motsvarande belopp för herr-EM 2016 var då 301 miljoner (Uefa, 2018a).

Det engelska Premier League är ett annat exempel från uppsjön av elitarenor inom herrfotbollen (Karak, 2017). Utvecklingen mot en mer jämlik fotbollsarena har skett stegvis, men enligt Peeters och Elling (2014) kunde ett betydande framsteg noteras först år 2007. Då grundades Premier League för damfotbollslag, vilket förbättrade möjligheten för damfotboll att få en högre professionell, internationell status. Framsteg av denna art utvecklar den inkluderande fotbollen. Traditionen av att betrakta fotboll som en maskulin sport blev med andra ord lite mindre överhängande (Peeters & Elling, 2014). De finansiella skillnaderna mellan herr- och damelitens fotboll blir relevant när orsak och verkan till mediebevakning diskuteras (Valenti et al., 2018); det här kommer behandlas närmare i avsnitt 2.3.

Tabell 1

Fifas och Uefas finansiering (Fifa, 2019a; Uefa, 2018a; Uefa, 2018b; Uefa, 2021)

Evenemang	Finansiering (€)
Fifa damernas VM 2015	76 miljoner
Fifa herrarnas VM 2018	1,7 miljarder
Uefa damernas Champions League 2020–21	6,1 miljoner
Uefa herrarnas Champions League 2020–21	1,8 miljarder
Uefa damernas EM 2017	7,4 miljoner
Uefa herrarnas EM 2016	282 miljoner

2.1.3 Några försök till en utvecklad jämlikhet under år 2000–2020

Sportbevakning var redan år 2006 en av de största aspekterna av sålda hdv-tjänster, digitala medietjänster och strömningstjänster på internet (Duncan, 2006). Utrymmet i sportkolumnerna som tillägnades damsport var fortfarande marginellt enligt Duncan (2006). Ifall publiken tog del av ett tydligt mansdominerat innehåll eller marginaliserande innehåll påverkades även deras syn på jämlikhet i samhället (McQuail, 2010; Messner & Cooky, 2010). Under tidigt 2000-tal började allt fler nederländska fotbollsklubbar ta initiativ till att grunda fotbollslag för flickor och kvinnor. Det krävdes nytänkande för att öka intresset för damfotboll och minska missgynnandet av kvinnliga fotbollsspelare i Nederländerna. Marknadsföringsexperterna försökte öka intresset genom att göra damfotbollsligan mer feminin och ”sexig” (Peeters & Elling, 2014).

År 2019 hade 73 % av Fifas medlemsförbund aktiva damlandslag (Fifa, 2019b). Däremot kvarstår frågan ifall medierapporteringen följt med trenden och börjat ta damfotbollen på större allvar i och med dess ökade popularitet. Under det mer medvetna 2010-talet inleddes en satsning av det globala sportmediebolaget BSkyB i att bevaka fler damidrottsgrenar och mer av dem. Det här blev starten för en veckoshow vid namn Sportswomen Show (Sweney, 2016, refererad i Petty & Pope, 2018). Det här ansågs vara följden av att herrfotbollens Premier League-kommentatorer vid flera tillfällen uttalat sig sexistiskt (Petty & Pope, 2018). Det offentliga organet Sport England förde en kampanj år 2015 kallad *This Girl Can* för att hylla kvinnor. Det här var en kroppspositiv kampanj som var ämnad att lyfta kvinnors kunnande samt uppmuntra kvinnor till idrott (Sport England, 2017, refererad i Petty & Pope, 2018).

2.1.4 Fifas rapport över damfotboll år 2018

Inför fotbolls-VM 2019 sammanställde Fifa en rapport för att ge en överblick av damfotbollen som idrottsgren, både på amatör- och elitnivå samt för barn och unga. Syftet var att ge en översikt av läget och ge en utgångspunkt inför fortsatta samarbeten och strategiska riktmärken inför framtiden (Fifa, 2019b). Av fotbollstränarna var 7 % kvinnor och 10 % av domarna var kvinnor. Nio av medlemsförbundsländerna hade över 100 000 registrerade spelare (se Tabell 2). Av medlemsförbunden bedömdes de

flesta bedriva en aktiv marknadsföring för damfotboll över sociala media och traditionella media.

Enbart sex av de länder som hade över 100 000 registrerade spelare hörde till de 20 högst rankade länderna enligt ett rankingssystem över globala könsklyftor som Fifa använde sig av. Rankingssystemets funktion specificerades inte närmare i rapporten. Fifas kortfattade statistik i rapporten visade däremot att ett högt antal spelare inte var lika med en mer jämlik sport. Tre av länderna hade vare sig en damfotbollskommitté eller ett damfotbollsdepartement inom sitt fotbollsförbund. Norge och två andra länder hade en damfotbollskommitté men däremot ingen representant därifrån i förbundets styrelse. Notera då att Norge trots allt var rankad som nummer två i världen gällande könsklyftor (se Tabell 2). De enda länderna av de ovan nio uppräknade som hade både en damfotbollskommitté, ett damfotbollsdepartement samt en representant från kommittén i styrelsen var Tyskland och Australien. Alla länder för dessa kategorier finns listade i Tabell 2 nedan. Det här resultatet indikerar att det antingen var låga krav för att beräknas som jämlik eller att mätningmetoden inte var särskilt pålitlig.

I en studie som granskade Eurosports bevakning av dam-VM 2019 i Storbritannien, Frankrike, Spanien och Tyskland kunde ytterligare en del ojämlikheter avslöjas i de länder som Fifas rapport framställt som jämlika, se fullständig lista nedan i Tabell 2. Det franska och engelska Eurosport publicerade 20 % damfotbollsmaterial under dam-VM (Coche, 2022). Coche poängterade att det samtidigt pågick VM för herrklasserna U-21 och U-20. Tyskland och Spanien låg i botten med enbart strax över 10 % damfotbollsinnehåll (Coche, 2022).

Finansieringen rapporterades ligga på närmare 247 miljoner euro för damfotboll i medlemsförbundsländerna år 2018. Motsvarande siffra för herrfotbollen saknades i rapporten. Genom att damfotbollens finansiering av medlemsförbundsländerna inte jämförts med motsvarande finansiering för herrfotbollen blir det svårare att tydligt peka på hur långt arbetet mot en mer jämlik fotboll har kommit. En enbart optimistisk vinkling av damfotbollens siffror ger en falskt positiv uppfattning om fotboll. Undanhållna siffror gör att rapporten även kan uppfattas som så opålitlig att läsaren börjar misstänka motsatsen; att jämlikheten var mycket sämre än vad den egentligen var. I en annan rapport av Fifa som inkluderade både herr- och damfotboll benämndes aldrig herrfotbollen som *Men's Football*, medan damfotbollen konsekvent är *Women's Football* (Fifa, 2019b). Denna språkliga särskiljning mellan herr- och damfotboll är

normaliserad, men kan argumenteras vara föråldrad. Användningen av benämningen *World Cup* för herrfotbolls-VM parallellt med *Women's World Cup* för damfotbolls-VM upprätthöll den konservativa uppfattningen om att fotboll var en normaliserad maskulin sport. Detta fenomen kommer att diskuteras mer i ett senare skede av referensramen.

Tabell 2

Jämlikhet inom fotboll enligt Fifa (Fifa, 2019b; Coche, 2022; Moore, 2019)

Måttstock över jämlikhet	Länder & Belopp
Medlemsländer med över 100 000 registrerade spelare (används som måttstock i kolumnerna nedan).	USA, Kanada, Tyskland, Sverige, Nederländerna, Frankrike, Storbritannien, Australien och Norge (rangordnade enligt mängd, från mest till minst).
Rankade i kategorin över globala könsklyftor topp 20: Utan damfotbollskommitté och damfotbollsdepartement.	Kanada, Tyskland, Sverige, Frankrike, Storbritannien och Norge. USA, Kanada och Nederländerna.
Har en damfotbollskommitté men ingen representant i förbundets styrelse.	Frankrike, Storbritannien och Norge.
Har en damfotbollskommitté, ett damfotbollsdepartement samt en representant från kommittén i styrelsen.	Tyskland och Australien.
Franska och engelska Eurosports mediebevakning under dam-VM 2019.	20 % damfotbollsmaterial 80 % herrfotbollsmaterial.
Tyska och spanska Eurosports mediebevakning under dam-VM 2019	10 % damfotbollsinnehåll 90 % herrfotbollsinnehåll.
Finansiering av damfotboll i medlemsförbundsländerna år 2018	247 miljoner €
Finansiering av herrfotboll i medlemsförbundsländerna år 2018	Saknas.
Fifas prissumma för herr-VM 2017	374 miljoner €
Fifas prissumma för dam-VM 2018	28 miljoner €

2.1.5 Sammanfattning

Det finns en tvetydighet i tolkningen av de senaste årens damsportsutveckling. Till viss del har tydliga tecken på att damsport fortfarande inte behandlats jämlikt med herrfotboll framkommit (Cooky et al., 2015). Samtidigt kan även en utveckling mot jämlikhet noteras i och med att fler damfotbollsturneringar har startats. Champions League och Premier League för kvinnor var ett steg mot en mer jämlik fotboll. När sexism bemöttes av ökat utbud av damsportsmedia (Sweney, 2016, refererad i Petty & Pope, 2018) innebar det också att en utveckling kunde utrönas från tiden när damfotboll ansågs kunna marknadsföras med ökad sensualitet (Peeters & Elling, 2014).

I den presenterade statistikanalysen över Fifas rapport över damfotbollen år 2018 framkom även motstridigheter. Här presenterades damfotboll positivt, samtidigt som siffrorna inte gav den överblick som rapporten förtjänade i tal om omsättning och finansiering jämfört med Fifas herrfotboll (Moore, 2019). Jag anser även att rapporten kunde ha byggts upp på ett mer lättillgängligt vis för att bättre förklara rankingssystemet över könsklyftor. Den svårtillgängliga utformningen innebär att rapporten inte uppfyllde sitt syfte att undersöka jämlikhet och utvecklingen av könsskillnader lika väl.

Överblicken av Uefas och Fifas fotbollsevenemang visade ändå klart hur pass underlägsen damfotbollen var herrfotbollen i finansiering. Givet att ökad finansiering leder till ökad konkurrens, medieintresse och publik (Pollard & Gómez, 2014, refererad i Valenti et al., 2018), avslöjade siffrorna även damfotbollens underlägsenhet i de övriga sektionerna. Damfotbollen förhindrades utvecklas både prestationsmässigt och publikmässigt till följd av förbuden som uteslöt damfotboll från de nationella fotbollsförbunden och deras arenor (Cintron et al., 2019; O'Brien, 2019). Det här försvårade jämförelsen mellan dam- och herrfotboll i och med olikheterna i respektives historiska utveckling till vad de var i modern tid. Det kunde även delvis förklara varför damfotbollen hade så få internationella elitturneringar (Karak, 2017; Peeters & Elling, 2014). Dessa finansiella aspekter är ständigt bidragande orsaker till hur mediebevakningen utvecklats inom damfotboll, vilket gör presentationen av dem betydelsefulla. Trots det är de ekonomiska aspekterna inte avhandlingens främsta intresse. Att nonchalera finansieringen vore dock naivt i en undersökning av mediebolag vars bevakning lever i symbios med finansien bakom elitsporten.

2.2 Könsnormer som påverkar fotboll

Trots att damfotboll blivit mer accepterad av den allmänna opinionen under de senaste decennierna så är det svårt att komma ifrån uppfattningen om att fotboll är en maskulin sport. När damfotboll blev mer populär följde media med trenden genom att öka sin bevakning av damfotboll. Trots det finns tydliga tendenser på att fotboll fortfarande uppfattas som maskulin, vilket leder till att herrfotboll förblivit huvudfokuset (Peeters & Elling, 2014). När damfotboll fått mindre bevakning och sämre kvalitet på bevakningen har herrfotbollen förblivit att vara en norm från vilken damfotboll differentierat och presenterats som en typ av subkultur (Coche, 2022).

I detta avsnitt är syftet att ge en närmare inblick i de könsnormer som blivit standard på fotbollsarenan. Eftersom det redan blivit etablerat att fotboll uppfattats som en maskulin sport behövs forskning som förklarar vad det innebär. På vilket sätt framträder könsskillnader inom fotboll och hur påverkas damfotbollen av det? Eftersom fotboll är en sport som har ett stort publikintresse (Duncan, 2006) blir det även relevant att se på forskning som undersökt vad fotbollspubliken anser om damfotboll. Givet att mediebevakning är det som är främst av intresse för avhandlingen kommer könsnormerna inom fotboll främst att presenteras ur en mediesynvinkel. Det innebär att forskning presenteras som visar på hur diverse maskulina eller feminina beskrivningar marginaliserat damsport samt vilket utrymme damsport getts i sportrapportering (Markovits, 2006). För att kunna förklara skillnaderna i hur kvinnor presenterats i media jämfört med män behandlas kort även eventuella orsaker bakom detta. En del forskning har tytt på att det var den hegemonistiskt maskulina och heteronormativa maktstrukturen i samhället som satte grunden för könsnormerna även inom sport (Beauvoir, 1953; Hjelseth & Hovden, 2014). Det här visar på hur omfattande och komplext fenomen könsnormer inom sport är.

2.2.1 Publikens uppfattning om den maskulina fotbollen

I Norge har damfotboll varit mer framgångsrik prestationsmässigt jämfört med herrfotbollen. Landslaget hade enligt en undersökning år 2014 hunnit erhålla två EM-guld, ett OS-guld och ett VM-guld. Herrfotbollens landslag hade däremot inte ännu år 2014 tagit sig till kvartsfinal i något VM (Hjelseth & Hovden, 2014). Trots de här framgångarna var damfotboll mycket lägre värderad än herrfotboll vad gäller ekonomi.

Det gällde både finansieringen från det norska fotbollsförbundet och inkomst från sponsorer (Hovden, 2005, refererad i Hjelseth & Hovden, 2014). Damfotbollen i Norge tilldelades inte heller något betydande utrymme i mediebevakningen. De högsta damligorna hade en liten publik jämfört med herrfotbollens högsta ligor (Lippe, 2010; Næss, 2007, refererad i Hjelseth & Hovden, 2014). Hjelseth och Hovden (2014) jämförde kort den här företeelsen med andra sportgrenar: Kvinnliga sportutövare inom andra idrotter i Norge hade mer publik än damfotboll. Genom att intervjua manliga herrfotbollssupporters försökte Hjelseth och Hovden undersöka hur könsstereotyperna i den allmänna opinionen av damfotboll såg ut. Till stor del framkom skillnaderna i respekt för herr- och damfotboll i argument om biologiska skillnaderna.

The dominant arguments indicate an understanding of gender based on naturalized categories, where masculinity and men's football act as the normal, gender neutral and thus the superior category. Female footballers are depicted as determined by their bodies and femaleness, which means lacking the fundamental physical and mental capacity to play football. (Hjelseth & Hovden, 2014, s. 270–271)

Till skillnad från andra sportgrenar verkade uppfattningen av fotboll vara starkt kopplad till den maskulina naturen bestående av styrka och manlig sammanhållning. När kvinnor uttryckte samma attribut, det vill säga maskulint uppfattade attribut, stämplades de istället som lesbiska. Det i sin tur innebar en särskiljning från att vara en "normal kvinna" (Devonport et al., 2019). Enligt den uppfattningen kunde inte feminina, "vanliga" kvinnor spela fotboll, vilket bevisade hur genomsyrad fotboll var av den maskulina uppfattningen. Ifall feminina kvinnor utan problem skulle kunna spela fotboll skulle det "avmaskulinisera" fotboll som fenomen (Hjelseth & Hovden, 2014). Enligt undersökningen av den manliga herrfotbollspublikens åsikter drogs inte slutsatsen att biologin gör kvinnor sämre lämpade för fotboll, såsom många av männen uttryckte. Istället fann forskarna grund för att könsdiskrimineringen inom fotboll kunde bero på att damfotboll upplevdes som ett hot mot maskulinitet (Hjelseth & Hovden, 2014). Annan forskning har även visat att damfotbollens konkurrenskraft ökat, inte tack vare kvinnornas fysiologiska eller biologiska prestandaförmåga, utan som en följd av ökad finansiering och förbättrad sociokulturell ställning (Frick, 2011).

Beauvoir (1953) presenterade teorier om hur ett heteronormativt samhälle upplever homosexuella kvinnor som ett hot mot patriarkatet. Även Duncan (2006) gick in på det spåret i sina motiveringar för hur damsport marginaliserats:

When women steal into manly sports or appear to have mannish qualities, the threat of lesbianism is greater, so heterosexuality must be defended that much more vigorously. Long perorations about women athlete's dating habits, marriages, and pregnancies are not uncommon. (Duncan, 2006, s. 257)

Även i amerikansk forskning noterades det hur damfotboll nådde stora framgångar, men trots det verkade mediebevakningen av evenemangen och sporten i sin helhet släpa efter utvecklingen (Cintron et al., 2019). Devonport et al. (2019) utförde en jämförande undersökning över hur kvinnliga nätbollsspelare och fotbollsspelare uppfattade utomstående fördomar gentemot dem som sportutövare och deras sport. I undersökningen framkom det tydliga särdrag i fördomar mot damfotbollsspelarna. Ofta uppfattades de som maskulina, kraftiga och framförallt lesbiska (Devonport et al., 2019). Fotbollsspelarna upplevde sig ofta bemötas av homofobiska fördomar på grund av deras fotbollskarriär. Eftersom att de inte passade in i den allmänna uppfattningen av kvinnors feminina attribut upplevde de sig stämplas som maskulina och homosexuella (Devonport et al., 2019). Spelarnas upplevelse stämde överens med det material Hjelseth och Hovden (2014) samlat in. Om feminina kvinnor inte kan spela fotboll, måste de placeras i en skild kategori för maskulina, lesbiska kvinnor för att kunna passa in i en patriarkal världsåskådning.

2.2.2 USA: Ett undantag från fotbollens könsnorm?

För att sammanfatta kvinnors möjlighet att ta sig fram på sportarenan genom historien kan USAs damfotboll fungera som ett gott exempel. Sportkulturen i USA har aldrig kretsat kring fotboll (Markovits, 2006). Deras traditioner inom sport, både som utövande och som bänkidrottare, har enligt Markovits (2006) istället framhävt exempelvis den amerikanska fotbollen. Europeisk fotboll har således inte fått något stort medieutrymme oavsett om det gällde herr- eller damfotboll.

Det här anses vara en av utgångspunkterna till varför damfotboll hade chans att få ett så pass stort medieutrymme som det fått i USA (Markovits, 2006). Vart fjärde år, när damfotbolls-VM ordnas, tillägnades turneringen nationell mediebevakning i USA (Coche & Tuggle, 2016). Det här beror, enligt Andrei Markovits (2006), på att det har funnits en lämplig lucka i fotbollsbevakning och -intresse. Tack vare att inget herrfotbollsintresse genomsyrade mediekulturen ansågs inte damfotboll utgöra ett direkt hot mot den maskulina kulturen enligt Markovits. Fotbollen utgjorde inte en del

av den maskulina kulturen, utan kunde eventuellt tolkas som neutral mark inom den amerikanska sportkulturen.

Däremot bevisade en undersökning av mediebevakningen av VM år 1999 att USA inte är ett undantag vad gäller en jämlik fotbollsarena. Sexualiseringen som förekom anses vara en förklaring på varför sporten var populär i USA under den givna tidsperioden (Christopherson et al., 2002). Cintron et al. (2019) illustrerade den amerikanska mediebevakningens bristande intresse för damsport: endast två journalister skickades för att bevaka den amerikanska VM-vinsten i damfotboll år 1991 (Shaerlaeckens, 2015, refererad i Cintron et al., 2019) Samma trend av bristande amerikansk mediebevakning fortsatte under 90-talet enligt Cintron et al.

Teorin var att den amerikanska mediesynligheten som VM erhöll berodde på avsaknaden av en maskulin fotbollskultur hellre än på en jämlik mediebevakning. Den uppfattningen stöddes av Coche och Tuggle (2016) i och med att medieuppmärksamheten som VM fått i USA inte gick att generalisera till bevakningen av övrig damsport. I OS 2012 gavs damfotbollen enbart 15 minuter av sändningstid under sportreferaten från tävlingarna, ett märkbart litet utrymme med tanke på att de amerikanska damfotbollsspelarna vann OS-guld för fjärde gången sedan år 1996 och för tredje gången i rad år 2012 (Coche & Tuggle, 2016). Det fanns ett utrymme för dam-VM, men inget verkligt intresse långsiktigt.

2.2.3 Finansieringen bakom en hegemonistiskt maskulin sport

Under de senaste två decennierna har det blivit tydligt att damfotbollen behöver en högre summa prispengar och större investeringar för att de internationella turneringarna ska få bättre status (Valenti et al., 2018). Förhållandet mellan mediebevakning av damfotboll samt finansieringen av den går att betrakta som en typ av sammankopplad cirkel. Cirkelschemat går ut på att ifall mediebevakningen ökar, ökas även intresset för att sponsora evenemangen och lagen (Peeters & Elling, 2014). Det innebär å andra sidan att ifall det inte finns tillräcklig finansiering och sponsorering minskas även chanserna för att damfotbollen ska bli konkurrenskraftig. Färre spelare lockas då till att utvecklas till professionell elitnivå, vilket i sin tur påverkar medieintresset negativt. Mediebevakning av sport hjälper sportindustrin att bli finansiellt stabil, men även att få en kulturell förankring i samhället och på så vis bli betydelsefull för allmänheten (Duncan, 2006). Mediebevakningen av sport tog fart

under 1900–1950-talet genom att idrotten blev mer organiserad på amatörnivå och sedan blev en del av industrialiseringen (Duncan, 2006).

Det Svenska Fotbollsförbundet säger sig satsa mycket på damfotboll för att upprätthålla populariteten samt skapa en miljö som även möjliggör professionella fotbollskarriärer för kvinnor. Finansieringen finns alltså eventuellt där, men trots det har det funnits ett utbrett missnöje bland damspelare (Andersson & Barker-Ruchti, 2019). De har uttryckt missnöje över hur svårt det är att satsa på en professionell fotbollskarriär parallellt med sin utbildning (Andersson & Barker-Ruchti, 2019). Eftersom damfotboll inte på långa vägar bidrar med samma ekonomiska kompensation för spelarna som herrfotboll gör, blir det svårt att forma professionella spelare som satsar på sin karriär på heltid (Andersson & Barker-Ruchti, 2019).

Det amerikanska damfotbollslandslaget USWNT gjorde en anmälan om könsdiskriminering till den amerikanska jämställdhetsombudsmannen¹ (Yang, 2019). Det ledde enligt Yang (2019) till en stämning i mars år 2019 mot det amerikanska fotbollsförbundet för institutionaliserad könsdiskriminering. Motiveringen USWNT gav var bland annat ojämlik lön jämfört med herrspelarna, låga prestationsbonusar, fler matcher än herrlandslaget, sämre reseförhållanden, mindre marknadsföring och ojämlik sjukvård (Yang, 2019). Ett år senare förkastades stämningen av federal domstol. USWNT ansågs inte vara underbetald i förhållande till herrlandslaget i fotboll (Das, 2020).

I och med att herrarnas elitfotboll i första hand är kommersiellt driven och har en massiv omsättning med stora lönesummor för toppspelarna innebär det ett helt annat mediefokus jämfört med damfotboll. En amerikansk administrativ chef inom fotboll kallade sporten för en affärsverksamhet: ”The bottom line is that ultimately we are driven to make money, like any other business.” (Smith, 2004, s. 75). Som en följd av det stora publikintresset för herrarnas elitfotboll finns ett stort mediepådrag vilket i sin tur innebär en detaljerad verksamhetsgranskning (Kristiansen et al., 2011). Media lägger en hög press på både de administrativa cheferna, tränarna samt elitspelarna enligt Kristiansen et al. (2011). Det här godkänns av fotbollsorganisationernas ledning eftersom medieuppmärksamheten innebär ett uppskattat ekonomiskt flöde inom verksamheten (Kristiansen et al., 2011).

---

¹ Equal Employment Opportunity Commission

2.2.5 Sammanfattning

Forskning kring könsnormerna som påverkar fotboll har visat att damfotboll inte är lägre ansedd än herrfotboll på grund av att damfotbollen helt enkelt varit sämre och därmed mindre intressant. Hjelseth och Hovden (2014) visade tidigt i sin forskning att den norska damfotbollen trots stora framgångar ändå inte lyckas nå den nivå av den professionella status som faller sig naturlig för herrfotbollen, trots att herrsidan inte uppnått samma prestationer som damfotbollen har. Istället motiverades motståndet mot damfotboll som hittades i de konservativa grupperna av herrfotbollspubliken med att damfotboll uppfattades som hotfull mot maskuliniteten. Det innebär att frågeställningen förflyttades från sportkontext till samhällskontext. Enligt Hjelseth och Hovdens (2014) forskning orsakas marginaliseringen av damfotboll av syftet att upprätthålla en hegemonistiskt maskulin maktstruktur. Det är en maktstruktur som redan år 1953 uppmärksammades av Simone de Beauvoir: Det heteronormativa samhället där kvinnor är förpassade till en lägre position i samhället än män och inte ges samma möjlighet att delta.

Forskningen som berörde sportbevakning i USA visade på att all synlighet inte är lika med bra synlighet. Medierapportering som objektifierade kvinnor hjälpte inte mediekonsumenterna att få en mer jämlik syn på könen. Det visade även hur viktigt den djupgående analysen av medieinnehåll är; trots att det förekommer bevakning av damsport kan innehållet fortfarande vara problematiskt (Christopherson et al., 2002). Finansieringen bevisades även stå för en stor del av förklaringen bakom vad som orsakade marginaliserande och objektifierande medieinnehåll inom sporten (Smith, 2004). Det här skapade en ny relevant fråga för avhandlingen, nämligen var går gränsen mellan mediebolag som vinstdrivande företag och som etiskt och moraliskt ansvarig samhällsinstitution? Det här är en fråga som kommer att behandlas närmare i avsnitt 2.3.7.

2.3 Mediebevakning av sport i ett könsperspektiv: tidigare forskning

I detta avsnitt behandlas ett flertal studier över hur mediebevakningen har skiljt sig mellan herr- och damsport. Trots att avhandlingens fokusområde är damfotboll inkluderas även studier kring andra sporter. Könsnormer som inneburit att kvinnliga sportutövare marginaliserats i media är på inget sätt unikt för fotboll, utan har

förekommit gällande många andra sportgrenar (Coche & Tuggle, 2016). Sportmedia är en del av det medieutbud som hjälper till att forma känslan av kulturell gemenskap och social tillhörighet (Peeters & Elling, 2014). Vad gäller traditionell sportmedia har det under en lång tid varit män som är den huvudsakliga målgruppen:

Dominant media sports were and still are national (team) sports – like men’s football – that are mainly produced by male journalists for male audiences, indicating a specific preferred reading or favourite subject position. (Peeters & Elling, 2014, s.622)

Som nämnts i avsnitt 1.3 är det viktigt att komma ihåg att sportrelaterade artiklar är utformade olika beroende på i vilket forum de är skapade i och för vilken publik. Avhandlingens intresseområde ligger i skrivna artiklar publicerade i sporttidningar eller dagstidningar. Trots det finns nedan även tv-innehåll behandlat. Det beror på att alla medieformer är relevanta i avhandlingens syfte att analysera könsrelaterade skillnader i mediebevakning, inte enbart skrivet innehåll. Därför kommer termen sportmedia användas nedan som ett paraplybegrepp för media publicerad både i dagstidningar, sporttidningar och tv. I detta avsnitt kommer tidigare forskning behandlas temavis. Indelningen av avsnitt särskiljer forskning beroende på om den behandlar damsportens utrymme i media, medieinnehållet, benämningar i media eller visuellt innehåll.

I dessa avsnitt kommer även de sex oskrivna reglerna av Wensing och Bruce (2003) över hur kvinnor marginaliseras i media att exemplifieras. De beskriver könsdiskriminering inom sportmedia och används nedan att enklare förklara problematiken. Reglerna är:

1. **Könsmarkering:** Innebär att ett evenemang för kvinnliga sportutövare benämns som kvinnligt medan den manliga motsvarigheten benämns som det huvudsakliga evenemanget (Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källa refererad i Wensing & Bruce, 2003; Weiller & Higgs, 1999).
2. **Obligatorisk heterosexualitet:** När kvinnliga sportutövare sexualiseras, objektifieras eller porträtteras heterosexuellt i media som mödrar, fruar eller flickvänner till män (Daddario, 1994, refererad i Wensing & Bruce, 2003).
3. **Feminin karaktärisering:** Innebär kommentarer som framhäver en ”lämplig” kvinnlighet enligt könsnormen. Det kännetecknas i ett fokus på sportutövarens feminina sidor, både emotionellt och fysiskt (beskrivningar som liten, ung, smäcker, vacker, emotionellt ostabil, beroende, ödmjuk och självoffrande).

Det här är metoder som kvarhåller kvinnor i den patriarkala underordningen trots att de är elitsportutövare (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003).

4. **Infantilisering:** Förklarar vad som händer när vuxna kvinnor benämns som ”tjejer” eller enbart med sitt förnamn i media (Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källa refererad i Wensing & Bruce, 2003; Elueze & Jones, 1998).
5. **Fokus på icke-sportrelaterade aspekter:** Ger en synvinkel av att atletens idrottsprestation är sekundär till andra aspekter av kvinnans liv; exempelvis utseende, attraktion, familjeliv, privatliv. Här inkluderas även när damspelare jämförs med herrspelare, vilket stärker uppfattningen om att damernas idrottsprestation är sekundär till herrarnas (Higgs & Weiller, 1994; Jones et al., 1999; Pirinen, 1997; Weiller & Higgs, 1999, refererad i Wensing & Bruce, 2003).
6. **Ambivalens:** Ses som en ny typ av oskriven regel (Wensing & Bruce, 2003). Det är motstridigheten som uppstår i att positiva noteringar om damsport i medieinnehåll kommuniceras parallellt med förminskande innehåll (Christopherson et al., 2002; Wensing & Bruce, 2003 samt källor refererade i Wensing & Bruce, 2003; Duncan et al., 1994; Duncan & Hasbrook, 1988; Eastman & Billings, 1999; Elueze & Jones, 1998; Kinnick, 1998; Vincent et al., 2002).

Ovanstående indelning exemplifierar förekomsten av könsdiskriminering inom damsport i media. Förekomsten av dem behandlas speciellt i kapitlen 2.3.3 – 2.3.6 som går närmare in på mediebevakningen av damsport. Innan den forskningen går igenom presenteras en grundläggande förståelse av mediebevakningen. Vem som skrivit artiklar och i vilket forum de publicerats behandlas i avsnitt 2.3.1, där även sportsektionens status behandlas.

I avsnitt 2.3.2 presenteras forskning som visat på hur mediekonsumtion påverkat uppfattningen av samhällets könsnormer. Det här behövs för att läsaren ska ha förståelse av varför djupdykningen i medieinnehåll spelar roll för könsnormerna i samhället. Efter att forskningen analyserats temavis i avsnitt 2.3.3 – 2.3.6 blir det naturligt att även undra över hur medias ansvar över vad som publicerats står upp mot efterfrågan på marknaden (avsnitt 2.3.7). När de finansiella aspekterna av ansvar gentemot efterfrågan behandlats blir det därmed även relevant att diskutera varför

damsport deltagit och bidragit till sexualisering i marknadsföringen av sina respektive sporter (avsnitt 2.3.8).

2.3.1 Dagstidningar och sporttidningar

För att förstå sportbevakningen i dagstidningar behövs även en viss förståelse av vilken roll sportsektionen och sportjournalisterna haft inom journalistbranschen. Sportsektionen har ofta varit den som är mest läst, men har ändå betraktats minst lika ofta som en oseriös sektion av journalistiken, en så kallad ploj-sektion (Duncan, 2006). Sportjournalisters arbete har inte tagits lika seriöst som exempelvis sektionerna som rör politik, ekonomi och brott. Det har spelat stor roll för arbetets ramverk vilket i sin tur kunnat leda till att moral och etik förbisets av sportjournalisterna (Duncan, 2006). Enligt kritiker sades förut att en tidnings bästa och värsta artiklar finns i sportsektionen (Michener, 1987). Under 1990-talet var även sportjournalister ofta lägre utbildade än nyhetsjournalister, vilket ansågs vara en bidragande orsak till hur annorlunda sportartiklar kunde vara utformade jämfört med andra nyhetsartiklar (Duncan, 2006). Sport har varit en del av underhållningssektionen av tidningar. Sportmedia har haft framgång till stor del tack vare sitt ”killsnack”; underhållande innehåll som haft målgruppen män (Duncan, 2006). Den tematiken har varit sportmedias retorik och kan ses som en orsak till varför sporten ansetts maskulin.

Även sporttidningar har haft en tydligt åtskild inställning till herr- respektive damsport (Duncan, 2006). Tidningen *Sports Illustrated* kunde ännu under tidigt 2000-tal kritiseras för den marginella mediebevakning som tillägnades damsport enligt Duncan (2006). Den damsport som gavs utrymme var främst de typiskt feminina sporterna såsom gymnastik, tennis, simning och dykning (Duncan, 2006). Ojämlighet i medierapportering kunde delvis förklaras som ett resultat av de stora skillnaderna i finansiering och marknadsföring av sporterna. Hardin och Shain (2005) argumenterade däremot att journalisternas kön också kan inverka. Liverapportering av herrsport har även uppmärksammats innehålla mer entusiasm och engagemang än damsport (Messner et al., 1993). Ifall det här kunde påverkas av journalisternas individuella intresse för sporten förblev osagt. Medierapporteringens vinkling av dam- respektive herrsporter samt utbudet av bevakningen sägs däremot ha påverkats av att det funnits så få kvinnliga sportjournalister i mediehusen (Hardin & Shain, 2005).

2.3.2 Medias påverkan på samhället

Uppfattningen om kön och köns lika ställning i samhället har bildats redan från barndomen. Det skapas en konstruktion för vad som är lämpligt för pojkar och flickor redan i hur leksaker marknadsförs, även gällande sport. Till pojkar marknadsförs våldsamma leksaker med atletiska attribut, medan flickor riktas in på hushållsleksaker (Coche & Tuggle, 2016). Enligt en äldre studie över slutet av 1990-talet kunde det konstateras genom en enkät att 94 % av amerikanska barn konsumerade sportrelaterad media, varav en majoritet gjorde det dagligen (Messner, 2002). Utöver alla sportmedieanvändare som var aktivt intresserade av olika sporter, nådde innehållet även icke-intresserade medieanvändare enligt Duncan (2006). Det innebar även att de påverkades av innehållet. Enligt Messners teori lärde sig barnen att applicera den traditionella synen på könsstereotyper inom sport från vad de konsumerade i media. ”Sports media are thus likely to be one of the major influences on children’s views of gender, race, commercialism, and other key issues” (Messner, 2002, s. xix).

Enligt en undersökning utförd under sent 1990-tal kunde ett samband mellan intresse för sportmedia och en negativ inställning till damsport kopplas samman. Hypotesen var att desto mer medieinnehåll av sport som konsumerades, desto mer negativ blev inställningen gentemot damsport (Wiedman, 1997). I och med det resultat som undersökningen gav tydde det på att majoriteten av sportbevakning i media bidrog till en negativ uppfattning av damsport. Damsport blev i så fall bevisligen marginaliserad, vilket spädde på den negativa uppfattningen om damidrottarens bristande professionella status. Enligt Conell (2005) var sport något som genom historien och ännu i modern tid är ett av de ledande exemplen på maskulinitet. Beroende på vilket land som var i fokus gällde den maskulina sportnormen för olika sportgrenar. I USA har det bland annat varit amerikansk fotboll och rugby, inte europeisk fotboll, som varit de typiskt maskulina sportgrenarna enligt den nationella kulturidentiteten (Markovits, 2006). I England har däremot fotboll varit starkt kopplad till uppfattningen om den maskulina styrkan, skickligheten och makten (Magrath, 2017, refererad i Petty & Pope, 2018). Den hegemonistiska maskuliniteten har därför kunnat hittas bland framstående manliga elitfotbollsspelare, som de auktoriteter de är och har skapats till. Det här skedde främst genom den mansdominerade medierapporteringen som samtidigt aktivt marginaliserade damsport (Petty & Pope, 2018).

2.3.3 Medieutrymme i ett könsperspektiv

Enligt en longitudinell studie av Messner och Cooky (2010) som hade sin start år 1989, undersöktes hur stor del av medierapporteringen som tillägnas damsport i tre av Los Angeles tv-stationer; KNBC, KCBS och KABC. År 2009 visade resultat en rekordlåg statistik över hur mycket utrymme damsport gavs i tv-sändningarna; 1,6 %. Som bäst låg resultatet på 8,7 % år 1999 till följd av den amerikanska vinsten i damfotbolls-VM (Messner & Cooky, 2010). I övriga länder var även motsvarande siffrorna för damfotboll relativt låga under 2010-talet. År 2014 bestod sportmedia av 7 % damsport i Storbritannien (WSFF, 2014). I Australien bestod 9 % av sportmedia av damsport enligt en rapport av Lumby et al. (2010).

Med andra ord var medierapporteringen av damsport även i bästa fall relativt låg. Det största publikintresset kunde ändå urskiljas vid den tidpunkten då de amerikanska damspelarna presterade som bäst. Publikintresset var alltså grundat på prestation. Cintron et al. (2019) uttryckte bristen i mediebevakningen av damfotboll i USA trots en ökad framgång samt ökat deltagarintresse enligt följande citat: ”yet there has been limited media coverage beyond the major international mega events, the coverage of which also is lagging” (Cintron et al., 2019, s. 180).

Vid OS 2012 bestod 96 % av damsportens mediebevakning av gymnastik – en gren som ansetts feminin. Jämförelsevis låg andelen bevakning av herrgymnastik på 34 % (Coche & Tuggle, 2016). Undersökningen av de tre tv-stationerna i LA visade att damsport generellt gavs 1,6 % av sändningsutrymmet år 2009 (Messner & Cooky, 2010). Det kan krasst jämföras med OS-forskningens resultat. Där kan det noteras att trots att bevakningen av OS 2012 gav medieutrymme till damsport, marginaliserades fortfarande de kvinnliga sportaktiviteterna till grenar som var socialt acceptabla för könet.

Trots att den ursprungliga definitionen av feminin karaktärisering är att framhäva utövarens feminina attribut (Wensing & Bruce, 2003), kan fenomenet argumenteras vara lämpligt att observera även här. Ifall begreppet feminin karaktärisering plockas från den individuella kontexten till en storskalig kontext, damsport, syns normaliseringen även där. Nämligen att media framhåvt damsportens feminina attribut, det vill säga media har bevakat främst stereotypiskt feminina sportgrenar.

NBC har enligt deras bevakning inte verkat generellt intresserad av de så kallade kraftsporterna (Coche & Tuggle, 2016). Friidrottens kraftgrenar slägga och spjutkastning bevakades ändå på herrsidan med en 9-minuters sammanfattning, det medan damernas slägga och spjutkastning inte gavs någon tv-tid alls. Gällande denna iakttagelse bör även nämnas att de amerikanska OS-kvinnorna tog hem dubbelt fler medaljer i kraftsportsgrenar jämfört med männen (Coche & Tuggle, 2016). Enligt sammanfattningen av Cintron et al. (2019) har forskning visat att även sportmedia på sociala medier har reflekterat traditionell media genom att behålla fokus på herrsport och rikta innehållet till en manlig publik.

Pettys och Popes (2018) hypotes var att en ny tids era för mediebevakning av damsport har kunnat urskiljas. De menade att redan från och med att en semi-professionell damfotbollsliga grundades i Storbritannien år 2011, inleddes den nya eran av mediebevakning. Trots framstegen hänvisade även Petty och Pope till tidigare forskning som visade att medierapporteringen av damsport uppgått till enbart till 7 % av den sammanlagda mediebevakningen (Women in Sport, 2015). En positiv observation i undersökningen var att jämlikheten inom media har förbättrats sedan VM 2011 (Petty & Pope, 2018). De argumenterade för att mängden artiklar under perioden för VM visat på att bevakningen inte var marginaliserande, främst eftersom att artiklar om damfotboll-VM hade publicerats konsekvent över veckorna i de undersökta tidningarna.

Vidare noterade studien att samtidigt som damfotbolls-VM 2015 spelades även en del andra herrevenemang, som Europeiska Championship U-21 (Petty & Pope, 2018). Petty och Pope menade att damfotbollen inte blev marginaliserad av herrevenemangen utan gavs omfattande medieutrymme parallellt med den övriga bevakningen. Det här motiverade följaktligen, enligt artikeln, en indikation på den nya eran av sportmedia med fördel för damsport. Pettys och Popes (2018) idé om att en ny era till damsportens fördel inletts motbevisas av senare forskning. I en undersökning av ett av de största europeiska sportmediebolagen, Eurosport, visades det på att bevakningen av dam- och herrsport skilde sig stort (Coche, 2022). VM för U-21 och U-20 pågick under ungefär samma tid som dam-VM. Tidigare VM för U-20 och U-21 hade sammanlagt omkring 2,8 miljoner närvarande i publiksiffror medan dam-VM haft omkring 3,3 miljoner närvarande enligt Coche (2022). Trots detta visade undersökningens resultat att nästan 85 % av Eurosports fotbollsbevakning handlade om herrfotboll under VM-perioden. Mindre än 15 % handlade om damfotboll (Coche, 2022).

Trots detta ojämna resultat visade en mer djupgående analys av Coche (2022) angående vilka ämnen artiklarna behandlade att dam-VM hade störst bevakning av de pågående turneringarna i tre av de fyra undersökta länderna. Dam-VM var däremot inte det mest förekommande ämnet under VM-perioden i Eurosports bevakning, vilket satte det i underläge jämfört med bevakningen av VM för U-20 och U-21. Coche (2022) argumenterade att Petty och Popes (2018) påstående om en ny era delvis kunde stämma, men att eran utvecklades långsamt och att sportmedia inte ännu var framme vid destinationen av jämlikhet på grund av hur mycket ”men’s club football stories” som fortfarande förekom (Coche, 2022, s. 87). Med det här uttrycket hänvisade Coche till den hegemonistiskt maskulina sport- och fotbollskulturen. Även Cintron et al. (2019) påminde om att en ökad mediebevakning av damsport sett till kvantitet fortsättningsvis ändå sett till kvalitet kunde innehålla hegemonistiskt eller sexistiskt innehåll. Det motiverar den här avhandlingens forskningsintresse att studera medieinnehållet närmare framom att ta fram data som visar på hur mycket mer eller mindre damsport bevakas jämfört med herrsport.

2.3.4 Medieinnehåll i ett könsperspektiv

Mediebevakningen av VM 1999 framställde damfotbollen som framgångsrik i och med den utveckling som lett fram till att damfotboll spelas på världsmästerskapsnivå. Den mest populära beskrivningen som användes i media grundades på idén om kvinnliga sportutövare som var atletiska men samtidigt mjuka (McConnell et al., 2022). Det innebär att feminina personlighetsdrag fortfarande framhövdes och att heteronormativa könsnormer har satt grunden för personbeskrivningarna. Enligt de sex oskrivna reglerna framkom här både obligatorisk heterosexualitet och feminin karaktärisering (Wensing & Bruce, 2003). Beskrivningen framkom i en undersökning av McConnell et al. (2022) om hur mediebevakning förändrats från VM 1999 till VM 2019. Den mest populära personbeskrivningen som användes i medierna år 2019 verkade vara spelarnas styrka, talang, framgång och envisa vägran att förbli tysta om de ojämlika kompensationer de upplevde sig mötas av som damfotbollsspelare (McConnell et al., 2022). Det här var ett exempel på hur media utvecklades bort från användningen av feminin karaktärisering och obligatorisk heterosexualitet (Wensing & Bruce, 2003).

Medierapporteringen av damsport har ofta inneburit ett större fokus på de individuella nyckelpersonerna inom sporten och deras privatliv än på deras idrottsprestationer (Adams, 2013). Det här innebar enligt Adams (2013) teori att mediesynlighet för damsport inkluderade bröllop, separationer, sexualitet, civilstånd och barn i en mycket högre grad än vad som kunde hittas inom herrsport. Det var som om den typen av medieinnehåll var mer relevant för damsport än för herrsport. Det här är enligt de oskrivna reglerna vad som kallas för obligatorisk heterosexualitet, fokus på icke-sportrelaterade aspekter och ambivalens genom vilken media förhindrar damsportens framgång (Wensing & Bruce, 2003). Motsägelsefullt nog visade däremot den jämförande forskningen om damfotbolls-VM år 2019 och år 1999 att moderskap inte längre diskuterades i mediebevakning av damfotboll (McConnell et al., 2022).

Nyhetsartiklar där damspelares bakgrund presenteras innebär en tolkningsfråga. Bakgrundsinformation kunde hjälpa spelarna att få en kändisstatus, vilket i sin tur kunde hjälpa sportens popularitet och spelarnas professionella status och synlighet i media (Cintron et al., 2019; Petty & Pope, 2018). Det här var självklart beroende på hur innehållet var vinklat och vad det handlade om. Vad gäller omnämnanden av hemlöshet och mental ohälsa ansåg inte Petty och Pope att någon hänvisning kan dras till en marginaliserande eller förminskande medierapportering. Cintron et al. (2019) menade att en brist på personporträtt och skildring av spelarnas bakgrund tyder på att damsport förminskas och görs mindre värd än herrsport (Cooky et al., 2015). Majoriteten av de undersökta tidningarna hade däremot utan kontext eller motiverad orsak talat om fotbollsspelarnas civilstånd. Två lesbiska spelare presenterades i en av tidningarna som stora förebilder i LGTB-sammanhang samt nyblivna föräldrar (Petty & Pope, 2018). Uttalandet bedömdes enligt undersökningen ändå vara i en positiv kontext.

I forskning som visat på att damfotboll inte tagits på samma allvar som herrfotbollen, framgick även ett minskat publikintresse för damfotbollen (Hjelseth & Hovden, 2014). Ovanstående teori om hur mediebevakningen av damsport i högre grad rapporterat om privatliv framom idrottsprestation kan i så fall vara en förklaring till det bristande intresset. Ifall damfotbollen inte kritiseras lika detaljerat på ett professionellt sätt som herrfotbollen, utvecklas sporten inte heller i samma utsträckning. Mediesynlighet ökar intresset för sporten, men avsaknaden av saklig och professionell mediebevakning minskar intresset i längden. En professionell mediebevakning och -granskning skulle enligt teorin ha ökat uppfattningen om

damsport som både professionell och intressant på lång sikt (Frick, 2011; Hjelseth & Hovden, 2014).

Damfotbolls-VM 2015 ansågs också innehålla marginalisering i och med en analys som visade hur de engelska damfotbollsspelarna ofta jämfördes direkt med herrfotbollsspelarnas färdigheter och kapacitet i mediebevakningen (Black & Fielding-Lloyd, 2017). Jämförelsen synliggjorde hur underlägsna damfotbollsspelarna var sina manliga kollegor. Ifall kvinnliga sportutövare ska jämföras direkt med manliga sportutövare krävs en viss särskiljning i genomförandet. Enligt vissa argument kan det här ändå anses vara tecken på jämlikhet; att kvinnor och män granskas med samma parametrar som utgångspunkt (Petty & Pope, 2018).

Det avgörande i detta fall är just genomförandets utformning. Jag hävdar alltså att ifall jämförelser män och kvinnor emellan görs professionellt och med hänsyn till deras olika utgångspunkter och möjligheter kunde resultaten vara relevanta. Med möjlighet och utgångspunkter syftas här inte på kvinnors biologiska underlägsenhet i förhållande till männens styrka, utan utgångspunkter i tal om till exempel finansiering, resurser för träning och förberedelser, tränarnas utbildningsnivå och erfarenheter. Det handlar med andra ord om utgångspunkter där kvinnor inte haft samma höga nivå som utgångspunkt som männen, varpå deras resultat inte är direkt jämförbara med männens resultat. När damfotbollen sätts i underläge i förhållande till herrfotboll med hänvisning till biologiska skillnader placeras damfotbollen i ett utanförskap (Taylor, 2015, refererad i Black & Fielding-Lloyd, 2017). Huruvida damspelarna de facto är starkare eller svagare är irrelevant, eftersom de inte tävlar mot varandra på fotbollsplanen. Istället har en sådan jämförelse resulterat i att damfotbollen inte ansetts vara lika respekterad eller ens lika relevant som herrfotbollen (Black & Fielding-Lloyd, 2017).

Inom andra sporter har inte damklassens resultat jämförts med herrklassens, varpå Pedersen et al. (2019) ifrågasatte varför det inte även kunde gälla fotbollen. Exempelvis skulle en kvinnlig världsmästare i stavhopp inte förminskas enbart på grund av att hennes resultat är sämre än männens motsvarande världsrekord. ”The impression still shines through that ‘real’ soccer is played by men and that women’s soccer is inferior” (Pedersen et al., 2019, s. 2). Det här motargumenterades av Petty och Pope (2018). Enligt deras undersökning påvisades en positiv utveckling. När spelarna i damfotbolls-VM 2015 jämfördes med herrfotbollsspelare var det ofta till fördel för damfotbollsspelarna. Däremot förekom en del så kallat könsrelaterat språk i

en del av Petty och Popes forskningsmaterial, något som visade på en ännu förekommande könsstereotypering.

I Petty och Popes undersökning (2018) exemplifierades hur det gavs uttryck för femininitet i damfotbollsrapporteringen. En undersökt tidning hade skrivit att Englands damlandslag kämpade sig genom gruppspelen med leende ansikten medan en annan tidning skrivit att damfotbollen är väldigt ren. Ren damfotboll kunde enligt Petty och Pope (2018) vara en indikation på den idealistiskt feminina oskuldsfullheten, vilket kunde kategoriseras som feminin karaktärisering och sexualisering. Däremot förklarade även Petty och Pope att det här kunde var ett uttryck för att damfotbollen ansågs vara mer transparent och ”ren” i och med att det inte var ett lika stort finansiellt spel som låg bakom sporten som i herrfotbollen. Det som istället framkommit mer i media under damfotbolls-VM 2019 jämfört med VM 1999 var de politiserande kontexterna. Upprepade gånger diskuterades jämlik lön för damfotbollsspelarna samt deras professionella status (McConnell et al., 2022). Spelare tenderade ofta att uttala sig politiskt om jämlikhet parallellt med kommentarer om sporten (Cooky & Antunovid, 2020).

Det är problematiskt i tolkning av medieinnehåll när enskilda fall kan tolkas både positivt och negativt. I en undersökt tidning sades en damspelare göra tacklingar som herrspelaren Stuart Pearce (Petty & Pope, 2018). Petty och Pope (2018) menade att jämförelsen var väl använd eftersom det stärkte läsarnas anknytning till damfotbollsspelarna. Samtidigt visade det på en bristande kunskap om damfotbollens historia, i detta fall mer konkret framstående damfotbollsspelare, men även på en standardisering. Petty och Pope (2018) poängterade även att den direkta jämförelsen av damfotbollsspelare i förhållande till herrfotbollsspelare enligt tidigare forskning visade på att kvinnornas idrottsprestationer inte kunde stå för sig själva utan spelade roll främst i en kontext av den väletablerade herrfotbollen (Black & Fielding-Lloyd, 2017). När en kvinnlig sportutövers prestation jämförs med en manlig sportutövers prestation finns även risken för att det blir en icke-sportrelaterad aspekt. Detta eftersom att kvinnornas prestationer då betraktas som sekundära i förhållande till männens. Trots detta innebär det inte att all jämförelse mellan kvinnliga och manliga sportutövare är negativ. Däremot kan nödvändigheten av att över huvud taget jämföra ifrågasättas.

Att inte jämföra damfotboll med herrfotboll hävdades däremot också vara en negativ särskiljning enligt Petty och Pope (2018). Damfotbollen särskild från

herrfotbollen förstärker uppfattningen av att damfotboll inte är jämlik med herrfotboll utan tillhör en särskild, lägre värderad sportgren (Petty & Pope, 2018). Däremot kvarstår det faktum att det alltså varit kvinnliga sportutövare som jämförts med herrutövarna snarare än tvärtom. När en tidning jämförde damfotbollsspelarnas individuella vinstsumma i VM med herrfotbollsspelarnas motsvarande siffra argumenterades det vara en positiv jämförelse, eftersom den lyfte upp ojämlikhet mellan sporterna (Petty & Pope, 2018).

Petty och Pope (2018) argumenterade utgående från sin medieanalys av damfotbolls-VM 2015 att medieinnehållet hade övervägande lite sexualiserande innehåll. Det innebär att det förekommer mer saklig bevakning än könsdiskriminerande bevakning. Det här gick mot tidigare forskning (Duncan, 2006), vilket var ett positivt tecken. Av alla 124 artiklar som analyserades var det enbart en som kommenterade ett framträdande utanför en fotbollskontext. Däremot bedömdes inte heller den som sexualiserande.

2.3.5 Benämningar i media i ett könsperspektiv

Typisk språkanvändning som gett damspelare en förminskande status förekommer fortfarande (Petty & Pope, 2018). Spelarna benämns med förnamn, istället för det mer professionella valet i att nämna efternamn, enligt Petty och Pope (2018). Det fanns även en stor förekomst av förminskande uttryck, exempelvis ”tjejer”. Här nämndes även *ladies* som förminskande, vilket särskiljs från det mer neutrala *women* som är det normaliserade begreppet i tal om damfotboll: *women's football*. Det här innebär en infantilisering av kvinnliga sportutövare i media. Det skulle inte förkomma i kontexter av herrsport, vilket förklarar hur sportmedia bidrar till att damsportens utveckling förhindras (Cintron et al., 2019; Wensing & Bruce, 2003). I fyra av fem tidningar användes *girls* och *ladies* en eller flera gånger, enligt Petty och Popes (2018) undersökning. Även i dam-VM 2019 förekom stereotypiskt feminina beskrivningar av känslor i media (McConnell et al., 2022). Andra artiklar har även visat att damspelare beskrivits hoppa eller tjuta av glädje, kramas och gråta (Elliott, 2019, refererad i McConnell et al., 2022). Dessa uttryck är typexempel på hur feminin karaktärisering används i media. De feminina beskrivningarna av känslouttryck gav uttryck för hur media framställde en bild av hur kvinnor förväntades vara (Cintron et al., 2019). När det engelska fotbollsförbundet välkomnade hem damfotbollsspelarna genom att skriva

på Twitter att de nu gick tillbaka till sin vardag av att vara mödrar, fruar och döttrar möttes de av starka reaktioner (Petty & Pope, 2018). Det var en underminerande presentation av deras professionella status som elitfotbollsspelare, enligt Petty och Pope (2018). Det var även ett exempel på hur obligatorisk heterosexualitet förminskar de kvinnliga sportutövarnas prestationer genom att framhäva deras roll som mödrar och fruar framom rollen som atleter på elitnivå (Cintron et al., 2019; Wensing & Bruce, 2003).

De engelska landslagsspelarna kallades ofta för lejoninnor (Petty & Pope, 2018). Det här argumenterades av Petty och Pope hänvisa till lejons styrka och mod (Hand, 2002, refererad i Petty & Pope, 2018) och de likställde det engelska damlandslaget med herrlandslaget. Det eftersom att damerna då inte var det ”engelska damlandslaget” i kontrast till ”England” som herrfotbollslandslaget normaliserat kallats för i media. Fotboll som maskulin norm innebar att damfotboll behövde benämnas som just *damfotboll* för att man skulle förstå att det inte gällde herrfotboll (Petty & Pope, 2018). Det här fenomenet är en av de sex oskrivna reglerna för hur media skapade förhinder för dampsportens utveckling. Att trivialisera dampsport genom att kräva att den benämns som damversionen av det manliga huvudevenemanget könsmarkerar sporten (Wensing & Bruce, 2003). Exempel på detta var hur herrarnas Champions League inte innehöll någon könsidentifiering medan damernas motsvarighet hette *Women’s Champions League*.

En naturlig lösning till detta problem kunde vara att kalla herrfotboll för just herrfotboll, istället för att fortsätta normalisera det könsneutrala ”fotboll” som maskulint. Petty och Popes förslag att istället normalisera ”lejoninnor” som smeknamn för det engelska damlandslaget är aningen svårmotiverat både vad gäller könsneutralitet och professionalitet. Det är även ett bevis på föreliggande könsmarkering (Wensing & Bruce, 2003). Det här exemplet på hur ett smeknamn av kvinnliga sportutövare är problematiskt behandlades även gällande det tyska damlandslaget i fotboll. Landslaget kallades för *sport kitties* och *eleven elves* av media (Schaaf, 2013, s. 271, refererad i Kaelberer, 2018, s. 343). Det kan betraktats som ett exempel på hur media trivialiserade dampsport genom infantilisering samt feminin karaktärisering (Cintron et al., 2019; Kaelberer, 2018; Wensing & Bruce, 2003). Därmed kan Pettys och Popes (2018) argument om lejoninnorna som ett positivt begrepp uppfattas som vagt. I ett jämlikt perspektiv är lejoninnor inte en term som

oproblematiskt kan ses som positivt så som i undersökningsresultatet av Petty och Pope.

Som en sidogren av den verkliga forskningen berättade McConnell et al. (2022) att de under analysen av artiklarna från dam-VM 2019 ofta försökte föreställa sig att artiklarna handlade om herrfotboll. ”If we removed names and pronouns from the article, would we be able to guess whether this article was about a men’s game or a women’s game? In many cases with coverage in 2019, the answer was ‘no’.” (McConnell et al., 2022, s. 95). Det motsade inte det övriga resultat som analysen av McConnell et al. (2022) visade på, nämligen att könsdiskriminerande artiklar fortfarande förekom under VM 2019. Däremot fungerade det som en förklaring på resultatet som visade på att det förkom färre fall av könsdiskriminering i medierapporteringen av VM 2019 jämfört med VM 1999.

2.3.6 Mediebilder i ett könsperspektiv

Medieinnehåll kan utöver sin mängd bevakning och sitt innehåll även utsätta damsport för någon typ av marginalisering i det visuella materialet som publiceras. I den stereotypiskt feminina strandvolleybollen marginaliserades kvinnor genom deras tävlingskläder (Coche & Tuggle, 2016). Det innebar att fokus skiftades från idrottsprestationerna till ett mer icke-sportrelaterat innehåll (Duncan et al., 1994). Enligt den internationella olympiska kommitténs stadgor ska damspelare i strandvolleyboll bära bikini under matcherna. Den motsvarande klädseln för män är mer täckande (Clarke, 2012). I en undersökning av hur de kvinnliga strandvolleybollspelarna framställdes i media under OS 2004 kunde könsdiskriminering urskiljas både i vilka fotografier som valts och hur kamerorna var vinklade (Bissel & Duke, 2007, refererad i Coche & Tuggle, 2016). Samma sak uppmärksammades även i en undersökning av hur damfriidrotten framställdes i OS (Greer et al., 2009). Dessa är tydliga exempel på ambivalens, obligatorisk heterosexualitet och fokus på icke-sportrelaterade aspekter inom media av damsport (Wensing & Bruce, 2003).

Enligt Bissell och Duke (2007) kunde mediebevakning ibland i analysen av kommentatorerna verka neutral och objektiv, det vill säga utan könsdiskriminerande inslag. Däremot kunde istället video- och fotografianalyser bevisa tydliga tecken på

sexualiserande och könsdiskriminerande tendenser inom medierapporteringen av damsport. I Bissell och Dukes undersökning (2007) upptäcktes ett videomaterial som bestod till över 20 % av de kvinnliga sportutövarnas bakdelar och över 17 % av enbart bröstkorpen. De atletiska prestationerna bedömdes åsidosättas för att istället sätta ett större fokus på sexualiserande medieinnehåll för att sälja sporten till tittarna. Det är ännu ett exempel på ambivalens inom media. En mediebevakning av strandvolleyboll under 2020-talet kan eventuellt inte jämföras direkt med den allmänna uppfattningen om vad som var acceptabelt under 2000-talet. Däremot går det att analysera vad Bissell och Duke kategoriserade som sexualiserande innehåll i undersökningen av OS 2004 för att sedan kunna jämföra deras resultat med medierapporteringens bildinnehåll som publicerades under EM 2022.

Fotbollsspelares matchkläder går inte att jämföra med strandfotbollens matchkläder. Damfotbollsspelare bär kortärmad tröja och shorts, inte bikini. Undersökningen av strandvolleyboll visade däremot även att valen av videoinnehåll favoriserade ögonblick från när två kvinnliga spelare firade en vinst genom en stor kram som resulterade att de föll ner i sanden ovanpå varandra (Bissell & Duke, 2007). Videoögonblicket spelades upp flera gånger på flera tv-stationer och publicerades även i både papperstidningar och webbtidningar. Enligt analysen var videoinnehållet av sexuellt provokativ natur. Tagen ur sin kontext kunde det även tolkas som lesbiskt sensuellt, enligt Bissell och Dukes (2007) analys.

Enligt Coche och Tuggle (2016) har ett starkare mediefokus satts på atletiska attribut som är relevanta för idrottsgrenen samt deras prestation i den aktuella tävlingen inom herrsport. Vad gäller kvinnliga sportprestationer har fokus hellre bestått av utseende än prestation (Coche & Tuggle, 2016). Mediebilder på damidrottare som framhävt feminina kroppsideal eller fått kvinnorna att framstå som undergivna var vanligt förekommande under 1980- och 90-talet (Duncan et al., 1994). Under sommaren år 2021 blev däremot den Olympiska kommittén kritiserad för sexistiska klädbestämmelser i EM för kvinnliga strandhandbollsspelare (Karlsson, 2021). Därmed är den obligatoriskt heterosexuella sexismen inom damsport inget som kan anses vara förpassat till historien ännu. Av bildinnehållet under damfotbolls-VM 2015 bestod enligt Petty och Pope (2018) 69 % av fotografier där spelarna var på fotbollsplan. Det här ansågs som en positiv utveckling i och med att majoriteten av fotografierna var matchfotografier och inte poserande fotografier (Petty & Pope, 2018). Däremot visade Coche (2022) på att bevakningen av fotboll i fler fall använde

fotografier, video eller live-rapportering för herrfotboll än damfotboll. I alla undersökta länder var enbart 8 % av herrfotbollens bevakning utan så kallad multimedia medan motsvarande siffra för damfotbollsinnehållet var 20 %. På så vis kan bristen på multimedia inom damfotboll även innebära en marginalisering i mediebevakningen.

2.3.7 Medias ansvar gentemot mediemarknadens efterfrågan

Det finns ett behov av ansvarstagande inom medieproduktion. Media påverkar allmän opinion, politisk utveckling och i detta avseende speciellt relevant – jämlikhet (McQuail, 2010). Ännu under 2010-talet ansågs inte stora mediejättar som NBC vara ansvariga för vad de väljer att visa under den bästa sändningstiden. ”NBC cannot be criticized for presenting a primetime Olympic broadcast that marginalizes women athletes in favor of men” (Billings et al., 2014, s. 53). Sportkommentatorn Tom Hammond på NBC har sagt att deras arbete handlar om att ge tittarna vad de vill se, inte vad de borde se. Billings et al. (2014) menade på så vis att mediebevakningen och objekten för den bästa sändningstiden enbart handlade om att följa tittarnas efterfrågan. Anställda vid NBC hade i intervjuer sagt att den bästa sändningstiden fokuseras på de bästa historierna, oavsett kön (Billings et al., 2014).

Ett sådant omdöme visade på en viss ignorans gentemot den könsdiskriminerande problematiken. NBC bedömdes fortsättningsvis ha misslyckats med uppgiften att vara nytänkande angående att lösa det samtida problemet med hur sportbevakningen kunde utföras jämlikt (Coche & Tuggle, 2016). Synpunkterna på medias ansvar för den allmänna opinionens utveckling och publikens uppfattning om damsportens betydelse i jämförelse med herrsport har flera gånger motiverats av forskning (Cunningham, 2003). Enligt den ståndpunkten var uttalandet från NBC under 2010-talet bevisligen ignorant gentemot medias ansvar för medborgares uppfattning av jämlikhet. Medieinnehåll handlar inte enbart om ett fritt marknadsläge där mediebolagen producerar innehåll som möter efterfrågan, trots att det så har motiverats ibland (Kristiansen et al., 2011).

Traditionerna inom sportmedia har inte under en speciellt lång tid prioriterat in damsport i sin bevakning. Ännu vid år 2000 tillägnades 90 % av utrymmet till herrsport, medan damsport hade ett utrymme motsvarande 5 %, enbart 2 procentenheter mer än häst- och hundsport (Lopiano, 2000). Det var inte förrän år

1992 som damsport fick mer mediebevakning än djursporterna (Lopiano, 2000). När mediebevakningen var så pass låg innebar det att innehållet blev desto mer avgörande. När kvinnliga idrottare porträtterades oseriöst, skämtsamt eller sexualiserande kunde det inte jämföras med när manliga idrottare porträtterades likadant (Duncan, 2006). Eftersom utbudet av seriöst och sakligt medieinnehåll på herrsport var så mycket större stör inte det osakliga innehållet helheten (Duncan, 2006). Damsport däremot, som har haft en mager mediebevakning, behövs inte mer osaklig bevakning eftersom det fördjupar en redan existerande marginalisering och sexualisering av kvinnor och speciellt av kvinnor inom sport. Problematiken i den gamla traditionen av sexualisering och ironiska inslag i media gällande damsport uppstår i ekonomin enligt Duncan (2006). Tidningarna och inslagen som behandlade damsport med en skämtsamt eller sexualiserande ton innebar ofta högre läsning och tittarsiffror enligt en undersökning av stiftelsen Amateur Athletic Foundation i Los Angeles år 2000. Följaktligen innebar det att medias tradition bevisats vinstdrivande, varpå ansvaret negligerats. Ansvaret att bevaka jämlikt har inte varit vinstdrivande (Duncan, 2006).

2.3.8 Damfotbollens behov av marknadsföring gör sexualiseringen acceptabel

Att sex säljer är sedan länge ett bekant fenomen (Reichert et al., 2001). När kvinnor utövat en sportgren som anses vara normativt maskulin har mediebevakningen övervägande varit objektifierande och marginaliserande även under 2010-talet. Ett exempel på detta är när det tyska damfotbollslandslaget poserade erotiskt i Playboy inför damfotbolls-VM 2011 (Petty & Pope, 2018). Eftersom numret publicerades strax innan VM kan det ses som en marknadsföringstaktik för damfotboll. En del av mediebevakningen var trots allt positiv, det vill säga saklig, men inslagen av sexualisering var fortsättningsvis förekommande enligt ett flertal undersökningar som gjorts kring VM 2011, som sedan sammanfattats av Petty och Pope (2018) inför deras undersökning av damfotbolls-VM 2015.

För att förstå varför inslagen av objektifiering varit så vanliga ännu gav Peeters och Elling (2014) ett förslag på förklaring. När de nederländska fotbollsklubbarna ville öka intresset för damfotboll under tidigt 2000-tal ansågs det mest lämpligt att använda sig av "sex säljer"-teorin. Marknadsföringsexperterna försökte alltså öka intresset genom att göra damfotbollsligan mer feminin och "sexig" (Peeters & Elling, 2014).

Under sent 2010-tal och 2020-tal har forskning visat på stor problematik inom damfotboll till följd av objektifiering av sporten och de kvinnliga sportutövarna (Valenti et al., 2018).

Kvinnliga sportutövare porträtterades mer ofta som passiva, leende och poserande utanför fotbollskontexten (Kaelberer, 2018). I en reklam gjord av Nike tillsammans med den tyska fotbollsspelaren Lira Bajramaj framställdes hon som atletisk och stark i en flygande position där hon siktar in en kraftfull spark mot en fotboll. Trots den sportsliga positioneringen är Bajramaj inte klädd i fotbollskläder, utan är barfota och iklädd en sport-bh och träningsshorts. Tillsammans med sloganen för marknadsföringen framhövdes den sexualiserande tonen ytterligare; ”If you look hot, you shoot even hotter” (Kaelberer, 2018, s. 348).

Det finns många liknande exempel på hur marknadsförande media förvridit det sportsliga till något mer sexuellt och attraktivt i sina försök att marknadsföra produkter parallellt med damsport (Kaelberer, 2018). Ifall marknadsföringen ser ut så, hur översätts det då till ren journalistik? Det tyska fotbollsförbundet har genom ett heteronormativt och erotiskt innehåll försökt marknadsföra damfotboll till den manliga publiken (Meier et al., 2016). Det finns rapporter som offentliggjort att det tyska fotbollsförbundet medvetet valt ut yngre damspelare till medieintervjuer (Schaaf & Nieland, 2011, refererad i Kaelberer, 2018). Ovan nämnda fotbollsspelaren Bajramaj var exempelvis framförallt placerad på bänken under matcherna, men blev i media en frontfigur för damlandslaget. Det medan andra spelare som gjorde stora insatser på fotbollsplanen fick mycket mindre mediebevakning (Schaaf, 2013, refererad i Kaelberer, 2018).

Kaelberer (2018) noterade att det var problematiskt att fördöma damfotbollens deltagande i osaklig och marginaliserande marknadsföring. Forskningen uttrycker situationen enligt följande teori: ”The chance for women players to take economic advantage of their popularity exists only if they comply with the prevailing heterosexual matrix” (Kaelberer, 2018, s. 349). Som en positiv notering till sammanhanget hävdade Kaelberer (2018) även att de kvinnliga sportutövarna hade breddat uppfattningen om vad som ansågs vara feminint. Genom den sexualiserande marknadsföringen av damfotboll ökades acceptansen av att muskulösa och atletiska kvinnor även kunde anses vara feminina (Kaelberer, 2018). En av damfotbollsspelarna i det amerikanska landslaget ifrågasattes i en intervju med EspnW efter att hon poserat i simdräkt i Sports Illustrated. Hennes försvar exemplifierade enligt Cintron et al.

(2019) tydligt hur sexualisering upplevdes som en metod för att uppnå ett publikintresse för damsport, trots att det utvecklade publikens syn på sporten i en problematisk riktning.

I've obviously done certain things, like Sports Illustrated swimsuit, that has guys interested in me not for what I put on the field... but at the end of the day, they're going to turn on the TV next time we have a game. (Reitman, 2015, stycke 16, refererad i Cintron et al., 2019, s. 192)

2.4 Sammanfattning

Den främsta utvecklingen för damfotboll kan urskiljas under 2000-talet, vilket forskningen presenterad i avsnitt 2.1 och 2.2 visar på (Peeters & Elling, 2014). I enlighet med hypotesen Cintron et al. (2019) presenterade kan observationerna i avsnitt 2.3 följaktligen visa att en mer jämlik mediebevakning inte inföll samtidigt som damfotbollens framsteg, utan släpade efter. Jämlik sportmedia blev mer synbart under 2010-talet i vissa fall (Sweney, 2016, refererad i Petty & Pope, 2018) och inväntas ännu i andra fall (Coche, 2022; McConnell et al., 2022). Coche (2022) sammanfattar sin studie av Eurosports mediebevakning under dam-VM 2019 med att beskylla historien för dagens ojämlikhet.

Trots att många könsnormer fortfarande påverkar damsport till dess nackdel (Kaelberer, 2018) verkar däremot diskussionen om ojämlikhet blivit mer påtaglig i media (McConnell et al., 2022). I studien över damfotbolls-VM 2019 syns en tydlig skillnad från VM 1999, nämligen journalisternas enträgna fokusering på spelarnas politiska hjärtefrågor rörande den ojämlikhet som damfotbollen är utsatt för (McConnell et al., 2022).

Det cirkulära systemet genom vilket damfotbollens långsamma utveckling förklaras, alltså att finansiering bidrar till ökat medieintresse och vice versa (Valenti et al., 2018), kan vara svårt att urskilja direkt i medieinnehåll. Däremot har damspelarnas ojämlika löneförhållanden tidigare visat sig vara ett ämne media gärna fokuserat på (McConnell et al., 2022). Politiseringen av damsport i media som löneskillnaderna gav upphov till kan förbli ett intressant ämne även för den här avhandlingens medieanalys.

När utveckling i mediespråk sker kan det eventuellt finnas fall där forskning tolkar förändringar negativt, även om det inte finns belägg för det. Cintron et al. (2019)

exemplifierar sexism i media genom att ta fram en medierapportering från kvinnornas tyngdlyftning i OS i Rio år 2016 där reportern sa ”amazing to see women, not men, do this” (Makinen, 2016, stycke 5, refererad i Cintron et al., 2019, s. 184). Någon mer utförlig förklaring tillkännages inte heller av ursprungskällan, utöver att uttalandet uppfattas som obekvämt och sexistiskt. Utan att förminska ovanstående synpunkt skulle det gå att ifrågasätta ifall uttalandet inte gjordes i syfte att framhäva damsporten positivt. I så fall kan forskning ibland läsa in för mycket i enskilda uttalanden. Det kan i sin tur ge ett snedvridet sken av att utvecklingen av damsportens mediebevakning är mindre än det är i verkligheten. I avhandlingen kommer denna tankeställare att beaktas i den empiriska analysen. Samtidigt bör analysen inte heller göra övertramp åt andra hållet. Petty och Pope (2018) framhöll en positiv anda genom sin analys, vilket stundom stred mot tidigare forskningsresultat. Även detta bör hållas i åtanke i avhandlingens empiriska undersökning.

I Tabell 3 framträder hur de sex oskrivna reglerna (Wensing & Bruce, 2003) syns i mediebevakning av damsport enligt de olika kategorierna som presenterats i avsnitt 2.3.3 – 2.3.6. Här framträder vilken av de oskrivna reglerna som förekommer var, hur de syns, exempel på där de förekommer samt hur trenden över tid sett ut. I kategorin för medieinnehåll framträder speciellt den tidigare forskningens tendens att vara oense, vilket framgår i tabellen.

Coche (2022) menar att uppfattningen om fotboll som maskulin inneburit att kvaliteten på mediebevakningen av damfotboll lidit. Enligt den norska undersökningen av Hjelseth och Hovden (2014) har publikintresset för damfotboll inte vuxit i takt med att damfotbollen presterat väl på elitnivå. Teorin som de presenterar är att intresset inte följer prestationer, utan uppfattningen av sporten. Det innebär att så länge damfotboll ses som ett hot mot maskulinitetsnormen inom fotboll kan inte damfotboll nå den medieuppmärksamhet som damspelarna gör sig förtjänta av genom sina prestationer på plan. Syns det även tecken på att damfotboll upplevs hotfullt mot den hegemonistiska maskuliniteten i medieinnehållet från EM 2022? Det här är en fråga som uppmärksammas närmare i avhandlingens empiriska undersökning (se kap. 4.3.4).

De sex oskrivna reglerna för hur media försämrat damsporters professionella status (Wensing & Bruce, 2003) utvecklades till att vara en intressant teoretisk lins genom vilken forskningen i avsnitt 2.3 betraktats. Förekomsten av könsmarkering, obligatorisk heterosexualitet, feminin karaktärisering, infantilisering, fokus på icke-

sportrelaterade aspekter och ambivalens i sportmedia rörande damsport bevisas förekomma fortsättningsvis (Cintron et al., 2019; Coche & Tuggle, 2016; McConnell et al., 2022). Resultaten porträtt sammanfattas i Tabell 3. Det här är något som avhandlingen kommer att använda sig av i analysen för damfotbolls VM 2022 för att belysa frågan om damfotboll fortfarande är hotfull mot en hegemonistisk maskulinitet.

McConnell et al. (2022) sammanfattar förändringarna i mediegestaltningen av damfotboll över tid med två skilda teman. ”Thematically, the 1999 coverage conveyed a sense of ‘we’ve come a long way’, whereas in 2019, it was ‘we could be doing better’.” (McConnell et al., 2022, s. 96). Skillnaderna synliggörs i hur media år 1999 framhöll damfotbollens framgång men bibehöll den motstridiga feminina normaliseringen medan media år 2019 har större intresse av att låta spelarnas politiska engagemang synas i artiklarna. Följaktligen är det av intresse att även i denna avhandling begrunda ifall tematiken *we could be doing better* fortfarande genomsyrar media i bevakningen av damfotbolls-EM 2022.

Tabell 3

Könsnormsbaserade aspekter i sportmedia inom damsport

Könsnorms-baseringar i damfotboll	Medie-utrymme (2.3.3)	Medie-innehåll (2.3.4)	Benämningar i media (2.3.5)	Visuellt innehåll (2.3.6)
Förekommande fenomen	Könsmarkering, feminin karaktärisering, icke-sportrelaterade aspekter.	Könsmarkering, obligatorisk heterosexualisering, feminin karaktärisering, infantilisering, icke-sportrelaterade aspekter, ambivalens.	Könsmarkering, obligatorisk heterosexualisering, feminin karaktärisering, infantilisering.	Obligatorisk heterosexualisering, feminin karaktärisering, infantilisering, icke-sportrelaterade aspekter, ambivalens.
Hur fenomenen ges uttryck	Ojämlik synlighet, kvinnliga sportutövare synlighet främst i feminina sportgrenar.	Porträtteras som familj, sexualisering, fokusskifte, beskrivs med feminina begrepp.	Användning av förnamn, smeknamn beskrivs som tjejer, feminina, mjuka och svaga, könsneutral herrsport.	Ingen sport-kontext, känslösamma, sexualisering, Förminskande, arkivbilder.
Exempel	Damgymnastik ges synlighet men inte damfotboll.	Beskrivs <i>squeal of joy</i> , ska hem till barnen, fysisk prestation jämförs med herrarna.	Kvinnornas VM kallas <i>Women's world cup</i> , Herr-VM är <i>World Cup</i> .	Spelare som kramas, gråter, firar i sport-bh eller fotas uppklädda & poserade.
Trend över tid	Minskat för damfotbollen, men ännu ojämlikt.	Minskat, men forskningen är oense.	Minskat, men exemplet förekommer fortfarande.	Eventuellt minskat, brist på relevant tidigare forskning.

2.5 Preciserade frågeställningar

I avsnitt 2.3 har fyra kategorier identifierats i behandlingen av tidigare forskning. Dessa är medieutrymme, medieinnehåll, benämningar i media och visuellt medieinnehåll. Att undersöka samtliga blir lätt överväldigande och vissa är även nära angränsande till varandra. *Medieutrymmet* kommer inte behandlas i avhandlingens empiriska studie. Utrymmet kommer följaktligen inte heller jämföras med andra turneringar. För ett trovärdigt resultat av medieutrymmet skulle en utförlig jämförande forskning behövas, vilket inte är av intresse för denna studie (Bryman & Nilsson, 2018).

Benämningar i media är något som nära angränsar till kategorin medieinnehåll och kan därmed beräknas som en underkategori till denna. I avsnitt 2.3.4 om medieinnehåll diskuterades enbart textinnehåll. Det visuella innehållet kan på sätt och vis även ses som en självklar del av medieinnehåll, eftersom en artikel ofta består av både text och fotografi/video (Esaiasson et al., 2017). I och med denna slutsats kommer termen medieinnehåll framöver att inkludera brödtext, ingress, visuellt innehåll, bildtext och rubrik. Inom denna kategori kommer benämningar av damspelare och -lag även att analyseras i studien. På så vis blir tidigare forskning som presenterats i avsnitt 2.3.4 – 2.3.6 högaktuell.

Den övergripande forskningsfrågan är den följande:

- Har sportjournalistiken i ett könspektiv blivit mer jämlik eller förekommer fortfarande könsdiskriminering i rapporteringen av internationell elitfotboll?

Med utgångspunkt i referensramen kan nu preciserade forskningsfrågor inför den empiriska undersökningen urskiljas. Dessa frågor ska besvara hur problemet representeras, med andra ord hur det urskiljs i texten (Esaiasson et al., 2017). För att besvara den övergripande forskningsfrågan måste studien kunna visa på hur könsdiskriminering förekommer eller inte förekommer. Analysen av medieinnehåll ger även en möjlighet att se över vilken typ av artiklar som rapporteringen utgörs av: Är det enbart matchrapporter eller finns det även analyser av spelet och spelarpresentationer? Det kan antas att desto bredare bevakningen är, desto bättre är jämlikheten. Det visuella materialet analyseras för att utröna förekomsten av sexualiserande eller förminskande innehåll beroende på val av fotovinklar, spelarnas

klädsel, ansiktsuttryck och närkontakt. Fotograferas spelarna poserade eller i rörelse?
Bär de matchkläder?

På så vis kan de tidigare kategorierna inom mediebevakning utmynna i ett par mer preciserade frågeställningar inför den empiriska granskningen av mediebevakningen av de Europeiska mästerskapen (EM) för damfotboll år 2022:

- Förekommer könsdiskriminering i medietexten och i så fall hur?
- Förekommer könsdiskriminering i det visuella medieinnehållet och i så fall hur?

3 Den empiriska studiens upplägg, material och metod

3.1 Studiens design

För att besvara forskningsfrågorna behöver inledningsvis studiens tillvägagångssätt motiveras. Utgående från avhandlingens syfte framträder intresset att se över en utveckling över tid. Det här kunde motivera en longitudinell studie, det vill säga att jämföra en aktuell mediebevakning med en eller flera äldre. Tyvärr vore en sådan studie för omfattande för denna avhandlings kapacitet. Istället utgår studien från en omfattande forskningsbakgrund där mediebevakningens förändring över tid har presenterats genom tidigare empiriska analyser.

Med den bakgrunden utmynnar studien till att behandla ett aktuellt evenemang som ligger senast i den tidslinje som behandlats i tidigare forskning. Det innebär att studien görs som en fallstudie; ett färskt fall läggs till tidigare studerade fall. Det ger större möjlighet att gå in på detaljnivå för att utreda den komplexitet som forskningsfrågorna kräver (Bryman & Nilsson, 2018). Det valda fallet är det Europeiska Mästerskapet i damfotboll som spelades sommaren år 2022 i Storbritannien. Mästerskapet valdes eftersom det är aktuellt och är en av de få damturneringar med hög finansiell investering (Uefa, 2018a; Uefa, 2018b). Det finns antydningar om att finansen kan vara en orsak bakom hur stor mediasynlighet turneringarna får (Valenti et al., 2018). Eftersom utbudet av damturneringar på hög elitnivå med betydande finansiering inte är så stort blir det logiskt att ta det stora evenemang som hölls senast. Referensramen har visat på att utvecklingen av mediebevakningen är i ständig rörelse. Till följd av dessa avvägningar blir EM 2022 det optimala fallet för avhandlingen.

De två uppenbara alternativen för själva analysen av mediematerialet vore en kvantitativ innehållsanalys eller en kvalitativ textanalys. Syftet är att via en djuplodande textanalys undersöka om det finns spår av fortsatt könsdiskriminering inom mediebevakningen av damfotboll. Genom en kvantitativ innehållsanalys skulle enligt Esaiasson et al. (2017) ett stort antal analysenheter bearbetas på ett likvärdigt sätt, där alla enheter tilldelas samma vikt. Med en kvalitativ textanalys kan däremot helheten beskrivas på andra sätt enbart som en summa av likvärdiga delar. Vissa delar av texten är alltså per definition viktigare än andra. Det här innebär också en

intensivläsning med en mer djupgående analys där textens underliggande mening och betydelser tydligare kan framträda med hjälp av analytiska verktyg (Esaiasson et al., 2017).

Därför kommer mediebevakningen att analyseras kvalitativt. Den kvalitativa metoden ger analysen ett djup som inte är möjligt med en kvantitativ metod (Esaiasson et al., 2017). Texterna behöver genomgå en noggrann läsning, både för att överblicka helheten och för att frammana kontexter; både uttalade och underliggande (Esaiasson et al., 2017). Det kan däremot uppkomma ett behov av att kvantifiera resultatet ifall frågan ”Hur ofta?” blir relevant. Om resultatet visar att ingen könsdiskriminering förekommer är kvantifieringen inte relevant. Om det däremot förekommer i en del av artiklarna kan en kompletterande kvantifiering av andelen könsdiskriminerande innehåll vara intressant (Esaiasson et al., 2017). Utan kvantifieringen skulle annars slentrianmässiga beskrivningar som ”ganska ofta” eller ”sällan” kunna försämra studiens validitet (Esaiasson et al., 2017).

Härnäst kommer kapitlet att behandla studiens val av material (avsnitt 3.2). Här presenteras typen av media och närmare specificering av mediekategorier under det valda mediet. Mediets nationstillhörighet motiveras samt omfånget på det insamlade materialet och tidsramen för när det publicerats. I avsnitt 3.3 kommer sedan även metoden preciseras. Här framkommer hur materialet ska analyseras och hur tidigare forskning kan stöda denna process. Därefter presenteras ett ramverk för hur operationaliseringen utformas. Avsnitt 3.4 behandlar relevanta kvalitetsaspekter av den empiriska undersökningen.

3.2 Material

Medieinnehållet som analyseras är publicerat inom ett mediebolag i Storbritannien. Det här beror på den enkla anledningen att EM hålls i Storbritannien, vilket innebär att det var på hemmaplan för de engelska medierna, vilket gav dem bäst chans till närvaro i sina artiklar samt många fotografier och videor på plats. I referensramen har tidigare forskning från både press och tv presenterats. Merparten av den tidigare forskningen som behandlats har berört just skrivet medieinnehåll från papperstidningar och deras webb. Därför kommer även studien utföras på tidningsinnehåll, hämtat från en dagstidnings bevakning av EM 2022 på deras webb. Analys av webbinnehåll istället för printartiklarna innebär att utbudet är bredare.

Genom att välja en dagstidning istället för en sporttidning får analysen en bättre inblick i det medieutbud som konsumeras av en större publik (Reinardy & Wanta, 2015).

Valet av tidning stod mellan en broadsheet-tidning och en tabloid-tidning. Skillnaden är att broadsheet-press uppfattas som mer kvalitativ medan tabloiderna är populärare (Boyle & Monteiro, 2005; Petty & Pope, 2018). Det senaste året som samtliga nedan nämnda tidningar offentliggjorde sin cirkulation var år 2020 (ABC², refererad i Mayhew, 2020). I januari låg tabloiden The Sun på 1,25 miljoner medan broadsheet-tidningarna The Times och The Daily Telegraph låg på 369 000 respektive 360 000 (ABC, refererad i Mayhew, 2020). The Times valdes inte på grund av sin betalvägg för att nå artiklarna. The Guardian valdes bort på grund av att deras cirkulation enbart låg på 132 000 i januari 2020 (ABC, refererad i Mayhew, 2020). Största delen av tidigare forskning kring media i Storbritannien har valt att se på både tabloider och broadsheets (Boyle & Monteiro, 2005; Petty & Pope, 2018). Trots att det vore optimalt även för denna studie, vore det för omfattande för avhandlingens kapacitet. Därför utgörs studien enbart av analys av en tidning.

Valet föll på broadsheet-tidningen The Daily Telegraph. Som den näst största broadsheet-tidningen blir DT ett bra alternativ för studien. För att motivera valet kommer både svagheter och styrkor av valet att diskuteras. De populäraste tabloid-tidningarna i Storbritannien har en mycket större cirkulation än de populäraste broadsheet-tidningarna. Även om tabloider läses av fler innebär det inte automatiskt att de är oproblematiska att undersöka i en empirisk studie. Efter en snabb överblick av tabloiderna The Sun och The Daily Mirror samt broadsheet-tidningarna The Times, The Guardian och The Daily Telegraph hävdar jag att det liknar skillnaderna mellan dagstidningar och kvällstidningar. En dagstidning kanske är mer representativ på grund av sin kvalitet men bromsas av att den inte har lika hög cirkulation. En kvällstidning däremot bromsas av att den inte håller hög kvalitet i sin bevakning, trots att den läses av många.

För att fallstudien ska kunna generaliseras till annan mediebevakning spelar dessa faktorer roll. Det här innebär att studiens fall utgörs av ett så kallat kritiskt fall. Går det att påstå att media inte längre tenderar att könsdiskriminera damfotboll ifall resultatet från analysen av The Daily Telegraph visar på att ingen könsdiskriminering förekommer? Nej, såklart inte. Det ges samtidigt ut tabloid-tidningar som kanske

---

² Audit Bureau of Circulations.

tenderar att diskriminera mer än en dagstidning gör. Däremot kan man hävda det motsatta; ifall könsdiskriminering fortfarande förekommer i en kvalitetstidning som DT, så förekommer det troligtvis även i andra tidningar. På så vis är en dagstidning mer ändamålsenlig än en kvällstidning som ett kritiskt fall av mediebevakningens könsdiskriminering.

Insamlingsmetoden var beroende av tillgängligheten till mediebolagets arkiv. Till studien ville jag samla in artiklar skrivna om EM 2022 under tidsperioden 5 juli – 1 augusti. Det innebar alltså en dag innan turneringens början och en dag efter dess slut. EM 2022 hölls 6 – 31 juli 2022. Denna avgränsning gjordes främst för att beakta hur stort materialet blev. Avgränsningen innebar att artiklar publicerade före den 5 juli och efter den 1 augusti inte analyserades. Mängden skulle ha blivit för omfattande, därför avgränsades det. Alternativet att avgränsa ytterligare övervägdes på grund av materialets omfattning. Däremot ville jag gärna undvika att gå miste om intressant analysmaterial samtidigt som det även vore bristfälligt att göra en analys av mediebevakningen av EM 2022 utan att analysera hela turneringens gång.

Materialet samlades in genom att tillgängliggöra DT:s artiklar med en prenumeration. Artiklarna kopierades över till dokument i sin helhet som sedan fördes över till analysprogrammet NVivo. Tidningen hade inte märkt sina artiklar med tydliga sektion- eller avdelningstillhörigheter. Istället lokaliserades artiklar kopplade till EM 2022 smidigast genom tidningens användning av taggen *Women's Euro 2022*. Artiklar publicerade under denna tagg var de som samlades in till studien. Det insamlade materialet omfattade 123 artiklar. I och med att det lästes igenom manuellt kunde irrelevant innehåll undvikas genom en manuell särskiljning. En del tidningar hade exempelvis publicerat artiklar relaterade till dam-EM som handlade om sportvadslagning. Sådant skulle inte ha inkluderats i studien och lästes därför inte alls. Den här processen av utsällning gjordes vartefter materialet samlades in eftersom det var svårt att förutspå vilket innehåll som skulle visa sig vara irrelevant för studien.

Artiklarna infördes i ett kodschema i Nvivo, ett dataprogram för kvalitativ textanalys, för att lättare strukturera upp kodningen. Detta gjordes genom att datum och antalet artiklar per dag noterades. Enskilda artiklar sattes in i ett kodschema grundat på om reportern var en man eller en kvinna samt typen av artikel. Kodschemat för artikeltyper var följande: Matchrapport, spelaranalys, supporterkultur, spelarrankning, jämlikhetsfrågor, icke-sportrelaterat innehåll, kommentarer och damfotbollspolitik.

3.2.1 Avgränsning av materialet

Under genomläsningen framkom en del artiklar som blivit fellänkade på tidningens webbsida, vilket ledde till att artikeln i fråga inte kunde nås. Sådana fall ströks från studien. Artiklar där tidningen delgav vilka tider matcher spelades och på vilka kanaler de strömmades exkluderades också. Artiklarnas liverapport från matcherna inkluderades inte i studien. Liverapporteringen var omfattande och skulle ha blivit alltför tidskrävande att inkludera i studien. Eftersom ingen tidigare forskning nämnt liverapportering som en utmärkande källa för könsdiskriminering ansågs bortfallet av sådant innehåll inte försvaga studien. Videoinnehåll beslutades även att strykas från analys eftersom merparten av videoinnehållet inte var tillgängligt. DT använde sig av väldigt lite videomaterial i bevakningen och orsaken bakom beslutet var att materialet antingen var svårtillgängligt eller omöjligt att samla in på grund av sekretess i tillgänglighet. I det analyserade materialet fanns även en artikel med audioinnehåll. Ljudfilerna var problematiska att ladda ner från tidningens webb. De tekniska svårigheterna innebar att audioinnehållet inte inkluderas till det analyserade materialet.

I ett tidigt skede kunde det konstateras att det analyserade materialet var omfattande för den manuella genomgången. På grund av det avgränsades studien till att beröra det analyserade materialets textinnehåll; rubriker och brödtext. Bildanalysen är inte exkluderad från resultatanalysen, men är inte lika omfattande som textanalysen av rubrik- och brödtextinnehåll. Denna avgränsning gjordes inte lättvindigt utan efter noga överväganden. Det slutgiltiga beslutet att inkludera bildanalys men göra den relativt kortfattad fastslogs under kodningsprocessen. Fotografierna kodades men kunde efter en första genomläsning av det analyserade materialet konstateras innehålla relativt låg förekomst av könsdiskriminering. Detta faktum motiverade beslutet att inte prioritera bildanalysen lika högt i resultatet som textanalysen.

3.3 Metod

Som redan nämnts utgjordes studien av en kvalitativ textanalys. I denna textanalys gjordes en djupdykning i artiklarnas textinnehåll och visuellt innehåll. Målet var att se ifall det förekom indikationer på könsdiskriminering. Ifall det fanns en förekomst skulle dessa systematiseras enligt teman för att utröna vilken typ av

könsdiskriminering som förekom och hur den tog form i medieinnehållet. En tematisk textanalys innebar att avhandlingens studie kunde både identifiera, analysera och särskilja mönster i artiklarna (Braun & Clarke, 2008). Teman strukturerades enligt det som framkommit i tidigare forskning, men kunde även innebära att nya kategorier upptäcktes.

3.3.1 Tematiserande textanalys

I detta skede bör noteras att trots att tidigare forskning ligger som grund för analysen, kan även forskarens egen uppfattning inverka. Målsättningen var såklart att egna åsikter inte skulle vara en del av analysen, men det gick inte att bortse från risken för påverkan (Ely et al., 1997; Taylor & Usher, 2001, refererad i Braun & Clarke, 2008). Det innebar att forskarens begränsningar även begränsade studien. Ämnet för studien gjorde även att teman kunde urskiljas olika beroende på forskarens precision. En typ av diskurs kunde uppfattas obefintlig av en person medan en annan person uppfattar den som problematisk i ett könsperspektiv. Temana kunde inte verifieras kvantifierbart, utan urskildes enligt vad som var relevant för studien. Därför var det även viktigt att genom arbetet tydligt delge aktiva val så att läsaren är medveten om dem (Braun & Clarke, 2008).

Den kvalitativa designen innebar även att intresset för mening och meningsskapande processer krävde en definierad problemformulering (Esaiasson et al., 2017). 1. Vad betyder könsdiskriminering? Hur den ges uttryck i mediabevakning har besvarats i tidigare forskning och ska analyseras ytterligare i studien. 2. För vem är det könsdiskriminerande? Det direkta svaret är damfotbollsspelare, men det indirekta svaret inkluderar alla som tar del av medieutbudet: barn och unga kvinnor som spelar fotboll, sportintresserade läsare, läsarna som inte aktivt tar del av tidningens sportsektion men ändå exponeras för rubrikerna och fotografierna. I dess omfattning innebär det här hela samhället eftersom medieinnehåll diskuteras, debatteras och synliggörs på sociala medier, i skola och på arbetsplatser.

För att ett tema ska kunna utrönas behöver det inte förekomma speciellt ofta, även sällan förekommande incidenter kan utgöra ett betydelsefullt tema (Braun & Clarke, 2008). En del teman har förekommit i tidigare forskning och kunde i denna studie ses som förutbestämda teman. Temastrukturen schemalade hur könsdiskriminering uttrycktes i media. Wensing och Bruces sex oskrivna regler (2003) var ytterst lämpliga

att använda som måttstock för nivån av jämlikhet i medieinnehållet: 1. Könsmarkering, 2. Obligatorisk heterosexualitet, 3. Feminin karaktärisering, 4. Infantilisering, 5. Fokus på icke-sportrelaterade aspekter, och, 6. Ambivalens. Huruvida de sex reglerna skulle komma att vara ett hjälpande verktyg för analysen eller utgöra grunden för tematiseringen förblev obestämt innan kodningsprocessen inleddes. Den dörren hölls öppen för att tematiseringen av analysen ska kunna utföras obehindrat från begränsande tidigare kunskap. Nya teman skulle ha utrymme att stiga fram ur analysen (Esaïsson et al., 2017).

Nedan presenteras en exemplifiering per tema enligt hur fenomenen kunde tänkas framträda i kodningen. Observera att innehållet i Tabell 4 inte utgör en helhetsbeskrivning på vad kategorierna innefattar, utan anger riktgivande exempel på hur problematiken *kan* framträda under diverse kategorier eller teman. Det innebär att Tabell 4 utformades innan kodningsprocessen inleddes. Under kategorin ”könsmarkering” kan exempelvis liknande problem även framträda i andra sammanhang än evenemang, exempelvis i tal om damlandslag eller damfotboll.

Tabell 4*De sex oskrivna reglerna (Wensing & Bruce, 2003)*

Oskrivnen regel	Definition
Könsmarkering	Ifall evenemanget uttrycks som ett damevenemang medan herrfotbollens motsvarighet benämns könsneutralt (Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källa refererad i Wensing & Bruce, 2003: Weiller & Higgs, 1999).
Obligatorisk heterosexualitet	Ifall spelarna i text eller bild sexualiserats eller osakligt porträtteras som fruar eller flickvänner till män samt som mödrar i en kärnfamilj (Daddario, 1994, refererad i Wensing & Bruce, 2003).
Feminin karaktärisering	Ifall spelarna i bild eller text beskrivs med feminina termer, så som unga, smäckra, självupppoffrande, emotionellt ostabila, beroende. Det här kan även synas i val av feminina adjektiv för att beskriva hur spelarna firar en vinst eller sörjer en förlust (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003).
Infantilisering	Användningen av förminskande benämningar i medietext. Ifall ett damlag kallas för ”tjejer”, ”unga damer”, eller ifall de benämns med sitt förnamn eller smeknamn istället för efternamn (Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källa refererad i Wensing & Bruce, 2003: Elueze & Jones, 1998).
Fokus på icke-sportrelaterade aspekter	När spelares privatliv framträder i text eller bild utan given orsak eller annat fokus på aspekter som får fotbollen att behandlas som sekundärt i kvinnans liv. Hon porträtteras inte i första hand som fotbollsspelare. Det här kan även inbegripa viss jämförelse till herrfotboll där uppfattningen om damfotboll som sekundär till herrfotboll förstärks (Higgs & Weiller, 1994; Jones et al., 1999; Pirinen, 1997; Weiller & Higgs, 1999, refererad i Wensing & Bruce, 2003).
Ambivalens	Ifall medieinnehållet är motstridigt i olika artiklar, d.v.s. att en del artiklar framhåller damfotbollen positivt medan andra artiklar förstärker könsdiskriminerande uppfattningar om sporten (Christopherson et al., 2002; Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källor refererade i Wensing & Bruce, 2003: Duncan & Hasbrook, 1988; Eastman & Billings, 1999; Elueze & Jones, 1998; Kinnick, 1998; Vincent et al., 2002).

Det går inte att bestämma teman innan artikelanalysen har inletts, men det går att precisera forskningsfrågornas sökområden närmare och ta vägledning av hur tidigare forskning gått till väga. Förekomsten av könsdiskriminering kan exempelvis struktureras upp med hjälp av de sex oskrivna reglerna. På så vis kunde det diskriminerande innehållet i artiklarna koda enligt vilken regel de klassificerades som.

Det visuella innehållet tolkades enligt samma kategorier som textinnehållet, men en del tillägg kunde noteras från tidigare forskning. I Petty och Popes undersökning (2018) schemalades det visuella innehållet enligt hur ofta förekommande teman var: 1. Spelarfoton från en match, 2. Passiva spelarfoton iklädda fotbollskläder, eller, 3. Poserade spelare utanför fotbollskontext. Utöver det kunde även ett fjärde relevant tema tillfogas: 4. Förekomsten av beskärda eller redigerade fotografier (Bell & Coche, 2018). Motiveringen till detta tema var att det gav artikeln större synlighet (Grayson, 2013, refererad i Bell & Coche, 2018).

En sidonotering för forskningsfrågorna var att uppmärksamma möjligheten att inget material finns att tematisera. Även icke-förekommande teman är ett resultat – mediebevakningen kunde argumenteras ha nått en nivå av jämlikhet där tidigare förekommande könsdiskriminering inte längre kunde urskiljas. Om ingen diskriminering förekom fanns inget material att koda och tematisera. Damspelare tenderar att kommentera ojämlikhet inom sporten i intervjuer på eget bevåg för att lyfta synlighet till problematiken (McConnell et al., 2022). Det här lyfte fram en ny forskningsfråga angående initiativtagande. Utvecklingen av mediemiljön kunde ha inneburit att diskriminerande innehåll hade ersatts med en medveten bevakning som strävar efter att belysa sportens könsskillnader. I så fall skulle det ha varit av intresse att analysera ifall förekomsten av synliggörandet av könsproblematik gjorts på initiativ av skribenten eller intervjuobjektet.

Även om en sådan analys inte var denna studies ansats kunde frånvaron av diskriminerande media innebära att resultatanalysen blir oväntat kort. I sådana fall behövde studien istället kunna argumentera för varför det var tillförlitligt att diskriminerande media verkligen hade minskat. Att visa på att media istället har utvecklats till att medvetet lyfta fram ojämlikheter inom fotboll kunde motivera mediemiljöns utveckling från diskriminerande innehåll. För att understryka denna

utveckling var det även av intresse att analysera hur utvecklingen syntes i mediebevakningen: Vilken typ av positivt medieinnehåll kunde noteras?

Ifall ingen könsdiskriminering förekom kunde en del positiva teman undersökas med inspiration från McConnell med fleras tematisering. Dessa kunde vara verktyg för att argumentera för att mediemiljön utvecklats till en jämlik men även medveten bevakning: 1. Kommentarer om kvinnans ställning i samhället, 2. Aktiv framhävning av feministiska frågor, inom eller utanför sportkontext, 3. Omnämning av ojämlik sport (exempelvis löneförhållanden mellan dam- och herrfotboll), och, 4. Är reportern eller intervjuobjektet initiativtagare till diskussion om diskriminering? (McConnell et al., 2022).

3.3.2 Kodnings- och analysprocessen

Det första steget i operationaliseringen av undersökningen var att läsa igenom artiklarna. Det innebar ett aktivt och repetitivt läsande där kodningsprocessen inleddes direkt (Braun & Clarke, 2008). Trots att det var en tidskrävande process var det en viktig fas för att bilda en uppfattning om förekomsten av teman (Braun & Clarke, 2008). Så som Braun och Clarke (2008) fastställde skillnaden mellan all data som samlas in (data corpus) och data som analyseras (data set) kunde även denna undersökning komma att använda sig av termerna för att särskilja alla artiklar som samlades in från den givna tidsperioden och de artiklar som var av intresse att analysera närmare tematiskt. Hypotesen utgående från valet av material var att enbart en liten andel av det totala antalet insamlade artiklar, *data corpus*, skulle komma att innehålla diskriminerande innehåll. Därför skulle de komma att uteslutas från analysen i ett tidigt skede, för att istället ge utrymme för en djupgående analys av *data set*, de artiklar som efter en första genomläsning uppfattades innehålla diskriminerande innehåll.

Nästa steg i operationaliseringen var att koda texten. I denna undersökning gjordes det manuellt, vilket innebar att noteringar och understreckningar av texten i artiklarna och bredvid fotografierna sammanfattade stämningar och mönster i texten över vilka ämnen som berördes och hur de berördes (Braun & Clarke, 2008). Här var det däremot viktigt att artikelns kontext inte skulle försvinna när mönster urskildes. Lösryckta citat kunde lätt snedvridas ifall kontexten glömdes bort (Braun & Clarke, 2008). De inslag som uppfattades uttrycka samma sak tilldelades samma kod (Lindgren, 2014a). Det

här kunde underlättas genom att ställa frågor till texten. De kunde delvis utformas enligt de sex oskrivna reglerna; förekom exempelvis tecken på könsmarkering eller feminin karaktärisering? På ett enklare vis kunde frågan även utformas enligt följande: Framträder det här något som framhäver idrottens feminina kön? Ifall svaret var jakande kunde följdfrågan formas enligt följande: Framträder det feminina i ett problematiskt anseende? På så vis kunde eventuella koder framträda som inte var bundna till den tidigare forskningens frilagda teman, vilket möjliggjorde finande av nya teman. Om osäkerhet uppstod kunde de sex oskrivna reglerna fungera som stöd. Ifall könsdiskriminering som påstods ha hittats som inte stämde överens med något av de sex oskrivna fallen kanske det inte var fråga om en könsdiskriminering, alternativt behövde fallet motiveras utförligt för att belysa problematiken.

Med en systematisk textanalys som idéstruktur kunde aspekter lyftas fram som inte var synliga vid en enkel genomläsning (Esaiasson et al., 2017). Dessa koder applicerades enbart där könsdiskriminering hade yttrats. Inledningsvis utfördes kodningen generöst, ifall osäkerhet uppstod i identifieringen av koder var tendensen att koda även den vaga förekomsten (Lindgren, 2014a). Få av koderna var så kallade *in vivo-koder*, där koden namngavs direkt efter de ord som skrivits i texten. Majoriteten av det innehåll som eftersöktes var sådant som inte skrevs ut direkt utan var underförstått i texten, det vill säga *analytiska koder*. Den tematiska kodningen utgick delvis från de teman som konstaterats i tidigare forskning, men samtidigt bildade kodningen även samlingspunkter för analysen av DT:s bevakning. Det innebar att det även krävdes en viss nivå av datadriven kodning; data skulle bearbetas med ett öppet sinne från vilket koderna fick ta form.

När kodningen var utförd kunde koderna sorteras under teman. Det innebar att analysen övergick till ett övergripande perspektiv från att ha varit på detaljnivå i kodningsskedet (Braun & Clarke, 2008). Teman som urskildes i den tidigare forskningen i avsnitt 3.3.1 kom att beaktas när teman urskildes från kodningarna i artiklarna. Eftersom tematiseringen baserades på kodade förekomster av könsdiskriminering kom den till stor del att passa in i de temamallar som bildats i tidigare forskning. Samtidigt kvarstod även möjligheten att urskilja nya teman. I processen för temabildning kom även redan definierade teman från tidigare forskning att få nya benämningar. Det inträffade i fall där det var motiverat för att göra analysen tydligare. Tematiseringen innebär att texterna som kodats genomgår upprepad och aktiv läsning och analys i flera omgångar.

Ifall kodningsprocessen exempelvis hade urskilt koderna ”självuppoffrande kvinna”, ”graciös” och ”skutta av glädje” från artiklarna kunde dessa struktureras till temat Feminin karaktärisering (Wensing & Bruce, 2003). Det temat kunde sen ha underkategorier där olika typer av feminin karaktärisering framträdde beroende på om det handlade om en beskrivning av utseende, en händelse eller en emotionell reaktion (Lindgren, 2014c). Det här var en djupgående analys av *data set*. Från koderna vaskade tematiseringen fram de mest relevanta huvudtemana (Lindgren, 2014c). När den processen blev mättad hade analysen nått sitt slutmål. En summering hade nåtts när mönstren inte längre ifrågasattes av nya observationer (Lindgren, 2014c).

Slutligen följde en summering. I denna avhandling är det resultatanalysen. Här presenterades resultatet på ett så transparent och tydligt sätt som möjligt där argument för och emot vägdes mot varandra och exemplifierande citat bidrog till analysens poänger. I detta skede var det viktigt att inte enbart beskriva vad artiklarna berättade, utan att förklara vilka teman texten innehöll och presentera analyser om vad som sades så att säga mellan raderna (Braun & Clarke, 2008). Här kunde den tidigare forskningen stöda analysens argument. De tidigare uppfattningarna om könsdiskriminering innehåll hjälpte analysen att argumentera för förekomsten av könsdiskriminering även om den inte var tydlig vid en snabb genomläsning. Summeringen, resultatanalysen, fastslog huruvida könsdiskriminering fortfarande förekom inom mediebevakning samt hur den förekom.

Det fanns inga tydliga svarsalternativ på frågeställningarna för textanalysen. Därför genomsyrades analysen av ett öppet förhållningssätt. Det som väl hittades i texten var det som analyseras (Esaiasson et al., 2017). Ifall det exempelvis inte förekom några indikationer på könsdiskriminering skulle studien argumentera för varför diskrimineringen kunde anses obefintlig och peka på vad det var som saknades i texten som bevisade detta faktum. Ifall könsdiskriminering däremot förekom skulle studien visa på varför det stämde med hjälp av den genomförda tematiseringen, exemplifierande citat och argument från tidigare forskning.

Resultatet presenterades med en detaljerad genomgång som motiverade slutsatserna utgående från mikroperspektiven som kategoriseringen, kodningen och tematiseringen gett. Resultatet blev således en konsekvent analys där alla delar av analysen flätades samman och kunde upplevas logiska i förhållande till varandra i ett makroperspektiv (Lindgren, 2014b).

3.3.3 Kodnings- och tematiseringsprocessen

I detta avsnitt presenteras kodnings- och tematiseringsprocessen i korthet. Koderna utformades vartefter kategorierna framkom i genomläsningen. I tematiseringen uppstod även ett behov av att skapa underteman i fall där en förekommande kategori behövde specificeras närmare. I kodningens slutskede kunde ett antal fall som kodats gallras bort eftersom de inte ansågs uppfylla kriterierna för en kod. En del koder slogs även samman när de visade sig beröra samma ämne. I kodningsprocessen utfördes även en del ordsökningar för att kontrollera förekomsten av relevanta benämningar som synts i bevakningen. Fotografierna kodades parallellt med artiklarna, men som en separat kategori av koder.

Koderna utformades inte med termer uppsatta på förhand. Tidigare forskning togs i beaktande både vad gäller de resultat som forskning presenterat, vilka metoder de använts sig av och teman de urskilt i mediebevakning. Koderna var på så vis grundade i teman från tidigare forskning men samtidigt obundna genom processen. Det här innebar att vissa teman namngavs rakt från redan bekanta teman, exempelvis ”könsmarkering” (Wensing & Bruce, 2003). En del teman har även framkommit som nya identifieringar av könsdiskriminering som tidigare forskning inte behandlat, men som jag i min genomläsning tyckte mig kunna urskilja. Det här var exempelvis de koder som samlades till temat Överdriven girlpower-beskrivning.

Tematiseringen grundades på de koder som identifierats genom det omfattande arbetet med genomläsningen av artiklarna. De var till stor del bekanta från avhandlingens teoretiska referensram, men kunde även belysa könsdiskrimineringens förekomst ur nya synvinklar. Kodningsprocessen gav studien det grundläggande beviset på att det fortfarande förekom könsdiskriminering i mediebevakningen av elitdamfotboll. I en enkel kvantifiering av koderna gick det att beräkna en procentuell andel som avgjorde i hur stor omfattning könsdiskriminering förekom. En sådan kvantifiering kan vara missvisande i sammanhanget eftersom det i vissa fall inte går att avgöra könsdiskrimineringen i enskilda fall, utan snarare som ett resultat av dess upprepade frekvens. Exempelvis beskrevs damspelarna dansa och sjunga när de firade en vinst samt gråta av glädje. I ett enskilt fall innebar det inte en könsdiskriminering, men när spelarna övervägande ofta beskrevs med sådan feminin karaktärisering skapades ett fall av könsdiskriminering.

För att ge tematiseringens utformning en grund presenteras en kvantifiering av kodningsprocessen. Efter en utgallring av koderna och i viss mån sammanslagning av koder som syftade på samma fenomen landade kodningsprocessen i 43 koder. Det innebar att 43 olika kategorier av könsdiskriminering analyserades framkomma i artiklarna. Dessa koder genomgick sedan en tematisering vilket gav ett resultat på ett huvudtema, fyra underteman som argumenterar för förekomsten av könsdiskriminering samt två underordnade del-teman. Det här utgjorde enbart förekomsten av negativt medieinnehåll, det vill säga innehåll där könsdiskriminering förekom. I början av kodningsprocessen samlades även positiva koder in, det vill säga innehåll där mediebevakningen lyfte fram ojämlikhet inom damfotboll på ett sätt som främjar jämlikheten. Den här aspekten kommer att behandlas närmare i avsnitt 4.2.

3.4 Kvalitetsaspekter

Bryman och Nilsson (2018) menade att en del forskare som utför en kvalitativ fallstudie inte tillägnar faktorer som reliabilitet, replikation och validitet så stor uppmärksamhet, medan forskare som utför en kvantitativ fallstudie betonar det mer. Speciellt den externa validiteten och möjligheten att generalisera resultatet från en fallstudie har ifrågasatts (Bryman & Nilsson, 2018). Orsaken till varför dessa faktorer inte tas hänsyn till är att de inte är anpassade för kvalitativ forskning (Lindgren, 2014b). Däremot kan faktorer som trovärdighet, originalitet, resonans och användbarhet tillämpas bättre (Charmaz, 2006, refererad i Lindgren, 2014b). Nedan presenteras de fyra faktorerna av Charmaz med tillhörande motivering och exempel relevanta för denna studie.

För att kunna visa på en *trovärdighet* i den gällande studien krävdes att analysen och dess resultat kunde visa på en djupgående kännedom om fenomenet. Det krävde även att data var tillräckligt omfattande för att resultatet skulle vara trovärdigt. Det skulle kunna bevisas att det fanns en genomgående systematik och logiska kopplingar mellan kategorisering, kodning och tematiseringen samt dess summering. Temana skulle även backas upp av bred empiri. Målsättningen med en trovärdig studie är att läsaren ska kunna bilda sig en egen uppfattning och hålla med studiens resultat, även om hen inte är insatt i ämnet (Charmaz, 2006, refererad i Lindgren, 2014b).

Originaliteten kräver att studien ska vara nytänkande (Charmaz, 2006, refererad i Lindgren, 2014b). Min motivering grundade sig på att EM 2022 var den senaste

turneringen inom en kategori där tidigare turneringar studerats av tidigare forskning som delgivits. Studien kunde därmed leda till nya insikter eftersom utvecklingen av mediebevakning ständigt förändrats. Analysen kunde även leda till nya insikter om mediebevakningen beroende på vilka teman som urskildes i medieinnehållet. Studien bidrog även till sociala och/eller teoretiska konsekvenser genom att den sa något om ett aktuellt mediefenomen. Könnsdiskrimineringen diskuteras ständigt och genom att belysa hur den uttrycktes i aktuell media kunde det underlätta utvecklingen framåt. Resultaten kunde även utmana rådande uppfattningar om att könnsdiskriminering antingen förekom eller inte förekom beroende på vad resultatet visade på.

Studiens nivå av *resonans* utgjorde en viktig kvalitetsfaktor (Charmaz, 2006, refererad i Lindgren, 2014b). Det här handlar om huruvida temana gav en rättvis bild av materialets bredd. Ifall ett fenomen som var sällan förekommande ändå utgjorde ett tema behövde den aspekten belysas, inte gömmas. En kvantifiering av förekomsten av könnsdiskriminerande innehåll gav en betydelsefull inblick för att presentera materialet rättvist. Även om exempelvis sex olika teman av könnsdiskriminering argumenterades förekomma sattes det i perspektiv till verkligheten ifall det förekom i enbart, säg, 4 % av samtliga artiklar.

Studien av Petty och Pope (2018) hade en optimistisk hypotes om en ny era för damsport som en röd tråd genom hela sin analys. Undersökningen var stundom övervägande optimistisk även om tidigare forskning inte stödde synpunkten. Det här är någon jag eftersträvade att undvika i den här studien. Ifall marginalisering förbises är det inte samma sak som att visa på en sanningsenligt minskad marginalisering. Att argumentera för att marginalisering är ett tecken på positiv diskriminering är inte heller samma sak som att verkligen visa att marginaliseringen minskat. Det som istället riskeras är att ord sätts mot ord, vilket delvis skulle åsidosätta forskningens syfte att objektivt undersöka ett fenomen med väl förankrad grund i tidigare forskning och identifierad problematik. Det här är något jag stundom upplevde att Petty och Popes analys gjorde och som jag i den här studien arbetade för att inte bidra till.

Den sista kvalitetsaspekten rörde *användbarheten*. Den avgör huruvida studien har bidragit med betydelsefull kunskap (Charmaz, 2006, refererad i Lindgren, 2014b). Eftersom könnsdiskrimineringen över tid har minskat i media kan den antas ha blivit svårare att upptäcka. Det innebär att könnsdiskriminering främst skulle förkomma i form av lågmälda, men könsnormerande, uttryck som ibland inte ens uppfattas som diskriminerande förrän man läst texten fler gånger och aktivt analyserat dess innebörd

(Wensing & Bruce, 2003). Studien hade som syfte att göra en djupgående analys av medieinnehållet för att kunna diagnostisera könsdiskrimineringens uttryck ur komplexa sammanhang. Därmed gick det argumentera att studiens användbarhet är hög: den blottade underliggande sociala processer. Huruvida analysen fick fram processer som inte synliggjorts tidigare var däremot mer tvivelaktigt, men inte omöjligt. Fortsatt forskning är även möjlig för det aktuella fältet. Studiens uppbyggnad går att applicera på andra tidningar och/eller andra damturneringar, exempelvis Världsmästerskapen i damfotboll som hålls sommaren år 2023.

3.5 Sammanfattning

Med en kvalitativ tematisk textanalys kunde avhandlingen fortsätta vidare till kärnan av arbetet, nämligen analysen av det kritiska fallet: The Daily Telegraphs bevakning av damfotbolls-EM 2022. Detta avsnitt bär studien vidare med valid forskning. Det innebar att studien utfördes med noggrannhet, precision och efter bästa förmåga. Samtidigt togs även studiens begränsningar i beaktande. Forskaren var medveten om att de egna begränsningarna även begränsade studien och att egna åsikter och den egna förståelsehorisonten kunde komma att påverka analysen. Egna åsikter hölls på avstånd, alternativt delgavs för att ge en transparens till de relevanta faktorer som påverkade analysens kvalitet. Målet var att nå ett resultat som låg i linje med avhandlingens intresse men som även utfördes i enlighet med den kvalitativa analysens kvalitetsaspekter och med hänvisning till tidigare forskning.

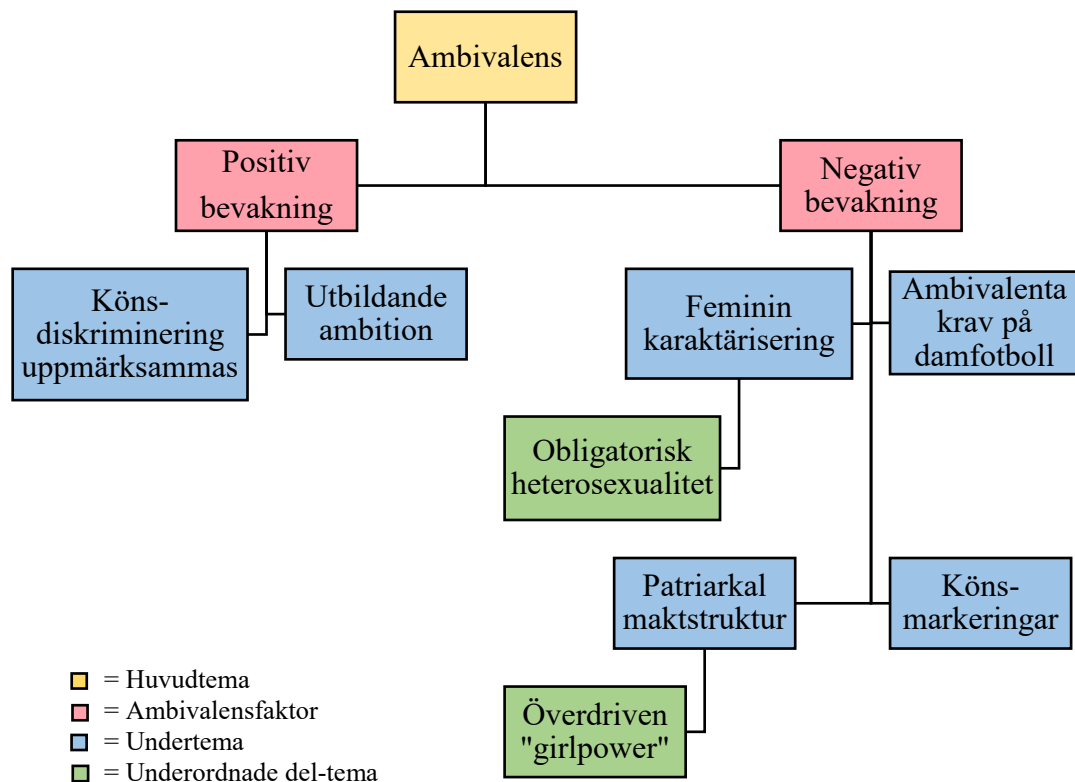
Härnäst presenteras den tematiska analysen av DT:s bevakning av damfotbolls-EM 2022. Kodningarna i de inkluderade artiklarna, data set, genomgår en djupgående analys som systematiskt leder fram till tematiseringen av förekommande teman kring könsdiskriminering. Analysens slutsatser presenteras i resultatanalysen tillsammans med forskarens överväganden och motiveringar av beslut.

4 Resultatanalys

I detta kapitel presenteras resultatet från den kvalitativa tematiska analysen av The Daily Telegraphs bevakning av EM 2022. Parallellt med resultatpresentationen görs även en resultatanalys. Resultatet baseras på tematiseringsprocessens utfall. Koderna som registrerats i DT:s artiklar har analyserats och tematiserats utgående ifrån vilken typ av könsdiskriminering de handlar om. Tematiseringen utgick främst från vad som framkom i koderna, men har även inspirerats av de sex oskrivna reglerna för hur könsdiskriminerande innehåll kan framträda i mediabevakning (Wensing & Bruce, 2003). Tematiseringen kan porträtteras som en förgrening av underteman tillhörande ett huvudtema (se Figur 1). Huvudtemat är den övergripande kategorin som analysen av mediebevakningen av EM 2022 i Daily Telegraph frambringat, medan underteman identifierar könsdiskrimineringens aspekter närmare.

Två underteman har även ytterligare underordnade del-teman. En överblick av analysens tematiska struktur presenteras nedan i figur 1. Huvudtemat är ambivalens, som tydliggör förekomsten av en ambivalent och tudelad bevakning av EM 2022 i The Daily Telegraph (Wensing & Bruce, 2003). Från det huvudtemat kunde två tydliga ambivalenta motsatser urskiljas i kodningsresultatet. Det fanns en positiv bevakning och en negativ bevakning. Det innebär att bevakningen lyfte upp könsproblematik positivt samtidigt som det även fanns inslag av könsdiskriminering. Undertemana har enligt den indelningen av motsatta tendenser i det analyserade materialet urskilts på följande vis: Under den positiva bevakningen finns undertemat Könsdiskriminering uppmärksammas och Utbildande ambition. Under den negativa bevakningen finns undertemana Könsmarkering, Feminin karaktärisering med det underordnade del-temat Obligatorisk heterosexualitet, Ambivalenta krav och Patriarkal maktstruktur med det underordnade del-temat Överdriven girlpower. Hur huvudtemat och undertemana framträder och vad de innehåller kommer att presenteras närmare nedan i avsnitt 4.1 – 4.3.

Bildanalysen presenteras inte separat utan tillsammans med resten av medietexten som utgör det analyserade materialet. Som tidigare motiverats är resultatanalysen av bildmaterialet tämligen kortfattad (se avsnitt 3.2.1). Förekomsten av könsdiskriminering i bildmaterialet faller in under de teman som identifierats även i brödtext.

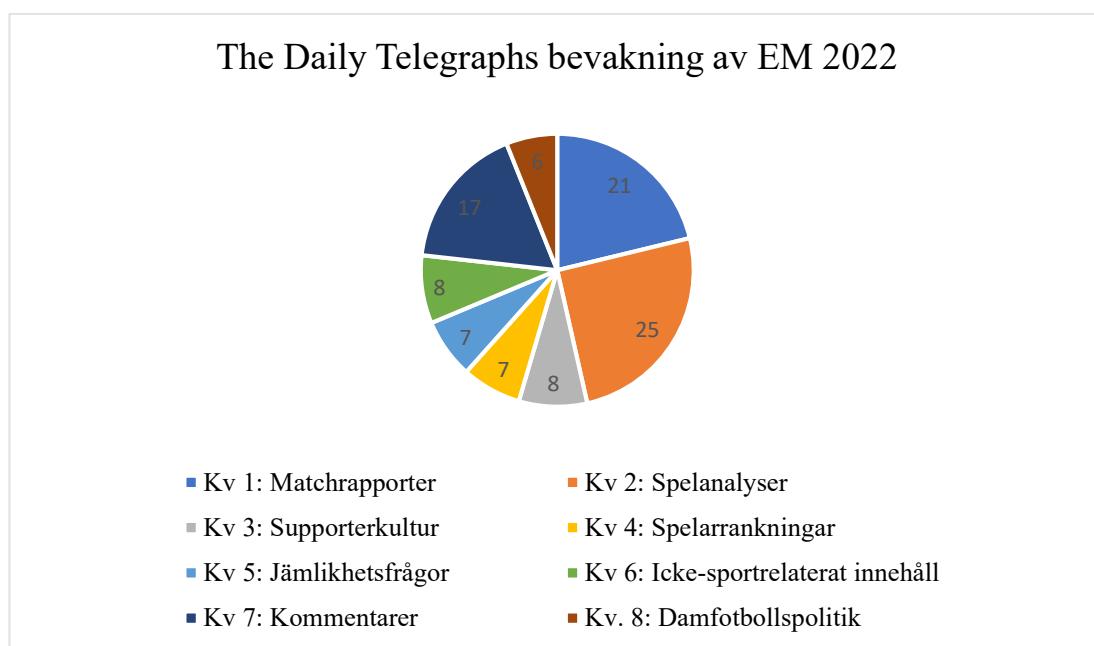
Figur 1*Temakarta*

Vad gäller bevakningens utformning utförde DT en omfattande bevakning. Artiklarna kodades enligt vilket typ av innehåll de bestod av för att möjliggör en kartläggning av hur bred bevakningen var. Enligt kodningsresultatet bestod det analyserade materialet föga förvånande till största del av spelanalyser och matchrapporter (se Figur 3). Det viktigaste som det här cirkeldiagrammet visar är emellertid inte hur många artiklar som kodades som vilket innehåll. Det viktigaste är hur pass färggrann diagrammet är, det vill säga hur mångfacetterad bevakningen var. I Figur 3 finns åtta kvoter, i bevakningen kunde alltså åtta kategorier urskiljas. Det här visar på en differentierande bevakning som täcker stora delar av nyhetsområdet. Det är ett positivt resultat i analysen över hur mediebevakningen utvecklats till att bli mer jämlik.

Av artiklarna skrevs 64 artiklar av män och 35 artiklar av kvinnor. En del artiklar hade även fler skribenter varpå de artiklarna inte kunde koda som enbart manliga eller kvinnliga. 35 % av artiklarna hade en kvinnlig skribent, vilket inte visar på en jämlik könsfördelning i mediebolagets sportsektion. På så vis är DT även aningen ambivalent i bevakningens kvalitet. Bevakningen är mångfacetterad, men arbetet har inte utförts av en sportsektion där könsfördelningen varit jämnviktig.

Figur 2

Artikelfokus i The Daily Telegraphs bevakning av EM 2022 (%)

4.1 Ambivalens

Ambivalens som en oskriven regel för hur könsdiskriminering framträder i mediebevakning uppkom som en ny regel i forskningen av Wensing och Bruce (2003). De menade att flera av de andra reglerna är så kallade äldre regler som funnits länge, medan ambivalensen i mediebevakning är ny. Helt i linje med deras forskning utpekade även analysen i denna empiriska studie ambivalensen som det singulara, mest framträdande huvudtemat i nyhetsmaterialet kring EM 2022. Ambivalensen rör motstridigheten som uppstår i att positiva observationer om damsport i medieinnehåll kommuniceras parallellt med könsförminsande innehåll (Christopherson et al., 2002; Duncan et al., 1994; Wensing & Bruce, 2003 samt källor refererade i Wensing &

Bruce, 2003; Duncan & Hasbrook, 1988; Eastman & Billings, 1999; Elueze & Jones, 1998; Kinnick, 1998; Vincent et al., 2002).

Avhandlingens empiriska studie inleddes med en viss hänsyn till risken att ingen könsdiskriminering alls skulle hittas. Det ledde till ett förslag på en alternativ analys, nämligen att undersöka hur mediebevakningen lyfte fram könsskillnader och försökte förbättra damfotbollens ställning. Under kodningsprocessen innebar detta att både positiva och negativa utsagor i texterna kodades. De positiva koderna markerade innehåll där bevakningen lyfte fram könsskillnader eller aktivt försökte förbättra damfotbollens ställning. De negativa koderna markerade innehåll där bevakningen visade sig vara könsdiskriminerande. De positiva och negativa koderna resulterade i att analysen onekligen kunde komma fram till något annat än att ambivalens var det absoluta huvudtemat i DT:s mediebevakning av EM i damfotboll år 2022.

Bevakningen var imponerande positiv samtidigt som den även i många avseenden var besvärande könsdiskriminerande. Ett exempel på när denna ambivalens syns i en och samma artikel är spelarpresentationen som publicerades dagen efter Englands EM-vinst. Artikeln innehöll både bevakning som förbättrade damfotbollens ställning och könsdiskriminerande bevakning, därav dess ambivalens (Garry et al., 2022b). De positiva koderna i artikeln hittades bland annat i hur professionellt spelarna presenterades och inblicken i deras spelarhistoria och intervjuer till tidigare medspelare för varje landslagsspelare. ”Leah Williamson joined Arsenal’s Centre of Excellence in 2006 aged nine and went on to become the youngest player to reach 100 appearances in Arsenal history” (Garry et al., 2022b, stycke 13). Det här citatet exemplifierar den sakliga och professionella tillbakablick på landslagsspelaren Williamson. Det ger läsare inblick i var hon började och hur hon utvecklades.

De negativa koderna i artikeln syns i hur spelarnas personlighet och sociala kunskaper värderas lika högt som deras elitframgång. De hyllas för att vara bra vänner eller glada. Det problematiska är hur mycket det framhävs i förhållande till deras prestationer på plan.

Jill is [...] without doubt still the first one I’d want in my dressing room this Sunday! A hectic mixture of pure unorganised chaos and the funnest, kindest heart! Jill has been filling dressing rooms with laughter for over 20 years but her presence and contribution on and off the pitch goes far further than that. (Garry et al., 2022b, stycke 37)

Helhetsuppfattningen av det blir lätt att det är av stor vikt att en kvinna inom sport helst ska vara trevlig samtidigt som hon är framgångsrik. Detta är en könsdiskriminering som passar väl in under temat feminin karaktärisering, det vill säga hur kvinnor i media gärna framställs med betoning på deras stereotypiskt feminina goda egenskaper, såsom sociala kunskaper. I artikeln placerades även två fotografier på varje spelare, ett fotografi från när spelaren var ung och ett fotografi från EM. Fotografier på dem som juniorspelare är lämpliga i sammanhanget. Trots det är 8 av de 23 spelarna porträtterade utanför fotbollskontext i sitt juniorfotografi, var av en av spelarna är uppklädd i prinsessklänning på sitt juniorfotografi (se Figur 2). Det här förstärker den feminina aspekten av spelarens ungdom. En liten, söt flicka som växte upp till att bli fotbollsspelare blir uppfattningen, istället för en ung fotbollsfantast som växte upp till elitspelare.

Figur 3

Juniorfotografi och EM-fotografi av Beth Mead.

Beth Mead

FORWARD/WINGER, ARSENAL

Källa: från “Our history-making Lionesses – by the people who know them best”, Garry et al., den 1 augusti 2022, The Daily Telegraph, stycke 32.

Merparten av ambivalensen i det analyserade materialet ser ut som i exempelartikeln ovan. Delar av en artikel belyser könsskillnader eller lyfter damfotbollen till jämlikhet, samtidigt som traditionsbunden sportjournalistik kastar en skugga över innehållet med konservativa könsstereotyper eller diskriminering som framträder implicit. Slutsatsen är att bevakningen gav en uppfattning om en vilja att göra bättre. DT uppfattas ha

arbetat aktivt för att förbättra bevakningen av damsport. Trots det finns fortfarande jobb kvar att göra eftersom tendenserna till könsdiskriminering fortfarande förekommer i viss mån parallellt med det positiva innehållet.

Nedan kommer underteman till huvudtemat ambivalens att presenteras. Avsnitt 4.2 går djupare in på det positiva undertema som kunde urskiljas. Orsaken till varför bevakningen anses vara ambivalent, det vill säga förekomsten av fortsatt könsdiskriminering, är föremål för avsnitt 4.3. Här presenteras och analyseras de negativa undertemana. Eftersom studiens primära mål var att undersöka könsdiskrimineringen sätter resultatanalysen större tyngd och mer utrymme på de negativa undertemana.

4.2 Positiv bevakning

Vartefter kodningsprocessen framskred upptäcktes en hel del fall av könsdiskriminering, varpå dokumenteringen av de positiva koderna avslutades stegvis. De ansågs i det skedet inte vara befogade längre eftersom avhandlingens resultat ansågs kunna besvara den primära forskningsfrågan, nämligen förekomsten av könsdiskriminering. Trots att kodningen av positiva kategorier avslutades hann 54 koder registreras och en mättnad i innebörderna uppstod. Dessa beskriver på olika sätt hur bevakningen lyfter fram könsproblematik, kommenterar könsskillnader och orättvisor eller utbildar läsarna om damfotbollens historia och utvecklingen av damfotboll. Det förekom imponerande positivt innehåll där bevakningen föreföll transparent genom att kommentera och lyfta fram orättvisor som fortfarande förekommer inom damfotboll. Den positiva upplysningen kan delas in i två kategorier. Den första kategorin är hur könsdiskrimineringen uppmärksammades och den andra är den utbildande ambitionen.

4.2.1 Könsdiskrimineringen uppmärksammas

DT uppmärksammade könsdiskriminering genom att belysa skillnader mellan dam- och herrfotboll samt genom att peka ut orättvisor som fortfarande förekommer. Bevakningen gav även utrymme för åsikter om könsdiskriminering som framkom i intervjuer samt klagomål från fotbollsförbund eller tränare. Ett exempel på detta är hur DT i en kommentar av journalisten Luke Edwards kritiserade det engelska fotbollsförbundet för att ha missuppfattat hur stort intresse det fanns för damfotbollen

(Edwards, 2022f). De hade bokat för små arenor i förhållande till efterfrågan på biljetter för flera matcher: ”There is no exaggeration in saying a stadium at least twice the size should have been on offer for a European semi-final. A trick has been missed as well as bums on seats” (Edwards, 2022f, stycke fyra). Med det här menades att EM gick miste om större synlighet och en större publik. Även om det var ett misstag från fotbollsförbundet visar det på att de inte hade höga tankar om dam-EM. Att DT lyfter fram detta synliggör den underliggande könsdiskrimineringen och misstagen som medföljer och hur det drabbar damfotbollen.

DT lyfte i en annan artikel även fram konflikten som uppstod när det svenska landslaget hävdade att Uefa hade satt in mindre resurser för Var-beslut³ jämfört med herrarnas motsvarande turneringar. Det innebär att det finns färre kameror som bevakade dam-EM enligt svenskarna. DT citerade Sveriges huvudtränare Peter Gerhardsson:

If they drew the line incorrectly, then [somebody] is incompetent at their job. Talking about the cameras, there shouldn't be a difference whether it's women's or men's football. It's not good enough that there are goals that are disallowed that way when Var is incorrect. (Garry, 2022b, stycke sju)

Utan att ta ställning till frågan lyfter DT på det här sättet fram en konflikt som berör könsdiskriminering. Det synliggör situationer där eventuella fel har begåtts och låter läsarna själva tolka situationen. Det här ger sporten möjlighet att utvecklas, eftersom Uefa blir tvungen att ta ställning till de konflikter och klagomål som de utsätts för. De måste kunna försvara sig eller be om ursäkt för misstag de gjort. Kraven på Uefas jämlikhet ökar tack vare att medier som DT bevakar händelseförloppen. Det här fallet är på så sätt ett exempel på hur mediebevakningen genom att lyfta fram könsdiskriminering kan hjälpa jämlikheten i damsport att utvecklas.

4.2.2 Utbildande ambition

Den andra kategorin av positiv upplysning handlar om hur DT har en utbildande ambition. Parallellt med sin bevakning av EM ser journalisterna nämligen till att även bidra med allmänbildande fakta som hjälper icke-insatta läsare att förstå damfotboll och dess historia bättre. Det här kan exemplifieras med en artikel över målvaktsteorier

---

³ VAR= Video Assistant Referee, assisterande videodomare.

som DT gjort. De presenterade skillnaderna mellan herr- och dammålvakter och motiverar hur damerna gör färre fel samtidigt som de vaktar ett mål som är större för dem i förhållande till kroppsstorlek jämfört med vad målet är för herrmålvakter.

For some on-lookers, the ‘solution’ seems simple: Reduce the goal size for women’s football. After all, the goal dimensions for a standard football goal were designed for men. Notably, other sports make adjustments for the differences between the sexes, such as athletics where hurdles on the track are shorter for women. [...] But many in the women’s game feel the idea is demeaning, let alone hugely impractical and – with the right coaching – unnecessary. (Garry, 2022a, stycke nio)

Genom att ha intervjuat flera experter i artikeln lyckas DT bringa klarhet i en pågående konflikt som till viss del utsätter dammålvakterna för större krav än deras manliga kollegor eftersom de vaktar ett större mål i förhållande till sin kroppsstorlek. Samtidigt försvaras även dammålvakternas skicklighet. Statistik presenteras som visar på att dammålvakterna genom åren presterat bättre än herrmålvakterna. Artikeln ger läsarna en pedagogisk genomgång och insikt i åsikterna bland ämnesexperter. Det utbildar läsarna till förståelse av damfotbollens utformning, kultur och mentalitet. Det här ger damfotboll bättre möjlighet att stå på egna ben och inte bli jämförd med herrfotbollen konstant. Genom att ge läsarna större inblick i hur damfotbollen är uppbyggd skapas ett intresse som förbättrar damfotbollens ställning i förhållande till herrfotboll. Tidigare forskning har argumenterat att fall av icke-sportrelaterat innehåll kan vara motiverat för att ge läsarna mer bakgrundsinformation om spelare. Det skulle enligt forskarna underlätta spelarnas elitstatus och kändisskap (Cintron et al., 2019; Petty & Pope, 2018). För att undvika fall av icke-sportrelaterat innehåll som kan angränsa till könsdiskriminering enligt Wensings och Bruces forskning (2003) kan media istället använda sig av bakgrundsinformation till damfotbollen generellt för att ge läsarna en starkare anknytning till fotbollen.

Mediebevakningen ger även korta kommentarer som förankrar dagens damfotboll till hur det sett ut i historien. De presenterar landslag genom att nämna hur det gått för dem i tidigare elitevenemang och pekar på skillnader mellan hur damfotbollen såg ut förut. ”Two-time world champions Germany were victorious over England when they last met in the final in 2009, back in an era when the English side were only semi-professional and the full-time Germans were dominating the sport in Europe.” (Garry, 2022c, stycke 18). Med den här pedagogiska metoden skapas ökad förståelse bland läsarna samtidigt som tidningen visar att de har kunskap om ämnet som den bevakar

(Petty & Pope, 2018). Istället för att konstant jämföra damspelare med herrspelare lyfts damfotbollens egen historia fram.

Det analyserade materialet visar på en ökad vilja att bevaka damfotbollen korrekt. DT har ansträngt sig i att göra en omfattande bevakning och inkludera både grafik och statistik i både matchrapporter och spelaranalyser. De har varit förberedda inför EM-perioden med förhandsplanerade insatser såsom överblickande fotbollsanalyser. Samtidigt har de även varit aktiva under periodens gång i sin bevakning av stämningen runt fotbollen genom att rapportera om konflikter och presentera spelaranalyser. Det här visar på en tydlig målsättning och ett aktivt arbete för förbättrandet av kunskap om damfotbollen samt dess rykte. DT försöker bevisa att de står på damsportens sida och att de gjort den förändring i sitt arbete som krävts för att undvika gamla medietraditioner inom sportmedia. Tyvärr är de positiva aspekterna däremot inte helhetsbilden av det analyserade materialet. Närmast fortsätter resultatanalysen med en analys av de negativa temana som urskilts i DT:s bevakning av EM 2022.

4.3 Negativ bevakning

I detta avsnitt kommer den negativa bevakningen av EM 2022 att presenteras. Det innebär det resultat som visar på att den finns olika typer av könsdiskriminering i det analyserade materialet. Vilken typ av könsdiskriminering som förekommer samt vad som motiverar förekomsten av dem presenteras i kapitlen nedan. Det här är en del av resultatanalysen som ger det ingående och detaljerade svaret på avhandlingens primära forskningsfråga. Trots resultatanalysen av den positiva bevakningen innehåller det analyserade materialet även könsdiskriminering, som nedan delats in i teman enligt tematiseringsprocessen. Den negativa bevakningen är således den andra ambivalenta faktorn som står i motsats till faktorn positiv bevakning. Dessa två motsatser lägger grunden för förståelsen av resultatet av det analyserade materialet. De förklarar varför ambivalens är huvudtemat. Efter att i avsnitt 4.2 ha presenterat den positiva bevakningen går avhandlingen nu vidare till att presentera och analysera den negativa bevakningen.

4.3.1 Könsmarkeringar

Termen könsmarkering är bekant från tidigare forskning. Det är ett tema genom vilket damsport placeras på sidolinjen om herrsport (Wensing & Bruce, 2003). Temat

identifierar en överdriven användning av könsmarkering, vilket innebär att herrfotboll i de flesta fall benämns könsneutralt medan damfotboll otillbörligt beskrivs med könsmarkering. I det analyserade materialet kunde fenomenet identifieras. Ofta identifierades EM 2022 som *damfotboll* även om det var givet vilket kön det handlade om.

Ordet *woman* samt böjningar av ordet förekommer 493 gånger i DT:s 106 artiklar. Enbart 18 av artiklarna innehåller inte ordet. Det här kunde krasst innebära att dam-EM 2022 könsmarkeras i 83 % av artiklarna i DT:s bevakning. Så är inte fallet givetvis, eftersom en enkel ordsökning i samtliga artiklar inte avgör ifall varje individuell förekomst av ordet förekommer i sammanhanget att könsmarkera damfotboll. Det är däremot inte desto mindre en hög andel. Överflödiga könsmarkering av bevakningen förekom ofta i det analyserade materialet. När damfotbollens prestationer utmärktes med superlativ förtydligades ofta kontexten av ett ”för både herr- och damfotboll”, istället för att könsneutralt använda de beskrivande superlativerna. Det var enbart vid två tillfällen som det analyserade materialet könsneutralt använde superlativ som beskrev en damspelare eller ett damlandslag som bäst inom en kategori utan att det förtydligades med ”inom damfotboll” eller med ”för både dam- och herrfotboll”.

I tematiseringen av könsmarkeringar har denna avhandling även inkluderat fler kategorier av koder som faller in i ett liknande sammanhang som den redan identifierade könsmarkeringen, men som inte identifieras av termen enligt tidigare forskning. Det här rör benämningar (som behandlats i kap. 2.3.5 i studiens referensram). Benämningar ses i denna avhandling som ett undertema till könsmarkeringar. Benämningar inom damfotbollen könsmarkerar nämligen också sporten. Ett exempel på detta är den flitigt använda benämningen *Lionesses* för att benämna det engelska damlandslaget.

Benämningen *Lejoninnor* har framhävts som en positiv benämning i tidigare forskning (Petty & Pope, 2018), men det motsägs i andra studier (Cintron et al., 2019; Kaelberer, 2018; Wensing & Bruce, 2003). Ordet *Lioness* och böjningar av ordet förekommer 219 gånger, i 75 artiklar. Det är 71 % av artiklarna. I ett fåtal fall benämndes herrlandslaget även som *Lejon*. Argumentet att *lejoninnor* är en logisk motsvarighet till herrarnas benämning *lejon* håller däremot inte. Tidigare forskning har nämnt att herrlandslaget vedertaget kallas främst för *England*, inte *Lejon* (Petty & Pope, 2018). *Lejoninnor* blir också problematiskt när det används i bredare kontexter. Damspelarna beskrivs i det analyserade materialet använda sina klor eller ha klös. Det

här är ytterligare en aspekt av varför lejoninor är en problematisk benämning. Beskrivningar av spelare som kattedjur innebär en angränsande sexualisering, vilket är ett annat tema i det analyserade materialet. Jag har svårt att föreställa mig att herrspelare lika snabbt skulle jämföras med ett klösande kattedjur.

Den feminina könsmarkeringen hjältinna (*heroine*) förekommer 7 gånger, jämfört med det könsneutrala hjälte (*hero*) som förekommer 12 gånger. Det innebär att DT könsmarkerar damfotbollen som feminin i 37 % av fallen där någon beskrivs som en hjälte.

Kvalificeringen mellan när en könsmarkering eller benämning innebär en könsdiskriminering blir svår när man tar citat i nyhetstexterna i beaktande. Exempelvis förekommer ordet *girl* och böjningar av ordet 113 gånger, i sammanlagt 28 artiklar. Av dessa kodades 13 fall som en förminskande benämning av fotbollsspelarna. I övriga fall hänvisade ordet tjej till barn, inte till vuxna kvinnor. Användningen av benämningen ”tjejer” i tal om en vuxen kvinna har i tidigare forskning identifierats som infantilisering av kvinnor i sportmedia (Cintron et al., 2019; Wensing & Bruce, 2003). Även i DT kan samma slutsats dras, även om tematiseringen kopplat infantiliseringen till könsmarkeringar. Därmed är även infantilisering ett undertema under temat könsmarkering. Infantilisering är ett begrepp som beskriver varför en del benämningar är problematiska. Att kalla en vuxen kvinna för tjej infantiliserar henne till att vara något mindre eller yngre än en vuxen människa, framförallt mindre än en elitidrottare.

12 av de 13 fallen som kodades kunde däremot konstateras ha förekommit i citat. Det här är var identifiering av huruvida en infantilisering har förekommit eller inte blir svår. DT beskrev alltså aldrig damspelarna eller andra vuxna kvinnor som tjejer på eget initiativ, utan enbart i fall där en intervjuad person använde ordet. Av dessa fall var merparten citat av damspelarna själva eller av deras tränare. Att kalla vuxna kvinnor eller professionella elitspelare för tjejer är inte desto mindre förminskande, men det är lättare att argumentera för att ingen könsdiskriminering skett från tidningens håll. Däremot vill jag hävda att trots benämningen förekommit i ett citat av en utomstående person är det fortsättningsvis en journalist inom mediebolaget som valt att inkludera citatet i sin artikel och reproducera infantiliseringen. På så vis förmedlas en acceptans till den sortens retorik inom fotbollskulturen. Trots att DT inte formulerat en könsdiskriminering själva är det de som är ansvariga för att dela den vidare genom sina artiklar. Slutsatsen dras med hänvisning till att forskning visat att

nyhetsmedia är ansvariga för hur de påverkar könsskillnader i sportsammanhang (Cunningham, 2003).

Det enda fallet där en spelare beskrevs som en tjej finns i en analys av spelaren Ellen White. Journalisten Luke Edwards ifrågasätter ifall White gått förbi sin bästa tid som spelare och nu borde bänkas: "She was the golden girl of England's World Cup campaign and one of the world's most feared centre-forwards, but is Ellen White still the country's most reliable source of goals?" (Edwards, 2022a, stycke ett). Att kalla en spelare för *golden girl* är förminskande i och med bruket av termen tjej. Att benämningen också starkt påminner läsaren om den amerikanska komediserien Pantertanterna (*The Golden Girls*) gör inte benämningen mer lämpad för sammanhanget. Termen *golden girl* är i många fall bekant när det gäller en kvinna som blivit oväntat framgångsrik i ung ålder. Det är använt i artikeln som en positiv benämning men könsmarkerar ändå Whites framgång som duktig för att vara tjej. Det ger inte heller den professionella värdighet som Whites framgång förtjänar, utan associerar hennes framgång till en benämning för populärkultur och såpoppor.

4.3.2 Feminin karaktärisering

Temat feminin karaktärisering har fått inspiration av hur det tagits upp av den tidigare forskningen (Wensing & Bruce, 2003). Deras forskning beskriver förekomsten av feminina uttryck och karaktäriseringar som framhäver en "lämplig" kvinnlighet enligt könsnormer och -stereotyper. Detta kan vara artiklar som fokuserar på sportutövarens feminina sidor, både emotionellt och fysiskt (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Den feminina karaktäriseringen framkom genom en rad av koder som kunde igenkännas i Wensing och Bruces oskrivna regel. Användningen av temat för denna analys har däremot en bredare betydelse. Jag inkluderar nämligen även koder som kan identifieras som ett förtryck av kvinnor, det vill säga sådan typ av könsdiskriminering som inte automatiskt skulle kategoriseras som feminin karaktärisering enligt tidigare forsknings kategorisering. Förtryck identifieras i det analyserade materialet som förminskande innehåll, irrelevanta kommentarer om ålder och annat medieinnehåll där personer i artiklar främst beskrivs som kvinnor och i andra hand som en elitidrottare eller tränare.

Ett exempel på den feminina karaktäriseringen i DT är hur damlandslaget överhängande ofta beskrevs fira vinster genom att dansa, kramas och sjunga. "Celine

Dion's 'River Deep, Mountain High' is said to have been one of the very first songs played in the team's Wembley dressing room as they danced around in a team singalong." (Garry & McElwee, 2022a, stycke elva). Att beskrivas som att fira med dans och sång är inte diskriminerande i sig. Däremot blir det ytterligare ett karaktärsdrag till listan av hur kvinnor alltid beskrivs. Att dansa och sjunga förstärker uppfattningen av det stereotypiskt kvinnliga: det vackra, mjuka och snälla (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Att se någon dansa handlar i grunden om estetiken i vackra rörelser samtidigt som att höra någon sjunga handlar om estetik i att höra vackra toner. Estetik är alltför ofta det som identifieras som kvinnligt, vilket förstärks i den feminina beskrivningen av firandet.

Det feminint estetiska framträder även när spelarnas prestationer på plan beskrivs som vackra. Ett citat av Frankrikes tränare Corinne Diacre som valdes att tas med i en artikel beskriver det tyska landslaget: "We came up against a beautifully athletic team" (Garry et al., 2022a, stycke 16). Det här är problematisk på samma sätt som hur damspelarna beskrivs fira. Ett vackert lag är ingen dålig beskrivning, men det stereotypiskt kvinnliga har länge medfört svårigheter för kvinnliga elitidrottare på grund av att de inte tas på allvar på grund av stereotyperna. Därför behövs färre kvinnostereotypiska beskrivningar för att göra sport mer könsneutralt. Synonymerna som används för att beskriva en springande spelare hjälper inte till i detta avseende. "Russo did not run on to the pitch, she bounced on. [...] Within seconds of coming she had galloped away down the right" (Edwards, 2022e, stycke sju och nio). En studsande eller galopperande spelare ger inte samma seriösa intryck av vare sig sporten eller spelaren som eventuellt mer könsneutrala eller maskulina synonymer till att springa skulle kunna ge (Elliott, 2019, refererad i McConnell et al., 2022). DT gör ett könsdiskriminerande val när de väljer vilka synonymer de använder för att beskriva en springande damspelare. Fall som ovanstående kan också identifieras som användning av feminint karaktäriserande synonymer som innebär en könsdiskriminering i mediebevakning.

Känslouttryck för fotbollens passion inkluderade ofta terminologi om hjärtan. När en sådan terminologi upprepas ofta blir helheten följaktligen likadan; värme, kärlek och hjärtekross. I en kommentar beskrivs en spelare känna kärlek för en speltaktik, vilket i sammanhanget är obefogat. "But with Lucy Bronze's love of bombing on up the pitch I think England's vulnerability is going to be down the right-hand side." (Hayes, 2022, stycke 18). En tydlig feminin karaktärisering. "How England fell in love

with the Lionesses” (Brown, 2022a, rubrik). Att beskriva hur duktigt ett damlandslag är genom att beskriva hur nationen blev förälskade i dem är en feminin karaktärisering enligt hur jag definierat temat i enlighet med tidigare forskning (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003).

Det är problematiskt på grund av att det stärker uppfattningen om den stereotypiskt feminina karaktären. Samma typ av feminin karaktärisering syntes även i bildmaterialet. Många fotografier som valts att illustrera artiklarna porträtterar spelarna som firar genom att kramas och som ler stort. På ett fotografi håller två spelare om varandra och ler mot kameran (se Figur 4). Sammanhanget till fotografiet var en artikel som beskrev hur det engelska landslaget hade burit sig åt för att nå EM-guldet. Det vänskapliga fotografiet var på så vis inte motiverat i sammanhanget på annat vis än genom bildtexten ”England are a tight-knit group” (McElwee & Garry, 2022b, bildtext till artikelns andra fotografi). Landslagets goda sammanhållning och lagspel kan enligt bildtexten alltså motiveras med en porträttering av spelarna som leende kramas. Det här är en feminin karaktärisering av hur lagspel porträtteras inom damsport.

Figur 4

Feminin karaktärisering av sammanhållning.

Källa: från artikeln "Marshmallows and magic: How European champions England got a taste for glory", McElwee & Garry, den 1 augusti, 2022, The Daily Telegraph, stycke 4, Getty Images.

En annan intressant kategori som framkom handlade om den bekanta kvinnliga självuppoffringen. Följande citat handlar om spelarnas karaktärsdrag. "to deny herself a hat-trick, is a measure of just the kind of player Russo is" (McElwee, 2022a, stycke 11). Tonen i artikeln är berömande. Istället för att själv ta plats låter Alessia Russo lagets bästa gå först och beröms för självuppoffringen. Det är de facto en självuppoffring, men eventuellt en ganska given en med tanke på att fotboll är en lagsport. Spelarens feminina karaktärsdrag av att vara självuppoffrande lyfts ändå fram och hyllas. Att speciellt damspelare beskrivs ha självuppoffrande karaktärsdrag är inget nytt fenomen. Tidigare forskning har visat på att en självuppoffrande kvinna framhäver den lämpliga och stereotypiska kvinnligheten i mediebevakning av damsport (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003).

Utöver ovanstående exempel finns också en enhetlighet i känslor som lyfts fram i artiklarna. De särskiljer sig i tematiseringen som ett undertema till feminin karaktärisering, nämligen "feminin emotion och socialitet". Det här syftar på sådan feminin karaktärisering av damspelare eller kvinnliga tränare som beskriver stereotypiskt feminina känslor och lyfter fram lämpliga sociala kunskaper (Elueze &

Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Jill Scott beskrivs i ett citat i en artikel: "the funnest, kindest heart!" (Garry et al., 2022b, stycke 37). Damspelarnas goda sociala kunskaper framhävs ofta i beskrivningar om deras personlighet eller samarbetsförmåga i det analyserade materialet. Att vara en glad spelare som höjer stämningen för laget upphöjs i spelaranalyser till samma nivå som en tekniskt skicklig spelare på plan.

Den engelska huvudtränaren får mycket uppmärksamhet för hennes skickliga arbete med landslaget. Hon beskrivs ofta som saklig och strikt och syns sällan hurra eller göra andra emotionella utspel från tränarbänken under en match eller i intervjuer. Däremot beskrivs hon ändå ha värme när det gäller att få nationen på fall. I en av DT:s artiklar som i enlighet med temat feminin karaktärisering är rubricerad "How England fell in love with the Lioness" skrev journalisten Oliver Brown den 28 juli 2022: "But it has required somebody of Wiegman's charisma and warmth to engage the entire country in the cause" (Brown, 2022a, stycke 19). Plötsligt är Wiegman en karismatisk och varm tränare.

Dessa feminina karaktärsdrag och lämpliga emotionella och sociala kunskaper beskrivs enligt citatet vara orsaken till hur hon fångat hela nationens intresse för damfotbollen. Istället för att framhäva hennes val av marknadsföring eller hur hon uttrycker sig i intervjuer beskrivs hennes lyckade framgång alltså bero på hennes goda kvinnliga egenskaper. Andra känslor som beskrivs är det "spelöga" och taktik som kännetecknar fotboll som en naturlig del men som i det analyserade materialet lyfts fram som en typ av feminin "bitchighet". Att ha attityd på plan och vara lite fräck särskiljs istället för att identifieras som en naturlig del av spelet. Känslobeskrivningarna inkluderar även en hel del uttryck för att trösta varandra och vara nervösa, också de är utmärkta beskrivningar av en passande feminin karaktär (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003).

Förtrycket av kvinnor framträder i det analyserade materialet främst genom hur personer inom damfotboll i första hand beskrivs som kvinnor och i andra hand som damspelare eller tränare. Det här görs inte alltid bokstavligt, utan med hjälp av beskrivningar eller irrelevant information som framträder främst på grund av att objektet i artikeln är en kvinna. Tränarna för damlandslagen beskrivs i de flesta fall sakligt. Ett återkommande fenomen är däremot att de kvinnliga tränarnas ålder framträder vid ett flertal tillfällen. Förekomsten är irrelevant för innehållet och förekommer aldrig när tränarnas manliga kollegor omnämns. Det här ger sken av att

åldern är mer relevant när det handlar om en kvinna. Uppfattningen som artiklarnas omnämnda av ålder ger är att tränarnas ålder spelar en roll för deras prestation ifall de är kvinnor. Vad som avses förblir osagt; att påminna om en landslagstränares ålder kan både vara en metod för att framhäva erfarenhet och en förklaring till deras brist på nytänkande. Ingendera framträder i artiklarna där Englands och Tysklands kvinnliga landslagstränares åldrar framträder. Siffran finns enbart med som en kuriositet tillämpad särskilt för de kvinnliga tränarna. Det här följer tidigare forsknings observationer om hur icke-sportrelaterade aspekter ges utrymme i sportmedia om kvinnor (Higgs & Weiller, 1994; Jones et al., 1999; Pirinen, 1997; Weiller & Higgs, 1999, refererad i Wensing & Bruce, 2003).

Ovan nämnda exempel är problematiska. De är tydliga exempel på det som Wensing och Bruce framhållit som förminsande beskrivningar som missgynnar kvinnor inom elitsport. Det här är metoder som kvarhåller kvinnor i den patriarkala positionen trots att de är elitsportutövare (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Vid en kumulation av det analyserade materialet skulle i detta avseende könet synas tydligt. Det vore inte svårt att förstå att sportbevakningen handlar om damsport ifall man läste texten utan att veta vilket kön det handlade om.

Trots problematiken finns även en annan infallsvinkel till den feminina karaktäriseringen. Ifall den kvinnliga beskrivningen av att fira är att dansa, sjunga och kramas, vad är då den maskulina? Eventuellt att vråla, visa upp en segergest, dunka varandra i ryggen. Är en kumulation av resultatet som visar att det går att urskilja feminina beskrivningar övervägande negativt? En del av de koder som framkommit i det analyserade materialet som innehåller feminin karaktärisering är samtidigt ställningstaganden som beskriver damfotbollen som väldigt olik herrfotbollen – på ett positivt sätt. Det analyserade materialet innehåller kärlekshyllningar från fotbollssupportrar. Trots att det här är något som under temat feminin karaktärisering identifierats som negativt för damfotbollens jämlikhet är det även ställningstaganden för att utveckla damfotbollen till att ha en mer inkluderande publik jämfört med herrfotbollen.

Damfotbollen hyllas för att vara olik herrfotbollen just på grund av den vänskapliga attityden, glädjen, värmen och den familjevänliga publikmiljön. Den feminina karaktäriseringen är problematisk på grund av att den missgynnar damspelarna från den elitstatus som herrspelarna har, men den framhäver även

damfotbollen som bättre än herrfotbollen genom att beskriva damfotbollen som olik herrfotbollen. I det analyserade materialet kan denna särskiljning urskiljas i förekomsten av feminin karaktärisering i bevakningen av EM 2022. Damfotbollen jämförs med herrfotbollen och olikheterna framträder som positiva särdrag. Det innebär en feminin karaktärisering av damfotbollen – men framställs som att det vore att föredra. Det här kommer att behandlas vidare i avhandlingens diskussion (se kapitel 5).

Tematiseringen av DT:s bevakning blir i dessa ovan nämnda avseende problematisk. Jag kan urskilja hur DT försöker framhäva damfotbollen som olik herrfotbollen. DT presenterar damfotbollen som bättre än herrfotbollen med hjälp av feminin karaktärisering. Exakt den typ av karaktärisering i media som tidigare forskning har pekat ut som klara exempel på könsdiskriminering. Det blir på så vis svårt att urskilja huruvida bevakningen är könsdiskriminerande eller inte, eftersom faktumet kvarstår att DT utför en feminin karaktärisering som tidigare forskning bevisat missgynnar damsport i dess utveckling.

4.3.2.1 Obligatorisk heterosexualitet

Som ett undertema till den feminina karaktäriseringen har även obligatorisk heterosexualitet infogats. Det här är ett tema som även tidigare forskning identifierat som ett könsdiskriminerande inslag i damsportmedia (Wensing & Bruce, 2003). Jag väljer att inte identifiera temat som ett eget tema parallellt med de övriga utan som ett undertema till den feminina karaktäriseringen eftersom dessa två hör ihop. Den feminina karaktäriseringen kännetecknas av hur spelarna beskrivs med feminina begrepp medan den obligatoriska heterosexualiteten kännetecknas av när spelarna beskrivs med sexualiserande, objektifierande eller heterosexuella termer som mödrar eller fruar till män. Det här undertemat passar bäst in under den feminina karaktäriseringen på grund av typen av koder som bygger upp undertemat.

Till fotbollens matchkläder hör för damer shorts som är kortare än herrarnas. Bildinnehållet som visar detta är inte en del av DT:s egen agenda att sexualisera damspelarna, men det blir automatiskt en del av det. Samtidigt ligger en del av ansvaret för att motverka sexualisering fortsättningsvis på mediebolagets bord eftersom de väljer vilket bildinnehåll de publicerar. Temat obligatorisk heterosexualitet är på det sättet svårdefinierat, eftersom det i många fall är svårt att avgöra om sexualiseringen härstammar från tidningen, tillfälligheter eller andra aktörer. I fallet med

matchkläderna är det andra aktörer som är källan. Den obligatoriska heterosexualiseringen som tema i avhandlingens analys är inte stark, men den bör nämnas. Det innebär att antalet kodningar inte är många och de enskilda fallen är inte tunga fall av temat. De flesta fall som underbygger temat kan tolkas både som sexualisering och som neutrala. Med detta vill jag understryka vikten av att de tolkningar jag gjort i min analys inte nödvändigtvis är definitiva, utan presenterar ett alternativ i förståelsen av hur könsdiskriminering ges utrymme i modern mediebevakning av damsport. Analysen av materialet jag gjort visar att det finns för många fall av ”eventuell sexualisering” för att de ska gå att avfärda som irrelevanta för avhandlingens resultat.

Englands vinst i finalmatchen resulterade i att spelaren Chloe Kelly drog av sig matchtröjan och svingade den ovanför huvudet i en segergest (se Figur 5). Detta ögonblick fångades på otaliga kameror och användes i åtta artiklar i DT. Hur ofta ögonblicket återgavs i artiklar liknar andra fall som tidigare forskning analyserat som sexualiserande. Det är heller inte ovanligt att lättklädda kvinnor får mer medieutrymme (Bissell & Duke, 2007). Frågan är ifall detta ställningstagande av DT är sexualisering. De kunde ha valt andra ögonblick från firandet för sina publiceringar, men samtidigt kunde även det ha tolkats som ett ställningstagande i sexualisering. Kellys firargest hänvisades nämligen i DT vara ett återskapande av Brandi Chastain firargest från år 1999 när hon drog av sig matchtröjan. Att en kvinna firar i sportbh blev då en del av rörelsen för kvinnlig frigörelse. Att negligera Kelly samma beteende i DT kunde följaktligen uppfattas som ett nertystande av händelsen.

Figur 5

Chloe Kellys firargest.

Källa: från artikeln ”The Lionesses aren’t the same as male footballers – they are far better”, Shilling, den 31 juli 2022, The Daily Telegraph, rubrikfotografi, fotograf icke omnämnd.

Däremot förekommer flera situationer i det analyserade materialet där fokus landar på spelarnas utseende. Det tar sig uttryck i kommentarer om långa ben eller enhetliga frisyrier: ”her long legs and athleticism giving her another weapon as she can get in behind if you leave space for her to run into” (Edwards, 2022d, stycke åtta). “And with their uniformly sensible hairdos, they actually look like a team, rather than a gaggle of vainglorious prima donnas” (Shilling, 2022, stycke sex). Båda citaten hänvisar till spelarnas utseende. I det första citatet används ett stereotypiskt kvinnligt ideal för att motivera spelarens snabbhet. I det andra citatet framträder lagets sammanhållning främst genom deras enhetliga frisyrier, vilket enligt Shilling är en metod genom vilken landslaget undviker att se ut som ”primadonnor”.

Med andra ord är det enda som skiljer ett fotbollslandslag från primadonnor enhetliga frisyrier, enligt DT:s journalist. Trots att rubriken för det andra citatets artikel är ”The Lionesses aren’t the same as male footballers – they are far better”, blir hänvisning till frisyrier en ambivalent faktor för den jämlikhet journalisten försöker förmedla. Denna ambivalens är ett exempel på den definition av ambivalensen som utgör huvudtemat för resultatanalysen (se avsnitt 4.1). Även om frisyrierna nämndes som en jämförelse till hur elitspelare på herrsidan sköter sina frisyrier är formuleringen ogenomtänkt.

Formuleringen innebär att damspelare uppfattas bedömas till stor del beroende på sitt utseende, något som är ett välbekant fenomen redan från tidigare forskning samt en feminin karaktärisering.

Fotografier som används i artiklarna är till stor del sakliga, men även här syns en tendens att favorisera fotografier där shortsens är upphalade, spelarna kramas, ler stort eller motståndare drar i varandras kläder som innebär att mer hud syns (se Figur 6). Det här är ett exempel på fotografier som ger artiklarna ett mervärde i form av häftiga händelser på plan eller känslouttryck. Det är med andra ord ett logiskt val av fotografi. Samtidigt blir mängden av sådana fotografier ett uttryck för obligatorisk heterosexualitet. Figur 6 är ett exempel på medieinnehåll som inte är sexualiserande men som trots det kan bli problematisk. Det analyserade materialet innehöll många fotografier där spelarnas shorts var upphalade. Därför går det att ifrågasätta ifall syftet var att publicera de bästa fotografierna eller fotografierna med mest hud.

Figur 6

Korta shorts på EM 2022.

Källa: från ”Lucy Bronze in full beast mode gives England vital edge in heat of the battle”, av L. Edwards, 23 juli 2022, The Daily Telegraph, stycke åtta. Reuters.

Kvinnorna visas upp som vackra och leende eller temperamentsfulla och snygga. Jag skulle inte gå så långt som att tolka det som en objektifiering av kvinnor, men deras prestationer sexualiseras ändå med hjälp av bildmaterialet. Om det handlade om en

herrmatch skulle samma innehåll troligtvis inte väcka tankar om sexualisering, men då är inte heller herrar den grupp människor som genom årtionden blivit utsatta för sexualisering.

4.3.3 Ambivalenta krav på damfotboll

Detta tema beskriver de otillbörligt höga men även de otillbörligt låga krav som media ställer på damfotbollen och dess prestationer. I det analyserade materialet har både otillbörligt höga och låga förväntningar på damfotbollen noterats, varpå resultatet indikerar ambivalenta och ytterst tvetydiga förväntningar. I det analyserade materialet kan förväntningar urskiljas som indikerar att damfotbollen betraktas med en traditionell och patriarkal kvinnosyn i mediebevakningen. Det här resultatet backas upp med fall där förväntningarna på damfotbollen liknar de patriarkala strukturer och könsfördelningar som de Beauvoir (1953) presenterat. Dessa har kartlagts med koder som kategoriserat innehåll där kvinnor inom sport förväntas vara duktiga och sköta all kommunikation väl, samtidigt som de förväntas vara svaga, handlingsförlamade och beroende av en manlig hjälpande hand.

Tematiseringen identifierar ett flertal fall där damfotbollsspelare beskrivs som förvånansvärt duktiga. Deras prestationer beskrivs som beundransvärda, liksom även tränarens arbetsinsats gör. ”Dropping Alex Greenwood is a very brave decision from Sarina Wiegman, and demonstrates just what a top manager she is” (Hayes, 2022, stycke fem). När den engelska landslagstränarens bedrifter i sitt jobb hyllas beskrivs i en del fall inget annat än sådana prestationer som är i enlighet med vad som är tillbörliga krav för en expert på hennes nivå. Hon beskrivs alltså som förvånande duktig på sitt arbete, även när hon inte gjort annat än exakt det hon förväntats göra. Att beskriva det engelska landslaget som förvånansvärt duktiga är inte helt otillbörligt med tanke på deras insats samt tidningens naturliga partiskhet för hemmalaget. Det var en enormt imponerande vinst i EM som England tog hem, men inte desto mindre förminskas deras prestation genom att mediebevakningen i denna analys kan bevisas förminska deras prestation genom att uttrycka en otillbörlig nivå av förvåning över att bevittna kvinnor spela skickligt. ”The deepest ache in the English sporting psyche is purged. And it is a catharsis delivered, amid scenes of the purest delirium, by women.” (Brown, 2022b, stycke 1). I en kommentar som den ovanstående, skriven av Oliver Brown, DT:s chef för sportredaktionen, hyllas inte damlandslaget. Sportchefen

uttrycker förvåning över att damspelare var kapabla att kunna ta hem ett EM-guld till England. Förvåningen som Brown uttrycker beror inte på landslagets bristande prestationer generellt, utan på deras kön. I alla fall är det så det verkar enligt hur han har formulerat sig.

Samtidigt som dessa otillbörligt låga förväntningar på damfotbollen är förminskande förekommer även motsatsen i materialanalysen: damfotbollen möter också otillbörligt *höga* krav från media. Fel och brister i spelet eller på sidan av plan i kommunikationen mellan tränare, känsloutspel efter förluster och liknande situationer möts av stor kritik och besvikelse av media, som i följande exempel:

Who didn't enjoy the final Women's Euros more than the men's because the players weren't diving and squealing for penalties all the time, and the fans weren't rampaging through the turnstiles and sticking flares up their backsides? But I'm not quite sure that the message has quite got through to German manager Martina Voss-Tecklenburg, who showed that female coaches can bleat just as much as their male counterparts. [...] arguing with the Video Assistant Referee isn't a great advertisement for women's football. (Clark, 2022, stycke 1–3)

I Ross Clarks kommentar framhäver han att damfotbollen är bättre än herrfotbollen tack vare att kulturen är annorlunda. Däremot uttrycker han besvikelse när den tyska tränaren uttrycker missnöje över ett Var-domarbeslut. Att klaga är enligt Clark undermåligt beteende inom damfotboll. Så förväntningarna är att damfotbollen ska vara mer professionell och saklig än herrfotbollen samtidigt som goda prestationer är förvånansvärt på grund av könet enligt kollegan Oliver Brown. Kraven på damfotboll är att den ska ha en bättre och mer inkluderande miljö än herrfotbollen. Attityderna ska vara bättre och mer sakliga. Utrymme för känslomässiga reaktioner av avund, missunnsamhet mellan landslagstränare eller kritik mot domarbeslut ges ingen medkänsla av media. Istället ratas damspelare eller tränare när de betar sig på ett sätt som samtidigt är kutym för deras kollegor inom herrfotboll.

Ross Clark fördömer Tysklands reaktion efter en förlust mot England. Det i sig är sedvanligt fotbollsbråk, men Clark fördömer Tysklands reaktion på förlusten och uttrycker att deras beteende inte lever upp till de krav på got beteende som han förväntar sig av damfotboll (Clark, 2022). Genom att han könsmarkerar i sitt uttalande delges ett uttryck för att kraven på damfotboll är annorlunda än för herrfotboll. Det beteende som egentligen är väldigt kännpakt för idrott; vinnarinstinkter, dåliga

förlorare och drama, stämplas av Clark vara ett undermåligt beteende för damfotbollen.

Media framhäver vilken ojämlik struktur damfotboll förpassats till i förhållande till herrfotboll, men samtidigt kräver media även att damfotbollen ska prestera högre än herrfotbollen vad gäller attityder, beteende och professionalitet. Denna ambivalenta mediebevakning som framkommit i det analyserade materialet kan jag inte tolka på annat vis än att den härstammar från en patriarkal kvinnosyn. Kvinnans roll i samhället enligt den konservativa uppfattning har gjort att det är förvånande om hon lyckas göra något som en man gör, men samtidigt tillåts kvinnan inte heller göra misstag i samma utsträckning som män. Med andra ord ska kvinnan vara felfri, men hon förväntas inte kunna klara sig själv. Den patriarkala strukturen identifierades redan år 1953 av Simone de Beauvoir, men kan urskiljas ännu i en dagstidnings mediebevakning år 2022. Översatt till det damfotbollsspråk som DT gav sken av ska kvinnor inom fotboll bete sig exemplariskt, men de förväntas inte kunna prestera på en tillfredställande nivå. De ambivalenta kraven och förväntningarna på damfotboll efterföljs av ett närliggande fenomen, nämligen den patriarkala maktstrukturen. Det undertemat behandlas närmare i nästa avsnitt.

4.3.4 Patriarkal maktstruktur

I DT:s bevakning av EM 2022 förekom ett slag av könsdiskriminering som genom analysen kom att få temanamnet patriarkal maktstruktur. Detta tema syftar på det innehåll där en patriarkal maktstruktur urskiljs som särskilt problematisk i artikelinnehållet. Det kunde bland annat ta sig uttryck i damspelarnas eller damlandslagstränarnas förhållande till manliga kollegor eller förebilder. De främst förekommande koderna som bygger upp detta undertema är fall där kvinnliga spelare beskrevs se upp till manliga spelare eller fall där en manlig hjälpande hand beskrevs att behövas. Ett exempel på den manliga hjälpande handen är en artikel om när det engelska damlandslaget hade ett möte med herrlandslaget innan EM 2022 inleddes. Artikeln beskrev hur damspelarna fick ta emot tips och goda råd från herrlandslaget inför turneringen. Att media lyfter fram denna händelse som en chans för damspelarna att få expertråd eller som om de vore supportrar som fick träffa sina idoler gör händelsen problematisk ur en mediesynvinkel. Även Englands kvinnliga landslagstränare Sarina Wiegman beskrevs av DT ha god kontakt med herrlandslagets

manliga tränare. Han beskrevs ha gett stöd och hjälp till Wiegman: “positive approach was much appreciated by Wiegman.”(Edwards, 2022c, stycke tre). Det problematiska i fallet är inte att tränarna stöder varandra, utan att det så ofta förekommer i situationer där en manlig part hjälper en kvinnlig part och hur dessa fall lyfts fram i media. Wiegman uppfattas som att hon var i behov av hjälp och att hennes prestation som tränare kunde härledas tillbaka från den hjälp hon fått av den manliga herrlandslagstränaren.

Damlandslagets målvakt beröms för sina goda prestationer i en match under EM, varpå DT också avslöjar att målvakten Mary Earps har fått tips av en herrmålvakt som hjälpte henne nå hennes goda prestationer. En spelarpresentation av DT rubricerades ”England goalkeeper Mary Earps reveals her No 1 fan – David de Gea” (McElwee, 2022c). Målvakten Earps presenteras i rubriken som en supporter till sin idol, den manliga målvakten de Gea. Under ett pågående EM-spel skulle eventuellt Earps kunna anses förtjäna att inte presenteras som en supporter av elitsporten, utan som den elitidrottare hon själv är. Journalisten Molly McElwee fortsätter med att inleda artikeln: ”Mary Earps has revealed how swapping tips with fellow Manchester United goalkeeper David de Gea has helped lift her performances to new heights at Euro 2022” (McElwee, 2022c, stycke ett). Även om så är fallet och herrmålvakten verkligen bidrog till att lyfta Earps talang, blir det problematiskt i medieinnehållet. När den här typen av innehåll förekommer upprepade gånger förminskar det damfotbollsspelarnas prestationer (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Det ger en uppfattning om att de kvinnliga spelarna lyckats väl tack vare hjälpen de fått från män. Den slutsatsen blir speciellt aktuell när den manliga hjälpare handen nämns i samband med att kvinnans goda prestation presenteras och beröms. McElwees artikel fortsatte:

[Earps] splaying her left foot wide to deny Sofia Jakobsson from close range – a save that bore all the hallmarks of De Gea. Asked whether her clever footwork had been influenced by the Spainard, Earps admitted the two were in regular contact, and that he had messaged to congratulate her immediately after the match. (McElwee, 2022c, stycke 3 – 4)

I en mansdominerad sportgren stärker media de gamla könsstereotyperna genom att medvetet, eller omedvetet, vinkla artiklar till att damspelarna är beroende av män (Elueze & Jones, 1998; Pirinen, 1997, refererad i Wensing & Bruce, 2003). Det finns fler elitspelare inom herrsidan än damsidan, varpå det på sätt och vis även är logiskt

att elitspelarna inom damfotboll berättar mer ofta om vilka herrspelare de sett upp till som barn. DT berättade i EM-bevakningen om damspelarnas idoler bland herrspelarna. Även det här blir i längden något som stärker uppfattningen om könsskillnader. När elitspelarnas idoler alltid är herrspelare ger det outtalade signaler om att det alltid är män som är bättre, som man ska se upp till (Coche & Tuggle, 2016; Wiedman, 1997).

Det samma framkommer i en artikel som beskrev den franska spelaren Delphine Casarinos goda prestationer. Hon presenterades med följande sidonotering i DT: ”Delphine Casarino, sadly no relation to Tony” (White, 2022, stycke 7). Det här hänvisar till Tony Casarino, en framstående herrfotbollsspelare under 1990-talet. Även om det här kan framstå som en intressant kuriositet för läsare tar det även bort fokus från ämnet för mediebevakningen för att jämföra det med herrfotbollen. Att relatera en damspelares prestationer till hennes släktskap till andra, mer välkända och talangfulla herrspelare, innebär att damsporten förminsкас och försätts i en underordnad position till herrfotbollen, där damsidan alltid jämförs och kopplas till herrsporten (Black & Fielding-Lloyd, 2017).

När relationerna mellan spelare eller tränare ofta behandlas genom att koppla dem till deras manliga kollegor förstärks uppfattningen av kvinnans beroende av män. Mäns prestationer lyfts fram när en kvinnas prestation är ämnet för artikeln och kvinnor beskrivs se upp till männen eller vara i behov av hjälp från dem. Det är upprepningen av förekomsten och dess ensidiga utformning som gör att en könsdiskriminering kan urskiljas (Wensing & Bruce, 2003). Trots att DT i många avseenden presenterat en korrekt och saklig bevakning gör det här temat av halvt dolda könsdiskrimineringar förekomsten av ojämlikhet påmind.

4.3.4.1 Överdriven girlpower

Överdriven girlpower är ett undertema till den patriarkala maktstrukturen. Termen har inte behandlats av tidigare forskning men upptäcktes i det analyserade materialet och diagnostiserades som ett eget undertema. Det handlar om fall där damfotbollen beskrivits med väldigt tunga och starka adjektiv. I matchrapporterna förekommer en utbredd användning av militära termer för att beskriva bland annat damspelarnas löpstil, sinnesstämning och solidaritet. Även om det som händer på plan inte är speciellt våldsamt eller utmärkande framhävs damspelarna som soldater eller vilddjur i många situationer:

There is a Lioness who is stronger and more deadly than the rest. Part of the leadership group of females in the pride, she will be the most powerful killer and primary hunter [...] She was taller and bigger and that was her weapon of choice. (Edwards, 2022b, stycke ett)

Det kan å ena sidan framhäva hur starka och fokuserade spelarna är för att stärka bilden av damfotboll som seriös och minst lika händelserik som herrfotboll (Hjelseth & Hovden, 2014). Samtidigt blir språkbruket också uttjat i det analyserade materialet. Det känns överdrivet och påtvingat. Uttrycket *girlpower* är bekant som en term använd för att stärka kvinnor i det moderna samhället och lyfta upp kvinnors styrka, mod och kunnande. Min åsikt är att när termen används för mycket kan den börja uppfattas som nedvärderande, som att heja på ett barn fastän personen är vuxen. Den här blir aktuellt för det analyserade materialet kring EM 2022. Trots att meningen troligtvis är positiv med den militära formuleringen blir det i längden både överdrivet och uttjat. ”White wa threatening and moved well off the ball, but [...] lacking the killer instinct she is known for” (McElwee, 2022b, stycke 13). Ett uttjat förhållningssätt är inte det samma som ett könsdiskriminerande förhållningssätt. Däremot är överdriften av det militära språket något som kan innebära en könsdiskriminering. Jag menar att medieinnehållet kan uppfattas som ytligt, tafatt och i vissa fall även nedvärderande. När White beskrivs sakna sin instinkt att döda ger det effekt. Det ger damfotbollen en ytterligare rymd av att vara vild, hård och full av action. När beskrivningar i samma kaliber förekommer för ofta kan däremot kryddningen av språket bli överskattande och ibland även eventuellt förlöjligande.

DT är en engelsk tidning som skriver om damernas EM i Storbritannien där dessutom det engelska landslaget presterade väldigt väl och segrade i turneringen. Det är givet att DT är partisk och framhäver det egna landslaget som det bästa. På så vis finns det en risk att en kulturkrock ligger bakom uppkomsten av undertemat överdriven *girlpower*. Ifall jag är ovan med den engelska mediespråkskulturen kan jag skapa en problemsituation av något där inget problem existerar. Däremot ger det denna avhandling en ny infallsvinkel som är både saklig och en god representation för den okunniga allmänheten samt den internationella publiken. Oavsett vad DT ville signalera med sin militära språkanvändning förminskar det inte faktumet att förekomsten av överdriven krigsterminologi i analysen uppfattades som problematisk. Ifall jag som icke-insatt i den engelska mediespråkskulturen uppfattar förekomsten som problematisk kan även andra uppfatta samma problematik.

Problematiken med den överdrivna krigsterminologin grundar sig i vilken uppfattning som har funnits och kan komma att finnas om damfotboll. Den tidigare forskningen har visat att damfotbollen fått kämpa för att tas seriöst inom elitarenan och speciellt inom sportmedia (Kaelberer, 2018; McConnell et al., 2022; Valenti et al., 2018). Damfotbollen har betraktats som sämre än herrfotbollen. Damspelare har beskrivits som långsammare, svagare och inte tillräckligt skickliga. När DT fyller ut sina matchrapporter med krigsterminologi blir skillnaden för stor – från ett medielandskap som nedvärderat damfotbollen till ett medielandskap som beskriver det som ett krig. Mediebevakningen av herrfotboll har inte samma behov av att framhålla spelarnas brutalitet i form av vare sig soldater eller vilddjur eftersom herrarna alltid utgjort normen för hur fotboll spelas. När läsare noterar hur mediespråket för damfotbollen istället kryddar och överdriver i beskrivningarna blir matchen som beskrivs bagatelliserad. Metoden för att bevisa hur seriös damfotbollen är fallerar i sin överdrift. DT försöker för mycket och skapar istället grund för ett nytt tema av nedvärderande könsdiskriminering; överdriven girlpower.

4.4 Sammanfattning

I en genomgång av de teman som presenterats i resultatanalysen kan följande könsdiskrimineringar konstateras förekomma fortsättningsvis i mediebevakningen:

Tabell 5*Könsdiskrimineringar i resultatanalysen av DT:s bevakning av EM 2022*

Typ av könsdiskriminering	Vad det innebär
Ambivalens	Mediebevakningen stöder en jämlik och saklig sportrapportering <i>samtidigt</i> som den tillåter könsdiskriminerande innehåll att publiceras.
Könsmarkeringar	Det finns en könsnorm inom sport som placeras damsport på sidolinjen i förhållande till herrsporten.
Feminin karaktärisering	De gamla traditionerna som stämplat vad som är eller inte är feminint påverkar fortsättningsvis hur media skriver.
Ambivalenta krav	Den patriarkala kvinnosynen är fortfarande gällande i hur media bedömer kvinnors prestationer och reaktioner.
Patriarkal maktstruktur	Damsport uppfattas fortfarande som ett hot mot den hegemonistiska maskuliniteten enligt mediebevakningen (Hjelseth & Hovden, 2014).

Det här innebär att de positiva noteringarna i resultatanalysen tillsammans med förekomsten av könsdiskrimineringar tyder på en ambivalent mediebevakning. Den tidigare forskningen ansåg att ambivalensen är en ny typ av könsdiskriminering som innebär att mediebevakningen gjort försök till en jämlik bevakning men inte lyckats fullskaligt (Wensing & Bruce, 2003). Detta stämmer enligt studiens resultatanalys.

5 Diskussion

I resultatanalysen presenterades studiens resultat utförligt och detaljerat. Tillsammans med resultaten gjordes också en resultatanalys som kopplade resultaten till den tidigare forskning som avhandlingen presenterat i studiens referensram. I och med resultatanalysens systematiska återkoppling till den tidigare forskningen kommer det här kapitlet bestå av en mer sammanfattande diskussion. Målsättningen med kapitlet är att presentera den övergripande lärdomen som studien resulterat i samt diskutera eventuella möjligheter till vidare forskning.

Under de senaste decennierna har flera försök till jämlikhet inom sportarenan kunnat observeras i medievärlden (Petty & Pope, 2018). Studien som utfördes i den här avhandlingen kunde dra samma slutsats. The Daily Telegraph gjorde ett utförligt arbete i bevakningen av EM 2022. Tidningen publicerade ett mångfacetterat utbud artiklar under den undersökta tidsperioden (se Figur 2). Det här kan eventuellt visa på en utveckling i medieutrymmet för damsport. Tidigare forskning visade att främst stereotypiskt feminina damsporter fick medieutrymme förut (Coche & Tuggle, 2016).

Studiens resultat bestyrker det resultat som McConnell et al. presenterade år 2022, nämligen tillförseln av politisk kontext i medieinnehållet av damsport. Sporten diskuterades ofta från en politisk position gällande utformning, supporterkultur, historia och framtid. En nydanande framtid av jämlikhet kom ofta på tal i DT. De ojämlikheter som fortfarande råder kommenterades och noterades i mediebevakningen. Däremot fanns i själva mediebevakningen också en del könsdiskriminerande inslag kvar. Det här strider mot den tidigare forskning som hävdatt att en ny era redan anlant som innebär en könsjämlik mediebevakning inom sport (Petty & Pope, 2018).

I enlighet med annan tidigare forskning kan den här avhandlingen dra slutsatsen att diskussionen om ojämlikhet blivit mer påtaglig i media trots att könsdiskrimineringen fortfarande också existerar parallellt med jämlikhetsdiskussionerna (jfr. Kaelberer, 2018; McConnell et al., 2022). Hjelseths och Hovdens teori (2014) var att damfotbollen setts som ett hot mot en hegemonistisk maktstruktur. De teman av könsdiskrimineringen i det analyserade materialet i denna studie som rubricerats ”patriarkal maktstruktur” tyder på att samma föreställning fortfarande existerar åtminstone till viss mån. En del tidigare forskning konkluderade att en jämlik mediebevakning fortfarande är att vänta (t.ex. Coche, 2022; McConnell

et al., 2022). Utifrån resultaten i denna studie kan de konstateras få fortsätta vänta. En jämlik mediebevakning av damfotboll, och mer generellt damsport, kan ännu inte bedömas ha uppnåtts.

Studien utfördes med fokus på en kvalitativ textanalys av ett mediebolags bevakning av EM 2022. Den tidigare forskningen visade på upprepade fall där damsport diskriminerats i fråga om medieutrymme (Coche & Tuggle, 2016; Messner & Cooky, 2010). Det här är något som eventuell vidare forskning skulle kunna bringa klarhet i när det gäller dagsläget. En undersökning som jämför medieutrymmet mellan dam- och herrsport på en storskalig nivå kunde bidra med en bättre uppfattning om utvecklingen av jämlik mediebevakning på det området.

I resultatanalysens tema ”feminin karaktärisering” beskrivs fall där damspelarna dansar och sjunger för att fira ett mål eller en vinst. Något som var genomgående i det analyserade materialet var förekomsten av den glädje och värme som damfotbollskulturen innebär. Under närläsningarnas gång fick det här mig både att reagera på feminin karaktärisering och att uppskatta särskiljningen från herrfotboll. En hel del av det som särskiljer damfotboll från herrfotboll är de stereotypiskt feminina karaktärsdragen som sportens kultur utgör. När media bevakar sporten innebär det en del könsdiskrimineringar under kategorin feminin karaktärisering, men samtidigt upphöjer det även damfotbollen från den normativt maskulina fotbollskulturen.

Damfotbollen beskrivs i det analyserade materialet som inkluderande för sexuella minoriteter och publiken är familjevänlig. DT rapporterar om folkfester utan bråk i Storbritanniens städer och parker. Det här utgör de skillnader genom vilken damfotboll visar sig som en helt annan kulturell sportarena i jämförelse med herrfotbollen. Kulturen runt damfotbollen är annorlunda från herrfotbollen, på ett positivt sätt. Följaktligen kan mediebevakningen av damfotboll omöjligt se ut som bevakningen av herrfotboll på grund av att kutymen och kulturen runt sporten är så annorlunda. Media påverkar samhällsopinioner (Messner, 2002), men samtidigt är det även troligt att tänka sig att samhällsopinionen påverkar media. Om så är fallet går det även att undra huruvida det går att undersöka mediebevakning av damfotboll utgående från parametrar av hur mediebevakning av herrfotboll sköts. Ifall samma antagande om damfotbollens kultur applicerades på annan damsport, innebär det att damsporters kultur är annorlunda från herrsporternas. Mediebevakningen av damsport kan i sådana fall komma att bli en egen genre inom sportmedia där bevakningen är annorlunda än bevakning av herrsport eftersom sporternas kultur skiljer sig.

Ovanstående resonemang ger upphov till nya frågor och därmed även nya forskningsmöjligheter. Ett förslag på vidare forskning vore att undersöka hur mediebevakning av damsport skiljer sig från herrsport. Undersökningen skulle då inte fokusera på jämlikhet eller könsdiskriminering, utan aktivt söka efter vad som särskiljer bevakningen för att utröna ifall kulturella skillnader mellan dam- och herrsport gett upphov till betydande skillnader i mediebevakningen.

Med det sagt innebär det inte att könsdiskriminering inom sportmedia inte längre är relevant för vidare forskning. Den här studien bevisade att könsdiskriminering fortsättningsvis förekommer. Enligt logiken om kritiska fall som presenterades i avsnitt 3.2 innebär en könsdiskriminerande mediebevakning i en dagstidning att diskrimineringen sannolikt även förekommer i andra typer av nyhetstidningar. Avhandlingens resultat är i den meningen nedslående. McConnell et al. (2022) namngav sin undersökning av jämlikhet inom sportmedia "We've come a long way, but we could be doing better". Jag kan inget annat än hålla med.

Litteraturförteckning

- Adams, C. (2013). Sport is king: an investigation into local media coverage of women's sport in the UK East Midlands. *Journal of Gender Studies* 23(4), 422–439.
- AFC. (2022). *History of the AFC Women's Asian Cup*. Asian Football Confederation.
- Alexander, S. (2005). Trail-blazers who pioneered women's football. *BBC Sport*. <http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/women/4603149.stm>.
- Andersson, R., & Barker-Ruchti, N. (2019). Career paths of Swedish top-level women soccer players. *Soccer & Society*, 20 (6), 857–871.
- BBC Sport. (2021). *Women's FA Cup final: The evolution of women's football*. <https://www.bbc.com/sport/football/59475956>.
- Beauvoir, S. d. (1953). *The second sex*. Vintage Books.
- Bell, T., & Coche, R. (2018). High power kick: Content analysis of the USWNT World cup victory on American Front Pages, *Communication & Sport* 6(6), 745–761.
- Bernstein, A. B. (2003). *Sport, media, culture: Global and local dimensions*. Frank Cass.
- Billings, A. C., Angelini, J. R., MacArthur, P. J., Bissel, K., & Smith, L. R. (2014). (Re)Calling London: the gender frame agenda within NBC's primetime broadcast of the 2012 Olympiad. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 91(1), 38–58.
- Bissell, K. L., & Duke, A. M. (2007). Bump, set, and spike: An analysis of commentary and camera angles of women's beach volleyball during the 2004 summer olympics. I T. Reichert (Red.), *Investigating the Use of Sex in Media Promotion and Advertising* (s. 35–53). Routledge.
- Black, J., & Fielding-Lloyd, B. (2017). Re-establishing the 'outsiders': English press coverage of the 2015 FIFA Women's World Cup, *International Review for the Sociology of Sport* 54(3), 282–301.
- Boyle, R., & Monteiro, C. (2005). 'A small country with a big ambition' representations of Portugal and England in Euro 2004 British and Portuguese newspaper coverage, *European Journal of Communication*, 20(2), 223–244.
- Braun, V., & Clarke, V. (2008). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Brown, O. (28 juli 2022a). How England fell in love with the Lionesses. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/28/how-england-fell-love-lionesses/>
- Brown, O. (31 juli 2022b). The Lionesses have purged the deepest ache in England's sporting psyche. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/31/lionesses-have-purged-deepest-ache-englands-sporting-psyche/>
- Bryman, A., & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3 uppl.). Liber.
- Christopherson, N., Janning, M., & McConnell, E. (2002). Two kicks forward, one kick back: A content analysis of media discourses on the 1999 Women's World Cup Soccer Championship. *Sociology of Sport Journal*, 19(2), 170–188.
- Cintron, A., Grappendorf, H., & Hancock, M. (2019). Despite success, media coverage lags: The paradox in women's football coverage. I J. J. Zhang, & B. G. Pitts (Red.), *Globalized Sport Management in Diverse Cultural Contexts* (s.179–199). Routledge.
- Clark, R. (1 augusti 2022). The Germans need to get a grip and learn how to lose a game. *The Daily Telegraph*.

- <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/08/01/germans-need-get-grip-learn-how-lose-match/>
- Clarke, J. (29 juli 2012). Despite protest and new bikini rules, olympic beach volleyball gets full exposure. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/johnclarke/2012/07/29/despite-protests-and-new-bikini-rules-olympic-beach-volleyball-gets-full-exposure/?sh=236fd3ea529d>
- Coche, R. (2022). A new era? How the European ESPN covered the 2019 Women's World Cup online. *Sociology of Sports* 57(1), 73–91.
- Coche, R., & Tuggle, C. (2016). The Women's Olympics? A gender analysis of NBC's coverage of the 2012 London summer games. *Electronic News*, 10(2), 121–138.
- Cooky, C., & Antunovid, D. (2020). "This isn't just about us": Articulations of feminism in media narratives of athlete activism. *Communication & Sport*, 8(4–5), 692–711.
- Cooky, M., Messner, M., & Muusto, M. (2015). It's dude time! A quarter century of excluding women's sports in televised news and highlight shows. *Communication & Sport* 3(3), 261–287.
- Cunningham, G. B. (2003). Media coverage of women's sport: A new look at an old problem. *Physical Educator*, 60(2), 43–49.
- Das, A. (1 maj 2020). U.S. women's soccer team's equal pay demands are dismissed by judge. *The New York Times*.
- Devonport, T., Russel, K., Lefley, K., & Conway, J. (2019). Gendered performances and identity construction among UK female soccer players and netballers: a comparative study. *Sport in Society*, 22(7), 1131–1147.
- Duncan, M.C. (2006). Gender warriors in sport: Women and the media. I A.A. Raney & J. Bryant (Red.), *Handbook of sports and media* (1 uppl., s. 247–269). Routledge.
- Duncan, M. (1990). Sports photographs and sexual difference: Images of women and men in the 1984 and 1988 Olympic Games. *Sociology of Sport Journal*, 7(1), 22–43.
- Duncan, M., Messner, M., Williams, L., & Jensen, K. (1994). Gender stereo-typing in televised sports. I S. Birrell, C. L. Cole (Red.), *Women, Sport, and Culture* (s. 249–272). Human Kinetics Publishers.
- Edwards, L. (8 juli 2022a). England are facing an unthinkable decision – is it time to drop Ellen White? *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/08/england-facing-unthinkable-decision-time-drop-ellen-white/>
- Edwards, L. (23 juli 2022b). Lucy Bronze in full beast mode gives England vital edge in heat of the battle. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/23/lucy-bronze-full-beast-mode-gives-england-vital-edge-heat-battle/>
- Edwards, L. (25 juli 2022c). Revealed: Gareth Southgate's phone calls with Sarina Wiegman about Euro 2022. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/25/revealed-gareth-southgates-phone-calls-sarina-wiegman-euro-2022/>
- Edwards, L. (25 juli 2022d). The four changes England must make for Euro 2022 semi-final. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/25/four-changes-england-must-make-euro-2022-semi-final/>
- Edwards, L. (26 juli 2022e). Alessia Russo's backheel goal: What happened and how football reacted. *The Daily Telegraph*.

- <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/26/alessia-russos-backheel-goal-what-happened-how-football-reacted/>
- Edwards, L. (26 juli 2022f). Showpiece Euro 2022 knockouts deserve bigger venues. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/26/showpiece-euro-2022-knockouts-deserve-bigger-venues/>
- Elliot, H. (8 juli 2019). Shining on the big stage: The fearless U.S. women win another world cup and make a strong statement for gender equality. *Los Angeles Times*. A1.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Wolters Kluwer.
- Fifa. (2019a). *Fifa financial report 2018*. DigitalHub Fifa.
<https://digitalhub.fifa.com/m/337fab75839abc76/original/xzshsoe2ayttyquuxhq0-pdf.pdf>
- Fifa. (2019b). *Women's football member association survey report*. Federation Internationale de Football Association.
<https://digitalhub.fifa.com/m/231330ded0bf3120/original/nq3ensohyxpuxovcovj0-pdf.pdf>
- Finlands journalistförbund. (2014). *Journalistreglerna*. Finlands journalistförbund.
<https://journalistiliitto.fi/sv/etikochjuridik/journalistreglerna/>
- Frick, B. (2011). Gender differences in competitiveness: empirical evidence from professional distance running. *Labour Economics*, 18(3), 389–398.
- Garry, T. (19 juli 2022a). Fewer errors than the men: The truth about women's goalkeepers. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/19/womens-euros-2022-goalkeeping-goals-sexism/>
- Garry, T. (26 juli 2022b). Uefa denies sexism row over 'unacceptable' Var provision at Euro 2022. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/25/sexism-row-unacceptable-var-provision-euro-2022/>
- Garry, T. (28 juli 2022c). Germany ready to 'hurt' England in Wembley final. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/28/germany-ready-hurt-england-wembley-final/>
- Garry, T., & McElwee, M. (1 augusti 2022a). Celine Dion and lagers at the Lensbury: How the Lionesses celebrated their triumph. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/08/01/pictured-englands-wild-celebrations-players-return-team-hotel/>
- Garry, T., Witney, K., & Martin, E. (27 juli 2022a). Ruthless Germany beat France to set up Wembley final against England. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/27/germany-vs-france-live-score-womens-euros-semi-final-latest/>
- Garry, T., McElwee, M., Edwards, L., & Ducker, J. (1 augusti 2022b). Our history-making Lioness - by the people who know them best. *The Daily Telegraph*.
<https://www.telegraph.co.uk/football/2022/08/01/england-win-womens-euros-final-germany-squad-lionesses-players/>
- Greer, J., Hardin, M., & Homan, C. (2009). "Naturally" less exciting? Visual production of men's and women's track and field coverage during the 2004 Olympics. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 53(2), 173–189.
- Hardin, M., & Shain, S. (2005). Female sports journalists: are we there yet? 'No'. *Newspaper Research Journal* 26(4), 22–35.

- Hayes, E. (7 juli 2022). England coped with huge pressure – but this is where they must improve. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/07/england-coped-huge-pressure-where-must-improve/>
- Hjelseth, A., & Hovden, J. (2014). Negotiating the status of women's football in Norway. An analysis of online supporter discourse. *European Journal for Sport and Society*, 11(3), 253–277.
- Homewood, B. (2016). Women can help solve FIFA's problems, Infantino told. *Reuters*. www.reuters.com/article/us-soccer-fifa-women/women-can-help-solve-fifas-problems-infantino-told-idUSKCN0W9243.
- Kaelberer, M. (2018). Gender trouble on the German soccer field: can the growth of women's soccer challenge hegemonic masculinity? *Journal of Gender Studies*, 28(3), 342–352.
- Karak, A. (2017). Accumulation by dispossession: A marxist history of the formation of the English premier league. *Review of Radical Political Economics*, 49(4), 615–632.
- Karlsson, K. (11 augusti 2021). Beachhandbollens bikinitvång upprör runtom i Europa – Luisa Rizzitelli från italienska Assist: ”Uppenbart en sexistisk sed”. *Svenska Yle*. <https://svenska.yle.fi/a/7-10004504>
- Krech, M. (2020). Towards equal rights in the global game? FIFA's strategy for women's football as a tightly bounded institutional innovation. *FIFA's Strategy for Women's Football as a Tightly Bounded Institutional Innovation*, 25(1).
- Kristiansen, E., Halvari, H., & Robert, G. (2011). Organizational and media stress among professional football players: testing an achievement goal theory model. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 22(4), 569–579.
- Lee, J. (2013). *The Lady Footballers: Struggling to play in victorian Britain*. Routledge.
- Lindgren, S. (2014a). Kodning. I M. Hjerm, S. Lindgren, & M. Nilsson (Red.), *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (2 uppl., s. 45–61). Gleerups.
- Lindgren, S. (2014b). Summering. I M. Hjerm, S. Lindgren, & M. Nilsson (Red.), *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (2 uppl., s. 73–86). Gleerups.
- Lindgren, S. (2014c). Tematisering. I M. Hjerm, S. Lindgren, & M. Nilsson (Red.), *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys* (2 uppl., s. 63–72). Gleerups.
- Lopiano, A. (2000). Modern history of women in sports. Twenty-five years of Title IX. *Clinics in Sports Medicine*, 19(2), 163–173.
- Lumby, C., Caple, H., & Greenwood, K. (2010). Towards a level playing field: Sport and gender in Australian media. *Australian Sports Commission*. www.clearinghouseforsport.gov.au/__data/assets/pdf_file/0010/595567/Towards_a_level_playing_field_-_Updated_Version.pdf
- Markovits, A. (5 juni 2006). Soccer remains foreign concept to most Americans. *The Boston Globe*. http://archive.boston.com/sports/articles/2006/06/05/soccer_remains_foreign_concept_to_most_americans/
- Mayhew, F. (20 februari 2020). National newspaper ABC:s Daily Star Sunday sees biggest print drop in first 2020 circulation figures. *Press Gazette*. https://pressgazette.co.uk/media-audience-and-business-data/media_metrics/national-newspaper-abc-daily-star-sunday-print-drop-first-2020-circulation-figures/

- McConnell, E. D., Christopherson, N., & Janning, M. (2022). We've come a long way, but we could be doing better: Gendered commentary in U.S Media coverage of the 1999 and 2019 Women's World cup. *Sociology of Sport Journal*, 39(1), 88–98.
- McElwee, M. (16 juli 2022a). The sublime skill that announced Alessia Russo as England's not-so-secret Euros weapon. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/16/sublime-skill-announced-alessia-russo-englands-not-so-secret/>
- McElwee, M. (27 juli 2022b). England vs Sweden player ratings: Super sub Russo strikes again as Stanway stars once more. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/26/england-vs-sweden-player-ratings-super-sub-russo-strikes-stanway/>
- McElwee, M. (28 juli 2022c). England goalkeeper Mary Earps reveals her No 1 fan – David de Gea. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/28/england-goalkeeper-mary-earps-reveals-no-1-fan-david-de-gea/>
- McElwee, M., & Garry, T. (1 augusti 2022b). Marshmallows and magic: How European champions England got a taste for glory. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/08/01/marshmallows-magic-how-european-champions-england-got-taste/>
- McQuail, D. (2010). *McQuail's mass communication theory*. Sage.
- Meier, H., Konjer, M., & Leinwather, M. (2016). The demand for women's league soccer in Germany. *European Sport Management Quarterly*, 16 (1), 1–19
- Messner, M. A. (2002). *Taking the field: Women, men, and sports*. University of Minnesota Press.
- Messner, M., & Cooky, C. (2010). *Gender in televised sports: News and highlights shows, 1989–2009*. Center for Feminist Research, University of Southern California.
- Messner, M., Duncan, M., & Jensen, K. (1993). Separating the men from the girls: The gendered language of televised sports. *Gender and Society*, 7(1), 121–137.
- Michener, J. A. (1987). *Sports in America*. Dial Press Trade Paperback.
- Moore, N. (20 juni 2019). Mind the pay gap: Is FIFA spending enough on women's football? *CGTN*. <https://news.cgtn.com/news/2019-06-20/Mind-the-pay-gap-Is-FIFA-spending-enough-on-women-s-football--HG5x17Dsis/index.html>
- O'Brien, K. (30 maj 2019). The Offside Museum highlights when women were banned from playing soccer. *The Drum*. <https://www.thedrum.com/news/2019/05/30/the-offside-museum-highlights-when-women-were-banned-playing-soccer>
- Pedersen, A. V., Aksdal, I. M., & Stalsberg, R. (2019). Scaling demands of soccer according to anthropometric and physiological sex differences: a fairer comparison of men's and women's soccer. *Movement Science and Sport Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00762>
- Peeters, R., & Elling, A. (30 september 2014). The coming of age of women's football in the Dutch sports media, 1995–2013. *Soccer & Society*, 16(5–6), 620–638.
- Petty, K., & Pope, S. (2018). A new age for media coverage of women's sport? An analysis of english media coverage of the 2015 FIFA Women's World Cup. *Sociology*, 53(3), 486–502.
- Pollard, R., & Gómez, M. (2014). Comparison of home advantage in men's and women's football leagues in Europe. *European Journal of Sport Science*, 14(1), S77–S83.

- Postov, B. (1980). Women and masculine sports. *Journal of the Philosophy of Sport*, 7(1), 51–58.
- Pouliopoulos, T., & Georgiadis, K. (2021). FIFA and UEFA, a critical review of the two organizations through the lens of institutional theory and MacIntyre’s philosophical schema. *Soccer & Society*, 22(7), 778–790.
- Ravel, B., & Gareau, M. (2016). ‘French football needs more women like Adriana’? Examining the media coverage of France’s women’s national football team for the 2011 World Cup and the 2012 Olympic Games. *International Review for the Sociology of Sports*, 51(7), 833–847.
- Reichert, T., Heckler, S., & Jackson, S. (2001). The effects of sexual social marketing appeals on cognitive processing and persuasion. *Journal of Advertising*, 30(1), 13–27.
- Reinardy, S., & Wanta, W. (2015). *The essentials of sports reporting and writing*. Routledge.
- Reitman, J. (8 juni 2015). The authentication of Alex Morgan. *ESPN*. https://www.espn.com/espnw/news-commentary/story/_/id/12991800/what-makes-us-forward-alex-morgan-human
- Shilling, J. (31 juli 2022). The Lionesses aren’t the same as male footballers – they are far better. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/news/2022/07/31/lionesses-arent-male-footballers-far-better/>
- Smith, J. (2004). Investing in the future of soccer. *Aspatore Books*.
- Tomlinson, A. (2014). *FIFA (Fédération Internationale de Football Association): The Men, the Myths and the Money*. Routledge.
- Uefa. (2018a). *Financial report 2016/17*. Union of European Football Associations. https://editorial.uefa.com/resources/0242-0f842d5e003a-4e3672bf50c5-1000/2016_17_uefa_financial_report.pdf
- Uefa. (2018b). *Financial report 2017/18*. Union of European Football Associations. https://editorial.uefa.com/resources/024e-0f842e7cd20b-39675a5dd261-1000/2017_18_uefa_financial_report.pdf
- Uefa. (2021). *Financial report 2020/2021*. Union of European Football Associations. https://editorial.uefa.com/resources/0275-151e1a55c231-ef1c32b881dc-1000/en_ln_uefa_financial_report_2020-2021.pdf
- Uefa. (2022). *Women’s Champions League history*. <https://www.uefa.com/womenschampionsleague/history/>
- Valenti, M., Scelles, N., & Morrow, S. (2018). Women’s football studies: an integrative review. *Sport, Business and Management*, 8(5), 511–528.
- Wensing, E., & Bruce, T. (2003). Bending the rules: Media representations of gender during an international sporting event. *International Review for the Sociology of Sport*, 28(4), 387–396.
- White, J. (10 juli 2022). France issue Euros 2022 statement of intent as they destroy Italy with first-half blitz. *The Daily Telegraph*. <https://www.telegraph.co.uk/football/2022/07/10/france-issue-euros-statement-intent-destroy-italy-first-half/>
- Wiedman, L. (1997). Of sports pages and bad attitudes: An investigation of the relationship between attention to sports media and attitudes toward women’s sports. *Forskning presenterad på den årliga konventionen för The Association for Education in Journalism and Mass Communication, Chicago, IL*.
- Women in Sport. (2015). *Stats pack for media*. <https://www.womeninsport.org/wp-content/uploads/2015/04/Media-Stats-Pack-June-2015.pdf?93815>

- WSFF. (2014). Women's sports: Say yes to success. *Women's Sports and Fitness Foundation*. www.womeninsport.org/resources/sayyes-to-success/
- Yang, S. (8 mars 2019). USWNT files gender discrimination lawsuit against US Soccer in federal court. *SBNation, Stars and Stripes*.